

ՀԱՅՐ ՓՈԽԻ մեամս է առջի օր, 59 տա-
րեկանին: Խաղաղութեան նույնեան մար-
տիրականօր, մահացած է զիմարական
պարտուիկն եւ «միմա՛ս» : « Տեղեւան
մարդոց օղնութեան մարմինք» : Ընծ
պարգայտուի աէր, ունեցած է նաեւ մար-
տիրական զնահատելի զործունեւ -
թեան մը :

ՄՇԱԿՈՑՈՒ ԴԵՍՊԱՆ

Ափիզդը կոչուող աշխարհառարած Հայ զապառկները մեր պատմութեան վերջին ժամանակին մէջ բացին ցաւոյի ճիւղը։ Ճաւախ՝ մեր աղայուն ինքնութեան բա՝ պատանդող վառագործներն ու մեր ուժն ու հոգիսը։ Կարողութեան տեսակէն։ Այս մասին յաճախ է խոստում եւ ցարժաւ՝ Զորքի բոլորին։

Ափիզդը կեանքի կոչող քաղաքի աշխարհային տեսակէն կրկաւ ունենայ նաեւ մասնաւոր ստաւելութիւններ, եւ ի՞նչ վիճակը օգտուել անոնցիւ։ Ամէն բանի առաջ մեծ ստաւելութիւն է յարաբերութիւններն այն հոլայ ցանցը, զոր հայ մարդը իր ստեղծել աշխարհի զբեկէն ըստ փողովորդներէն Հայ։ Հայը մերկայ է ամէն ինչի բը չունայի եւ իր օգտին։ Անսահման հարաւորութիւնն ըստ տեղանքի է մէջ համար՝ կենդանի ծառ՝ զով ու չկուսում մեր արժեքները ծառն ու փայտը, օտարներուն։ Պետութիւն մերիւնները մտնողով պիտի վարարեցը զարգացան աշխարհի վիճակի մեջ։ Զայն զը յառաջ ընելի է ստեղծաւ աշխարհ։ Մեր դժբախտ անարարները, հաստակ ըր կամքին եւ անհաշիւ կորստանքները, երբեք հետեւան, յարեց ասորիներն այս մեղեանն երկրորդական երեւին։ Մեր վաշտը դիմ, ի՞նչեւ Ձիւնուսին Հայու եր հնոցիդին։

Ամէն Հայ իր եղած վայրին մէջ եւ դիմը շրջապատող փողովորդին առեւ կրկաւ Հայ մշակութիւն կամ անուանի Հայու հոգեմասնաւոր արժեքներուն դիտարը դառնայ։

Բայ քաղք մեծ շերտէ։ Գիտանք, թէ ամէն Հայ ո՛չ պիտի եղած պատահաւն ու կամութիւնը ունի, ոչ ալ բնային կայր ու զոյթները՝ մեր մշակութիւնը գանձերը պատշաճ ձեւով ուրիշներուն ներկայացը չունի։ Համար։ Նման առաքելութիւն եր փելներն սրտուն է։

Պատանջուող աւելի աշխատանք մըն է, որուն մէջ բնային կրկաւ ունենայ մեր աղայակիցներն շատ քան։ Հայ Հա՝ միաշաղկապներ ի՞նչի՞ ի՞նչ փնային չէ իր օտար զապառկներնու հաւաքի առջ Հայ երկրն ու գրականութեան, ցանցային ա՝ արժեքներով։ Իր քաղք յաճախ աշխարհի բը անկողնութիւնը եւ քանապակիութիւնը մը ընթերցողը, որովհետ Հայ չոգիին զեկեկութիւնը հասարակութիւն մը չըլն ու պատմին վրայ։ Բի՛ն թէ շատ քանակաւ Հայ աշխատողներ անկող աշխարհը քաղք բարեւ կամեցան շրջանակէ մէջ կրկաւ Հայոց պատմութեան եւ Հայաստանի հնային արձանագրութիւնները։

Հայկական քաղքերն ու մասնաշրջանները որոշեց անշուշտ ու քրտուրեց եւ կալ՝ մանկերունով ճկեղուն եր կաթուն։ Միշտունուն թաղայնականութիւնը, շնորհ ըր քաղաքակրթութիւնները, ցոյցաւանդները, դաստիարակութիւններ, եւայլն։ Այս քաղք՝

ընե համար նիւթական աղբիւրներն ա՝ հրաժեշտ է։ Բայց մեր խոսքը նման ձեւաւորներուն մասին չէ, այլ անհաստատ նախաձեռնութիւններն ու ասորակ յաւարարութիւններն։

Պատանջել է շատ անգամ, որ խոսարը յատուարելու կոչուած կարծի արձակուի երկու անձերու հոգեկան շիւթէն։ Այդպէս չեղաւ։ Երբ Անուր Մարտիկի պատգամ։ Հայ երկրի խորք մը եւ նարեկի քանի բը առը քաղցին, որ երկրաստորը քիմիանայի արտակաւորը որդիսնորի Հայ մշակութիւնը եւ գտնուի անոր ամէնէն հաստատուն եւ անկեղծ քարոզիչներն մէկը։ Եւ յայտնաբերողը այս մէր մեկը շահեցանք Գ. Փայտանեանի ու Ե. Զար՝ գտնելի անհաստատան ճիւղերուն եւ յարաբերութիւններէն շարժել։

Երկրագնդէ միջեւ Ամերիկա եւ Միքսիկոյան երկրները որդիսն արեւը կըրկաւ դրակը ու կապիլ մեր մշակութիւնն ու դրակն, եւ թէ այս ուղղութեամբ ամէն Հայ իր կորեկին չկանայ։ Արեւիցէ փորձը գտնուի Հայ չոգիական հարստութիւնն ու բուն եւ մեր իրաւունքներուն անդալաւուն դիտարը։ Նման կարեկցութիւններու հակադրական դաշտ մըն է Միքսիկոյը, որմէ օգտուել պիտի է գիտան մեր ասորակը յարմարութիւնները։

Ստարը արժանաւոր է արտաքին երեւութիւնը գտնուի մեր փողովորդը։ Դիմախոսարը արտաքին երեւութիւնները կարգ մը պարզապարզ եւ կարեւոր մէջ շատ ալ նախատարը ընէ մեկը համար։ Դուրեւի իրականով՝ օտարը Հայուն մէջ եր անձին հարգելի առեւտրականը ու՝ աշն, որովայնահարը, շահագործող Արեւելցին եւ այս տեսակներով եր կարգի բը դարձաւորը ամբողջ աղբի մը մասին։

Ինչպէս ընել, որ օտարները տեսնեն մեր միւս երեւն ալ, մեր չոգեկան խորքի ինքնակեղծ ինքն թաղանած ստեղծաւ գործունայն այն քանակի յատկութիւնները, որոնք հայ մշակութիւնը հրաշքիւնն ու բուն ձեռնող ստեղծ։ Ինչպէս ընել, որ մեկ ձեռնողը, քայց մեկ արդ չհանձնաւ։

Իս ուղղութեամբ ամէն Հայ ընելի որ օտարը, քայց ամէնէն աւելի նման պիտի ուսովանա իր մէջ կրկաւ մեր ցարգացած երկրաստորներն ու բուսերն։ Անդալաւուն հոգեմասնաւոր ըլլալով պիտի պիտի չկալ՝ Հայութեան զաւորն ու արժեքները քաղաքները։ Համար։ Իր քաղք որով անկողնութիւններ ունենայ մեր մշակութիւնը կանգնող մասին, անոնց վրայ ինչ փարպաղող զբոյնները համար հնաւ ու քրքրել անկողնութիւնը դիմ։ Հայար անկողն աւելի արժեք ունի փաստական տարեկայի բը յայտնաբերումը, քան մեր տաղանդներն ու թափած արցունքներնու ցոյցաբերութիւնը։ Գրեթէ քաղքերն մեկը կրկաւ համարեցան շահիլ։ Աղբիւրն չըրք ցոյցաւանդ վրայ իրարայանած արժեքները ինչեւ հաւաք կ'առնան։ Ինչ տեսնել մարդկութեան՝ իրեն արեւուն ու զի՝ տեսնել, Ինչ կրկաւ տալ տեսակին կենսանորոշ ապագայով ուսով՝ ալ զի միայն

ՎԵՐՁԻՆ

ՀԱՆԻՊՈՒՄ

(Դ. և վերջին մաս)

Աղբիւրը 27ին ճանապարհուրեցի երեւան։ Բաւանակելիս տալ։

Առանձն արեւորեւր Նշանակուած է 10ին։ Լաւ, շատ լաւ։ Ուրեմն Յունիսի ու թին կամ իննին եր հանդիպելը երեւանում։ Չեկցուող պարտաւաւ է, թէ նոր եւ գրեւուն։ Մի յիշատեցիր, ինչորդէն է, մի թոյնիք վերջին օրուն։ Իս այլ ստիպուրթիւնը ըրողներն չարեցին։

Վարպետ, եւ կը դաժ ք ետեւից, ստաւելուց Ժախին եր գնալը, ընչեւնահան հնաւ եր ընելով։

Բնչուհի՜ն. ինչն. համար։ Ես այն իմանալու չմ, որ ընչեւնահան կարեկցին։ Իսկ ինչը արդ, այն մասնակցի ոչ թէ ինքնակեղծ, այլ մեղքուն իր համարաբանութիւն։ Օ, գիտան մէ մեղքունով համարեցին։ Կր զիտեք մեր շրջակայ ընտանիքը եւ զիտե՜ն, քանի ընտանիքն իր փորձիք միջեւ տեղ հանեցին։

×

... Յունիսի Նին Արեւիկէի Սուշանն ու Նին թեկաբուն էի քաղաքակրթ յարեկ նախա երեկոյնի կարգադրուելը զիտուր, ցունք, եր քանդակարեկն ինտուրն ու՝ անց ու առաջին, թէ Սարգսն հնաւիս, այլ յայտնել է Տոր մասը։ Թիւն լաւաւ տեսիկն էի քաղաքակրթ իմանակը, դիմաճառն լուր մուրթի հարմարելի նման իլաւ զիտե՜ն։

Հնչց նոյն օրը, երեկոյնան Մարայիթի նախաբարութեան յատնաբարութիւնը Սուշան թաւ. մի պատմաբանութիւնը Գուրգէն Բորեան, Միքիթա Դաւթեան, Արեւոյ Արմաշեան, Գեղար Արաւելան եւ ևս Սուշանցից զիտեցող մեկնեցին։ Լինելովք եւ այսպէս ընտանիքով քաղաքակրթ անտանայող։ Օրդին։

Գնե՛նք մօտ հանդիպելուք Մարայից։

յարգանք եր պարտադրել օտարներուն։ Բայն տալի է կըրեկիք իմանալ. պիտի չունեին։ Երկ կարեկցի իմանալու է՝ ալ աշխարհին ճանձնացելի Հայ մշակութիւն ինքնաշաղկապ իրարայանութիւնը, արդէն իսկ մէջ յաղաւթ բը ընթած կըլ՝ լաւը բը զառի յարգաբանութիւն։

Ան թէ ինչն. ամէն Հայ, զայնքն՝ խարժ ասարձակ, խելաքական պարտաւ կանուրթիւնը ունի Հայ մշակութիւն դիտարը դառնալու։

Մ. ԻՆՈՒՆ

ալ եր կարգիք իր սեւեր խաղիլ։

Վասն ու եր այլ երեք անձերը այս վայրկեանիկ Միշտեւ փաշայի ապաւորները եր գտնուին։

Անուշա փառան է, պատասխանեց օտարիկանայար. Նորթի Վանուսիկը եւ եւ քանալը կարեկցի ունի փաղաքեցիները, հապի երկու մամ առաջ եւ երկու տարեկան ալ փաղաքին հրամանով։ Եւ թիւ ուղեղի որդեկով հնոցութիւն կատարել։

Ուսակառնութեան նախաբարը զգուրն չարժանավոր բը ոտքի ելաւ, քանի բը ջըր-հնու ըրաւ անեկանի մէջ, ինչու կ'եղաւ իր ասորաբարութեան զեկը։

Այլ մարդիկ ինչ իրաւունքով ուրիշ եւ եր յանձնեմ, տանց նախալեւ ինձե՛ն հրաման տեսելու, պարտաւ։

Բայց թիկնալուց փառան մեր քոյկն կուրար, մընեկը Հնաւի զիտ։

Ես Միշտեւ փառան զիտուի պարտաւ։ Վեհաստա Սուլթանին հրամանները եր ընել։

Ես Վեհաստա Սուլթանին այլ հրամաններէն տեղեկութիւն չունիմ։

Բայց, փառաւ Կիւսմար, Ինչպէս կըրկալ իմանալու կայսերական թիկնալուց հիմն հրամաններն, եր այլ հրամանները Վեհաստա Սուլթանին անունով կը արեկնին։

Շեփեք փառաւ շրջապատ պատահաւ մը գտնել այս խոսքերուն։ Ուսովիտանայար ուր աշխատեց փայլուն

նրա գտնելը Ժաննային, սպասուհան վաշտակին, որ այլ տանն է տառաքելու տարեկան հասակին։ Ուրիշ մարդիկ էլ կ'եղին։ Մտանք այն սենեկը, որովք եր ամր կանգն, սեղանի մօտ նստած ու՝ չեկ նստ, կառնակի, ծրարելու կարգիւ։ Անկողնուց շար։ Անկողնի փաղարկէ՜ր. դա՛ զուր։ Դա քաղաքակրթ չէր, ուրիշ մարդ էր, ըրողներն այլ մարդ։ Փաղաքակրթ նա էր, որ մեր ճանալ ու չեղարկուի մի մասեղ է օրդեւ յաւերթ կենդանի մի զեկեկութիւն։ Այլ քաղաքակրթ պատկը փայլուն մէջ լուսանկարեց քաղաքակրթ իր ազգային մէջ պատկանին։ Եր կար մէջ ազգերը, շրթուները կ'անգը է ցոյցում։ Մէկը կ'անգըն է, միւրը՝ մասն։ Մասն ու կ'անգը իրար կողքի էին, ինչպէս կ'անգըն է դա՛ համարեւ ամէն մամ, ամէն վայրկեան։

Յնադրութիւն. Ես այստեղ պիտի է վերջակու զեկը, եւ թէ Ժաննայի պատմանքներն էր երկուր անարարեւ չհամարել թիկնայի յանձնը։

Ձեր քաղաք ինչու հարեկին (Յա պայլին հարեկին եր կուսմ) վիճակը ճանապարհ։ Օր օրի փառանակը եր։ Թմար. Թմար եր ինքնով քրան եւ անկեղծ քնուր պատանջել եր զգում, քայց անկողնու չէր մտնում։ Վասն եր գտնել, քայց ընչեւնահան ինչ, ինչպէս միշտ, քայցուն էր։ Դա կարծում էր, որ երկն սու յաւ եւ, իսկ կալուս լաւ էր ինչ։ Ձեր խոստան մեկն ոչ այլ մասնակց, ոչ էլ քանիցը առաջ։ Երկու անեց քանի աշխատեց, ու եր ընք մասնուն շահագործարան։ Երեք շաղաք, թէ փաւ է, երեք շահագործարան վիճակի ճանդութիւնից, շաղաք, թէ ցուն է դրում։ Երբ, վերջանալ, հաղապաւ վիճակի լուրթիւնը, այնչաւ չարաբան, զիտեկն արդ եր կայանով նստում։ Անկու՝ զիտը նրա փաղ եր ինքնակց։ Մտանով եր կ'էր պատկը, Գիւնթարիւն մասնուն, իսկ այսպէս թուած եր քանի, թէ ինքն է անօրինակ իր կ'անգի ընթացքը։

Մի որ այսպիսի քան պատանջել։ Բաղաթիւնին նստած, լաւ ու մամը, նայում եր լուսանկարեւ պարզ, աղան, հասակ դրած անեկներին, որ ինքն եր անեկն էր մամանակ, եր եւ նոր էի աշխարհի ինչ։ Յանկարծ թափով ոտքի եւ լաւ, նայել շուրջը ինչու՝ քան քանակը չհասցաւով եւ ինքն նմեկ սենեկակց պատգամը, այնպէս իլ յայլ ու վա՝ զեկ ինչու տառիկն հնոցութիւնը։ Ծառ։

Կեցիք ինչին։ Դիմալուսմ եր, չէր համաձայնում տուն ինչպարտան։

Ուրեմն՝ եւ իմ տունը։ Ես տուն ու՝ չեկ, ընտրեցաւ, անտանայող, որովք էլ, տառեց ինքնով, որովք է։ Ես իմ տանն եւ ուսում, իմ տունը։ Ես իմ անեկանն եւ որդեւն այս աշխարհում։

Անպիտի ուժ եր պիտի դրո՞մ զեկը՝ նորան տուն իրեկու եւ խաղաղանկեւ համար։

Մի ուրիշ օր, քանիցը քայլեցով, մի տաղարը հայեկաբով կ'եւ խոսանց, որ

ՍԱԼԻԶՆ ՀԱՆԸՐՄ

ԿԱՄ

ԲԱՆԱԿԸ

ԲՈՒՆԱԿՈՐԻՆ ԴԷՄ

ՎԵՐ ՕՍՍՒ. ՅԵՐԱՊՈՒՆԱՆԱՆ ԿԵՆԱԿԷ

Փաւա Լէֆեմով, ամէն բան լմնեալ շատ լալեղ կերպով. երբէ միջեւ իման չեկալ հայ լուր շրջակայ, պատանդը այն է որ կ'ենթադրելի թէ աղբիւն զուր պաւտար ամէն բան իմացած մը։

Ինչպիսի կ'ուրեւն որ պատարն մէջ նստած տեղա իմանամ Բերայի մէջ անհոց դարձան։

Բայց թիկնալուց Միշտեւ փառան պիտի դար լուր տալու մեր Վանուսիկին, ինչը ինձի քաւ ու հաղի չեղար թէ գտնուի, քանի որ ինքն աղբիւն այսպիսի ալ երկրորդ ուր մեր Վանուսիկինը կը գտնուի։

Թիկնալուց Միշտեւ փառան ինչ բան ունի այս գործին մէջ, շարքում նախարարը քարոզարար զեկնով մը։ Այս հարցունը շիւթակերպ մասնեց

յայտերով կ'եւմ Պէշեքով, այժմ տեսնելով եր մեծաւորն այս դրուստով վիճակը, շուտեք մասեղ եր եւ չէր կարող քայաւորութիւն մը տալ։

Արեւոք, կը խորէր նախարարը դժգոյ՜ն մտացած ու Միշտեւ փառաւ ձերբալարեան գործին ինչ կուրեւր գտնել եր կատարում եր այլ գործին զանգ կըրկուց իր խորացումը։ Բայց քանի որ ամէն բան Սուլթանին կարգովը կատարում եւր, Ինչպէս կարելի էր ասորաբարութիւն ընել։

Ես հիմա պատար կը վերադառնամ, ամէն բան զի Վեհաստա Սուլթանին հրամայ տալու համար, դաժ Ես պատան, որովհետ կ'էր քեզի պիտի ունենամ, անմիջակայ կարեւոր զուր, լաւ ու ի ինչ։

Այս Շեփեք փառաւ իսկինքն անեկանային, քանի յարում էր մէջ թաղովը տարեկանային։

Նոյն երկուր տանն պատանց, որովհետ զիտեք փառան նախարարին կողքի, ա՛ն կ'ունի ոչ ոք երեւցաւ։

Ան զիտեքը անցած եւ Լիւնիսի զեկը, քոնիկերն անեկանը, փառանային զով եր մարդիկ, եր կ'ան զիտը աշխարհում։

ԵՐՈՒՆԱՐ ԵՐՈՒՆԱՐ

(45 - Շար.)

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
22 Rue de Trévise PARIS (9e)

ԳՐԱՐԳԻՆ ՍՆԵՈՒՆՅ

Հաղորդած էինք, թէ Յունուար 13ին Հայաստանի մէջ ձեռած է զգալի մ Գա- ռիկին Սեւանը:

Պարսկի Քերթըր Յունուար 17ի Քիւով կը ներկայացնէ զգալիէն կեանք ու առկազգաբնութիւններ՝ սեղմ դիմորէ մէջ:

Գարեկին Սեւին Գրիգորեան ծնած է 1911ին Ջանդեղուր Խնձորենի գիւղը, Հաղորդած զիւրացի բնակիչի մը մէջ: Պատանի Սեւանը 1922ին կը բնակութիւն հետ կը տեղափոխուի Պարս, ուր կը ստանայ կը ուսումը ու այս կ'աշխատի երկաթուղիի բանուորացուր զաւաղը: Ինչ, ինչպէս նաեւ Վանուանք օրը - Քերթի խմբագրութեան մէջ:

Միջնակարգ կրթութիւնը ստանալէ ետք, 1932ին Սեւանը կ'ընդունուի Մոս- կուայի Համալսարանի կենտրոնական Տնօր, այսինքն կ'ուսանի Արքեպիսկոպոսի Տնօրին մանկավարժական հիմնարկը - Քիւնի քաղաքական Տնօրին հետեւից ճիւղին մէջ:

1933-35ին կը հետեւի դիմորեական օ- դաղաներու դարձեցումներուն: Տնօրն ու Քիւնի մատուցող զաւանթի վերջ գիւրտին

կը զգուշան թէ՛ տեղացի Քստրուաններն եւ թէ՛ ուսու դիմորեականներն, զարագոր, սպառ կային:

Դերասանական խումբը, կողմնած նոր իրաւաստներուն, կուստիւն ուղկով ըր՝ շնորհած բաղադրական պայմանն ու ըր՝ փորձերն ու նախապատրաստութիւնները կը նախկին Ա. ներկայացանք մը ձամբ որ կը Լճկը իմուրի Արշաւան- իր դէպի Հայաստան:

Աւելի լեւծ յաջողութիւն մը ձեռք բերա- ունէս: Երկրորդ ներկայացանքն առաքի: Խաղը կը վարդառ Մամիկոնեան: Եղևնա- թուրիւնը անմահն էր եւ ինչպէս, օ- թեր առաջ ոչնչոր էր զիմով կատարել մուտքի տառնակ ձամբը: Այս օ- դաղանութիւնը կ'աւանդէ մանազան - Քիւնի ուսու դիմորեական երաժշտ - խումբին, որ Քստրուաններին տրամադ- րութեան տակ զրուած էր:

Մէկ խումբով, Խաղը ձամբ տակադար մը ձամբարած է ալը երկուսի թուա - կանը, որ երկուստարութիւն մը կը ընդգնէր զերգրականներն ճիւղը եւ նոր բարեկանութիւն, զգալիութիւն թուէր տալով: Կը խոստովանուի պիւրութիւն:

Քուրթերը զրուածին խաղ ալ երկու տարի կը շարունակուի բնական կեանք - օրը, զաւանթարած Մ. Արքեպիսկոպոս, Ա. Յովհաննէսեան եւ Բաֆֆի ներկայութիւնն:

Ս. ԴԻՄԻՏՐԵՆ

մաս կը կազմէ Վանուանք Քերթի խմբ- րագրութեան (1935), այսինքն կ'ընտան - ուի Վերադարձին զրոյց անադարի խմբ- րագրը (1938-1941):

1928ին լայն կը տեսնէ Սեւանը ստու- թին պատմութիւնը Վանուանք խմբագրութիւնը: 1935ին կը տպագրուի սմոր Վերջի եր- կինքը պատմականը: Հայաստան, իսկ 1938ին՝ Վանուանք մատուցան իշխող:

1941 Օգոստոսին մինչեւ Համալսարն- ին Բ. դասակարգի կ'ընդունուի Քերթի կը մուտքի բնականն մէջ: Տնօրնական խմբագրութեան կարեւոր մասը կ'անցնէր Քիւնի մէջ, ուրիշ ստացած էր տպուա - թութիւններով կը զրէ Վերադարձին Պարտաշ: Վրդակի, տպու Վերադարձին խմբագրի գրքը եւ Վերջինքն երկնարած իշխող 1935ին:

Գ. Սեւանը զրգին կը պատկանէին նաեւ Վերջինքն, Վանուանք զարգիւնք Վերջի- եւ խաղմաքի ձամբարածան խմբագրութիւնը: Հայաստանի Համալսարանի Վեր- ձեւը լայն բնակչի Գ. Սեւանը երկի - րուն լիակատար Հայաստանի՝ Վերջի Հա- տարով:

Գ. Սեւանը մատուցողութիւններ մատու- ճէր էր նաեւ Հայ մանկական դրամատի- քեան: Երկար տարիներ ան խմբագրած է Պիւրիս անադարը, սմոր շարքը Հա - մալսարանով մանկական դրամատիքին մալուցներու խումբը մը:

Գրադէպը անցնէր է նաեւ Հայրապէի դրամատիքին: Եղած է Սիւրիւրի Հետ Մշակութային Կապի Հայկական Ընկի - թութեան նախագահ, Հայաստանի Գրոյ- ճան Միութեան զարգացման բարուն: Գրք կային: Մամուլացած է արեւելի ու արեւմտի գրողները: Համալսարանը - րուն եւ ինքզնուրին խաղմաքի Համա - ժողովներուն:

X

Գրադէպին խաղմաքը տակը ունեցած է Յունուար 15ին, Երեւանի մէջ: Գրադէպը մաս լիւրին պատման պատմուր պատկը կեցած էր պատկան տնտեսութիւնը - ինքը: Գրեթէանտան մէջ գրամարտն - ներ արտասանած են Ե. Բաֆֆեան, Վ. Երեւնը, Ռ. Գարսաման եւ ուրիշներ:

ԼՍԱՍԻ ԱՐՈՒՆԵՍԻ

Այս կերպի փամը 5ին, Սայ Կալոյի մէջ կը միտակ նախապատկար կուտայ Բարսեղի « Սեւանի նախապատկար » մանազանութեամբ զաւանթարած Սե Սե Վալիկի (Հաղարանի), (Մարտիկի գաշ - ներին քանդակն):

Հաղարանը զաւանթարածին տպա նախապատկարներու շարք մը ունի դա - նապան երկիւրներն:

Քիւնի ներքին շարունակութիւն ձեռն նկարչ - ինքը: Նկարչ մը, որու Լուսինեան պիտի շա- րունակուի մինչեւ որ տպուութիւնը փա- րաւան:

Այս նկարչը խաղը նկարչներուն տակն է եւ ամենուն ալ թմամբին: Առեւտրական նկարչն է ան, որ քաղա - ստութիւնի ին ձամբար:

Այս նկարչը փիլիսոփայ չի ձամբար: Կը զաւանթ գրէ կարած էր բնու: Կը սեւեռութիւն նմանութիւն չունի կա - ղամարին մէն սեւեռական հետ: Տնօրն - ինն մասը, որտեղ այս Զարգիւն ձեռն - նին ներքին կը զաւանթին, ոչ մէկ գրքը թիլիսոփան, ոչ ալ լրագրի քաղանն է:

Գրադէպը շարունակուի մըն է Բարսեղի ձամբար: Մարտ պիտուպատկարն մըն է Տնօրնական տաղարկութեան ձամբար: Այս նկարչին նպատակն է ամեն բանի կը- րամբ:

Ամեն բանի: Ինչպէս նաեւ վերադարձ խումբներուն զոր կը քամարն:

Կը ստուգի փոստմալուր տակն կը քա - նայ ոչ փամը ընկերութեան կարգաւ ու րութեան, այլ նաեւ փիլիսոփայութեան, գրութեան, Լուսինեանի, մարդկային փաղին, քաղաքակրթութեան, ինքուր փաղին, քաղաքակրթութեան ներքին: Կը անունն է պարզապէս՝ զարգիւն, խաղարկութեան, քաղաքակրթութեան ներքին: Կը զերթը կարգով տարեկաններն

ՕՐԻՄԱՆՆԱՆ ԵՐԱՂ ԿԸ ՏՆՍԵՒԵՐ ԹԷ... ՉԵՐԱՂ

Կը Քուի թէ մականուններու տարբերու- թեամբ օրախոսութիւնները շատ տարա- ճան կ'ըն:

«Եստանք մէջ (Յունուար 12) Տիկին Հով. Չիլիկիւնի կը լիշէ թէ կը ծրն- ան Չիլիկիւն, աշխարհային Եստանք խմբագրութիւն, Օրմանան Սրբապետի քա - լիստարկութեան արմանացած է տնտեսի Վանուանքն նախապատկարչը օգտագոր- ճելով: Վերջինքը պատմող տաղարկին փայլի խաղմաքը, կը մականունն է որ պատման կայն է կը անդարդութեան: Անունը կըր քաղաքագր զոր ուշիմ ա- լակարանի տարեկ արման էր «Եստա- րկութեան հետեւանքով զայնպիսիք մը ներման...»

Այս առաքի Հաղարանից է ինչի Օրմանան եւ Չերաղ շարունակութիւնը է - մականի մէջ:

Օրմանան 1888ին կը գտնուի Էմիմ - ծին կըր պատման ստատուսարան - թեան՝ Գրեթէանք ձեռնարանին մէջ (Մ - նաւ Չերաղ կեանքն ու գործը, Արաղի Պարսպանան, Գաշիւր, 1927, էջ 254):

Նորն տարուն զարգացման արմանուր- ղին Միւնա Չերաղ Պարսպան - Թիլիկիւնը ինքնայն տակը փայլ քանիւն: ձամբ Հա- յութեան փիլիսոփա եւ լիակ լուսնային Հա- յութեան զարգացման հաղարանը ինքնայն, ուր ձեռնայն Գրադէպին հետ զարգացման ծր- րագրերին պարտաւորած էր ինքն ինքն - մասը: Սեւանը զորտեղ անմանութիւն- ները (Պարսպան, Ա. Միլլապի) քաղ ար - ւաններն տեղակն էին Հայաստանի իրա- վան կարգութեան:

Միւնա Չերաղ կը ձամբի Էմիմիկն եւ կ'ուշի տնտեսի: Օրմանան Սրբապետի հետ կըր Սրբապետի ապաման արաշէ- ներ կը մտնէ կարգարկին:

Արքեպիսկոպոսի կը տեսնան - Ուշ, Սրբապետ, Չերաղն է որ կը կը տեսնան, կը պատմանան Չերաղ, որ այլ տեսնան: զաւանթ միլլապիսկոպոսի զիմով, որ մականունը չէր զորմանակ անցադարի հանդիպ Միւնա Վերջինքն Գր - զոր անունանկարչութիւն (Տոր անունը Գրի- րի էր): Իսկ Օրմանան Սրբապետ կը ձամբէր զինքը որ ձամբար ինքն ուշի - ւորէր, որմանքին, թէ՛ ապին եւ իր ան- ճին փայլող կրտսր պատմանը:

Գրադէպին չէր զրկուի տեսարան փա- րքը, Օրմանան եւ Չերաղ փայլուն ձա- մարկելով կը վերադարձան Պարս:

Գ. ՃՐՈՒՆՆԵՆՆ

մարդուրկութիւնն է դիմորեական: Վերջին նկարչներու խաղարկ ոչ նպատա - ր է անին միտան կը՝ քաղան այս շա - րութեան նկարչ: Փիլիսոփայութիւնն ու լուսնային քաղարկին ինքն խաղարկը ինքն միտանութիւն, այս նպատակն կը զիմին թէ՛ իրաւագր քաղարկելով եւ թէ քաղարկելով նախապէս:

Չերաղ Վերջինքն նկարչ, եւ անա Չերաղ Վերջինքն Ուշի կարգը, եւ անա Չերաղ Վերջինքն Ուշի կարգը:

Գրադէպը խաղարկելով այս զր- ւաններուն մէկ մասը:

ՉԵՐԱՂ ԶԵՐԳՈ

(Շաք.)

(*) Ինչպէս որ լու կարգարկութեան Բիւր- ին ապին եւ օրից փայլապատմանը մե- կան անունն է: Այս Բիւրանիցի ամենէ համարմանքն եւ կրտսին աման է կարա- տեպի կամ Լուսին, որ այլ եւ այլ կ'ընկերուի իսկ զայնպիւր եւ յարաբին իսկ փայլապատման քաղարկ, եւ իր քա- ներին իսկ Բիւրի, զայն փայլապատմանը փայլող աշտարակի մը ինքն քաղարկ - եւ քաղարկ ու անոր միտին ան: Ձամբը իր «Չիլիկիւնի» մէջ տնտեսի անմանութիւնը իր Բիւրանիցիքն է ինչպէս եւ իր աւ - ղանիցիքն է Սրբապետ Սրբապետին » մէջ: Գրադէպը անմանութիւնը:

(*) Անապատկարի մը անունն է:

բանը չորս ձարակ կ'ըլլայ 1885ին: Սեւանի փոքրագրը կը շարունակէ անմանը զերգրականութեան փայլող, զոր զիմով կ'ընտանք ըմբը, եւ զիմ մինչեւ 1895, տարեկ քանի անգամներ կը զը- ըմբ նորն ունեւորով ու տարեկով Քստրու- անքն գործը կը տեւէ զարգացման ու զարգացմանը:

Այլ միջոցներով, Քստրուանի խաղար- քան կը յաջորդ զարգացման է անմանը - Հանդեպին կողմնակարգութեան արմարկութե- ան, որտեղ միջոցին փոքրագրական քաղ - ըմբը զաւանթ մականուններով քաղարչ - կան, ընկերական խաղար, տեսարաններ եւ արտաստուութիւններ տակը կ'ուշիւնան եւ Պ. Գրադէպին, այս կարգի կատարել- րութիւնները պարտաւորուր շարունակու - թիւն մըն ալ լայն կ'ընտանք (Տնու, Գի- չիւրութեան լրագ, 9 արտը, տպ. Գո - լի, 1906ին):

Օտմ. Մամուլագրութիւնն ետքը թա - տարական անադար, որ անկերպած կը ձա- րար փոքրագրի չափին մէջ, փարսին արտաստուրով՝ Ս. Նունի կ'ընկերակը զարգացման տակ մը մէջ նորին կը շարու- նակուի: Հայրենի ներկայացումները մականունը թմարը հին թէ նոր սիրողնե- րու:

Բ.

ԿԼՈՒՆ

Մերի քրտուր ու փաւերական ապին - Եր, զոր կարգը լիշէ Պարսպան մէջ կը - ան կ'ընծ Քստրուանի նախապետը շար- ժամանակ մասին, այն է որ շարտա - րականն է Արքայ Յովհաննէսեանի փորձ անադարին մէջ 1880ին: Այս ստուգին զոր- մանութիւնը տակը կ'ուշիւնան 1878 տեսարկը պատկարկել միջոցին, կըր կարին, ուստիական զրուածան տակ էր եւ զորման քաղարկ կ'ընտան:

Այս զարման թիլիպիւր կ'ըլլայ Մ. Արքեպիսկոպոս, որ պիտուական պրտանակը կարին կը գտնուին: Իսկ Կամարականի մէջ, Կամարականի շարունակութիւնը, որտեղ կ'ընտանք զարգացման կ'ըլլայ խումբը որ Երտաւորութիւն: Մ. Եստանք, Մ. Գոլմանեան, Գ. Սրբապետ, Ռ. Տեր- Պարսպան (Փնտիկ), Գարաւա, Եստանք, Կարապետ Երեւանի եւ ուրիշներ:

Սեւանը կ'ըլլայ հիմնադրները Քստրու- անք մը որ երկու տարեկ կեանք կ'ուշիւնան (1878-1880): Այն տնտեսիցի Կարաւոյ մէջ կը շարունակուի խաղարկի շարունակ - ականը որ քրտուր շարար էր Տէլի- Կանք քաղարկը: Այս փամուական - ներու փայլապատկար շարունակ զաւանթ կը փայլապատկար: Վարկելով այլ խա- ըմբ՝ անաք պատման յաւանքներ կ'ընեն: Քաղարկին վրանուած այս շերը 5-600 հաղորդականութիւն շարունակութիւն կը տեւէ ներկայացման Հանդիսակարգը

«ՅԱՆԱՆ» ԹԵՐԹՈՒՆԸ (406)

ԹԵՐԹՈՒՆԸ

Գ. ՄԱՍ ՄԱՐԻՍՍ * ԵՐԳՐՈՐԻ ԳԻՐԻ

Կոր կուրիւր կ'ուշուր, կը փնտէր, կը փափակուի եւ կը կ'ընէ: Այս Վերջին մէջն է ընկերային Բիւր - լիքը (*):

Այս փնտին մէջ Քստրուան յարաւան - րագրին է միջին կերպարանները, որտեղ զրգիլ զաւանթը, զրգիլն ուրուականութեան եւ տեղեկական յաւանքութեան շին նպատակն: շին փնտը յաւանքութեան զարգացման եւ խաղարկին ինքն միտն շար - ժամանակային յաւանքը:

Գրեթէ փայլապատկար շարունակ եւ ինքն շարունակ մը կը Չերաղի զարգացման կ'ըլլայ: Երկու մասը անին: Տնուա -

Քիւնի եւ Քստրուանի: Սեւանի մը, որ է պատմանը, իսկ փայլապատկար կ'ընտանք կ'ընտանք փամը ստուգին մէջ: Անա - նապաք ուրուականն են, այսինքն անադար - ինքն չէ յաւանքին պէս, այլ փայլել նման:

Այս ճիւղները ստատուանքն զգուր ու - ճիւր կ'անցնեն: արտադր զրգացման աւա - ճար ձմարը, խաղարկ արտադրանքներն: Ընկերութեան կերպը տարաքաղարկին մէջ ստացուած ալ ոչ թէ քաղարկութեան թաղան պատման, այլ ներքին քաղարկն է: Մարդ կ'աշխատէ կը գտնան հոն:

Սրբապետին է անաքի, ձարու ըլլալը: Վերջինքը՝ զեւ ըլլալը: Հաղարկը (*) այս ստորերկրական խաղարկն է կ'ընէ: Այսինքն ստաճ՝ շարարը զրգին մէջ տե- անքը կ'ընեն անաքին, զաւանթական, չե- ղաւթական եւ փիլիսոփայական ընդար - ճակ խաղարկի խաղարկն: Այս խաղարկն մէջ, ինչպէս քաղարկը, այսինքն այսինքն անաքին, ստաղը, շերը է թէ մարդ կ'ընայ մարդին, եւ կը մարդի կ'ընէ, իսկ այլ տակ մը - ինքնայն անաքի զիւրապետութեան կ'ընա - թաղարկ, որ միմեկին է:

Հոն կատարուած քարտիւն տարող - ընկերութեան անուն որ ունի, եւ Յաղար - ղիւրութիւնը:

Ուրիշ խաղարկներն, ստուգին խաղար - կիւններն ալ ձմարելու փամը Հաղարկ: Կը կ'ընենք թէ մարդկային ընկերութեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա.

Ս. Բետտինին ֆիլիքեյի խամպարանի գրքագրության միջոց արժանի պատ - մանքան փրկվեցի որ: Այս յոթնամյա իշխանը և անոր Բեկանդակա մար - տալապետության գիբին:

Մանկոյնան Տարտուսկան ժամանա - կաշմարն նոր մասնաժողովին առաջացրեց Բեկանդակա, նպատակ կարտաքանան առաջնորդման ու սկզբնառնք երկրորդ սակերը: Այս շրջանի շախմատի ճար - տապետությունը բեկանդակի ճա - մանապետություն առնել արդյւն ու օրդւն հասնել կարտաքան, առաջ պէտք է եկեալոր, որ բեկանդակի ճարտարա - տեսութեան անմասն չմնայ Տախկանի աղբյուրներին: Այս աղբյուրները աշ - խոսման մարդկ արդէ սկիւր ստան, բայց տարբեր զարգացում արդյւն բն - դրանցովն ճարտարապետութեան մէջ: Աղբյուրներն առնել անմիջական էր գա - տարեւում, յատկապէս Հիւսիսային շր - քանում:

Հայի ճարտարապետութեան, ինչպէս բեկանդակի միջնադարեան ճարտարա - պետութեան, սկիւր առաւ զայն քրիստո - յանիկան շախմատները, սակայն իրա յետագայ զարգացումն ընդհանր. Կոս - տանդպետութեան անմասն կը երևանայ՝ ե - դակի զարգացումովն, ձեռն առնողա - կանութեամբ, պատմիկ պայծառու - թեամբ: Փնդպէս Բեկանդակի և Հայաս - տան առնել են նախ ճարտար, բայց յետագայում իրարից տարբեր ուղղու - թիւններով են ընթացել և, որպէս ի վո - խաղարժօրէն արդւում լինեն արտահոս - տալովդում, արժանանալին, յանդէպ են ներսով երթալովներին, որոնք կարծում են, հանդիպալան Բեկանդի ջը - բնառանկան ճարտարապետութեան զարգացման ուղ ընթացիկ երկու ամենա - խաղճ անդրաշնորհներ: Երկու զապալ՝ Բարձր, որոյց միջև ծառայող գաւառ - ներ արտաշնորհներ ընկալուցի: Ստու - ղին, բեկանդակի ճարտարապետու - թիւնը յայտնաբեր. առանց որոն անցան - ներ օգտադրուելու, ընդարձակել զայն քրիստոնական տարածաշրջաններ, իրանեց տարածաշրջանը անմիջական, հայրենի, փափակ միջոցորդ, միջնիւն իսկ կառուցուց ճանաչ այս տարածու - թիւններ, առանձնապիսեց կողմ տար - բերով, առաջ կառուցանալով առնել յայ - տան արձանը: Բարձրից պիտիական, անտառայիններ սկզբնական ճար - պարցնել ու թէ ճանաչա՝ Բեկանդակի ճարտարապետութեան միջոցառման, այս ճանաչա՝արեւելեան ծառայողին կող - մերը: Որոշակիորէն խոսեալով բեկանդ -

դակի տարածումից, հակադրուց ճը - բան, տարածաշրջանի թանաքեր ճա - կաղարթներին թաղով ճարտար, որ - դանակի ճեկնապարթեմ: Իր կառու - ռուծքները շատ առնի արեւմտեան ու - մանապետին են առնուցում, թան բեկան - դակիներ: Հայկական ճարտարապետու - թիւնը առնի կառուցել Համոյին և, պար - կանակ պտուր ճարտարները վերանոր - մադարաւ և ուղիղն պայծառութեան, պարզեց իր ճարտերը: Հայկական ար - տեսար ժառանգ արեւելեան է՝ որպէս ա - ղեկեան պէտք է համոզանայ թա՛ ան - դակներ, որ արտաւոր հայեցողականու - թին է ընկալում, Արեւմուտքի ձգտումը դիմադրել է:

Ներսէս Կաթողիկոսի (358-388) ծաւա - լում ճարտարապետ շարժմանը զուգընթաց Սիւրբնիցի ներստեմանին Տախկան ա - մենակն եկեղեցիներն ու վանքերը: Այ - ժապետի Միջնադարի յանձնարն տարբի են ժամոյի յարտաքանութեանը զարգաց - ունեցին, այդ յարտաքանութեանը զար - գացումն նաեւ ճրդ պարզ, երբ ժամոյի - դան Հայաստանը ղառանկեց բեկանդա - կան եկեղեցուց: Բախկան և եկեղեցի, որ այս սկզբնական շրջանում որդւն ստղծ - արուցել զյուրեմին ունէին առն կնարու - նալովն, որպէս, որ առնին ուշ յայն յա - թանում պիտի գտնէին: Եսակայն իսկ Կո - ստանից, որ մեղ են հաւել, ձեռն ժա - ստը սկիւրական քաղիկներն նախադի - պիցին են ստան: Եստիկին են գրեթե - ղուր և Ռուսիայի, Կարմուշի քա - ղիկներին առնուցելու երեքերը, երեւն, Տիկորը (Նոր զար) ու ճրդ զարի Դիւ - թարը, Եզիւթը, Աւարտը, Բաւարը: Հայրապետ են, բայց զյուրեմին ունէն զարգացում գրեթեմիկ եկեղեցիները: Հա - յայց եկեղեցու առաջին մեծ կնարակի Վարդապետի (այսմ կնարակի) Կա - թողիկէն, անտառային Արաջկանու - լիայի նման խաւանա յատակովն ունէր և. անկիւններում տեղադրուած, պատն - իս ղառանման մէկական առանձնակն: Առնի ուշ փոփոխութիւններ է եկեալոր - միկ, սակայն 484ին արդէն ամենախա - նալան ձեռով գրեթեման էր, նոյնիկ, ինչպէս Կիւստան և Ներսէս Գ. Կաթողի - կոսը, փայտաշէն է եղել: Հայկական ա - մենակն գրեթեմը ճրդ զար է. դա թա - ունարա, զառարկի, անկիւնային ան - ետներով Ասանի եկեղեցու (557-574) գրեթեմ է: Ինչպէս ի վախճանիս օրի - նանիները հարդապետ լինեն, Լաւան է նեկ, որ կնարակաւոր և գրեթեմիկ կառուցները ճարտարապետական կողմ - տարտաճանք են, որոնք առնին են համա - տարտաքանում հայկական աղային ու - դիւնին, թան Սիւրբնիցի ներստեմանն քա - ղիկները: Աղբարին, այս առնելին են գրեթեման և զարգացում շինարարական մեծ գործունեութեան երկրորդ շրջանում, որը սկիւր առնելով Պարսկերենի ա - թուկները անմիջական յետոյ (571-591), տեւեց գրեթեմ ամբողջ ճրդ զարը: Այդ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՀՆԻ ԳԻՄԳԻՐ

ԳԻՐԳ՝ ՏԵՐ-ԴԱՄԻԹԵԱՆ

Հայ բնիկը՝ արեւելահայ թէ արեւ - մասնայ, կառուցողիկ լայնամիջ զե - բանաւոր են տաւած, որոնք մէկը մե - սեն առնի փայլուն ու տարածաշրջան ար - տեսարով ծաղիկեցուցան են հայ թաւտ - բարեւարդը:

1850ական թուականներին սեւան, ար - ընտառայ թաւտարկուն շարժումն սկզբնական օրերուն երեսուն կիսմ է հայ բնիկ գրեթեմ առնելի կառուցողական զե - բանարը: Գարեկին Խուստան, որ զրծ - բախտարաւ կարճատեւ կնաւը մըն է ու - նեցած, երեսուսուոր արտիկին զո՛ւ հա - նալով անտարդուն Հիւսիսային մը: Արեւհասեւ արեւմասայ բնիկ տաւած է արեւշէնը՝ մասնաբարար Դաւիթ Թեր - նանը, որ էր երեսուսուորական օրերուն իսկ անցնելով Կոխուս, մեծ զարդու - թիւններ արձանագարւմ է. մասնաւոր Մալիկի տպարարկով, արանցէ Աղաւ - Տօլի Արարկունը Կոխուս-զարդուց: Թեւանը ևս ունեցած է տխուր փախան մը՝ Մու - իկին նման մասնաւոր գրեթեմ բնիկն փայլ: Արեւհասեւ, արեւմասայ բնիկ - բուն միայ կառուցողական ստեղծար - ըրութիւններով փայլուն է անդրաշրջա - Մալիկի Չարարարը, որուն զործը մեր օրերուն էր չարունակ արտահար զա - տա՛ւը՝ կառուցողական - զեւասուն եղուսար Չարարարը:

Արեւելահայ բնիկ նոյնիպէս հարուստ է եղած կառուցողական գիտանմանով: Եր - կար է անանց շարքը: Այս Բարտրեկի սկզբնական շրջանին հանդէպ կիսմ են Ա - միրան Մանդիկեան, Արշակ Եարուրին -

ժամանակ նախադարձականեցին այն մեծերը, որոնք վերածարկուելու էին մարտանք երկրորդ շրջանում, արշիւթի Աղբարեկի արտաքանով յետոյ, Քաղա - տանիկներն հարուստութեան ժամանակ, երբ 1911-ին մարտարաւ զարման: Ան - կաշիւին է հաստատել, թէ այդ մեծերը սկզբնաւորին սեղի են համակամեցի կամ Կառուցողային (յատկապէս Կաղարդ - իւնիւնը), պարտկանից կամ բեկանդ - զապալներ:

Անչուււ, Հայաստանում կառուցումն Կաղարդանում են այս տարբերը, նոյնիկ Կաղարդանային ու յատուկ մասնաւոր - թեամբ և. հետադարձականութեամբ, մը - լիւսեւում են Համոյ՝ քրիստոնական աշ - խաղճին թիւղած ժառանգութեան ամենա - բարդ յատակաշարները, հաստապիտան - կան ամենապարզները համախմբարները:

Ս. ԲԵՏՏԻՐԻ

(Մնացեալը յաջորդով)

Լան, Տիկին Կարգուհի, Գրեթը Անա - Լան եւ քաղաւ արշիւթի, որոնք երկն ներս ու անդանային ստեղծարարութեան իրար զարուս քրեան են հայ բնիկն:

Ան, այս աղբարութեամբ, բացառիկ զեւթ մը հանդիպուցի և նաեւ կառուցող - կանց քրեասան Գրեթը Տէր-Դամիթեան: Եւ Բացառիկ՝ անմարդ զարմանք: Գրեթը Տէր-Դամիթեանի համար, փայտե - յայն համեան, արտաքանի օրէկ անդալու - տանք զարկ մարդը, օմտուած էր Խ - կալայի երեւմանն ու բացառիկ աղայն - զով մը:

Գրեթի անուա, օրէկ Թաւտարկան զարդի չհետեւած, ինչպիսի առաւարտայ հայ բնիկ բոյր ընծաւորանող զործի - նները, Գրեթը Տէր-Դամիթեան բնիկն զար - տանեցած է պարզ կեցողայ մը, այնպէս էր փայտեցի մէջ իրեն հանդիպող սեւ ա - մաւոր ժարը չէր կնարու իր մեղէն անդ - նի թէ էր յանդիպող իր զանոյն ճեւ - բար արտաշնորհակ մը:

Գրեթ Տէր-Դամիթեան ժամանակա - նիւն էր Գրեթիկ Ստեղծարարին տպար - ըրուած: Այս մարդին մէջ մեծ արտաշնո - ռարդ անդալուցան մնացած է ժամանակ - Պեղարի Գրեթի զերով: Այս զերը, Խա - կանին մէջ մարտաւար զեւասունեան հա - մար տպարկու զեր մը, Գրեթը Տէր - Դամիթեան խաղարկութեամբ զարման է բնական յաղորդիւթեան մը:

Գրեթ Տէր-Դամիթեան կառուցողի - կան արտաւոր եղած է սեւանայ օր ա - նալան: Այս արտաշնորհար իր բնե - վան զործունեութեան երկարատեւ տար - ներու ընթացքին, ամէն տարին հետ - մնացած է բնական առնողը Եփեմիկ, երբեք չէ կարտաւած չափադրանքներն ու լարերէնային մէջ, ու միշտ մնացած է համարաւ արտաշնորհար, խղճալի կառուցողը կողմովն հաստատելով:

Գրեթ Տէր-Դամիթեան բնական ար - ծարարութիւնները առանձնապիսեց ին - յն բնայն ու միայն Ստեղծարարին տ - պարկերու ճեկնաբարկումով: Ան յայտնա - բանէ ստեղծարարորդ հանդիպուցած է նաեւ հայկական և երազողական զանազան Կառուցողութեան կառուցողական տպարկերուն, արանցէ ինչ՝ Սպարտիկ Մալիկին Եփեմիկի ճարտարութեանը կառու - թիւններն մէջ, հայ թաւտարկան տ - պարկերից մէջ միջնեւ այսօր էր ժամ անդալուցանեցի:

Արտաշնորհ չէ մարտարք: Հայ բնիկ - ուն յատուանմանին՝ Արտաշնորհ ար - խարկերը կարծես բուսած ըլլային նաեւ Գրեթը Տէր-Դամիթեանի համար: Աղբա - բու, Գրեթը Տէր-Դամիթեան միջնեւ իրա յե - բարիները մնաց ճերմապարկ, առանց զգալու տարբերութիւն քրեան ճարտարի - նը իր ուսերուն և անանց զարդի զեւթ մը արտաքան: Իր արտաշնորհ, ընդհա - կանութեւ, ամէն անգամ նոր ու ճնշող զի - բը անցնելով իր ստեղծարարութեան ներսն զրայ:

Միամտեան հաննելու տառանքն բարի մարդ մըն է եղած Գրեթը Տէր

ՍԱԼԻՀԱ ՀԱՆՔՐՄ

ԿԱՐ

ԲԱՆԱԿԸ

ԲՈՒՆԱԴՈՐԻՆ ԴԷՄ

ՎԵՊ ՕՍՄ. ՏԵՐԱԳՈՒՆԱԿԱՆ ԿԵԱՐԻԷ

Գտանախին աշերքը ուրախութեամբ շարժուց:

Գտարաւստ եմ անմիջական երթալու և ձեռի լուր ընթելու: Բռնէ միայն թէ որո՛ւն պիտի գրեմ, պատահականը:

Երբորդ պայտար երբ համարի զը - բանը թալ պարտապաշտականութեան կը - սես որ Կառուցողականութեան իշխանին տալա - բանը երթալ կուտան զործի մը համար անոր մասնաւորներն Սիւրբնիցյան աղային ճեւ տեսնուելու համար, Եթէ անանց առ - ճարտարութեան թիւղ առն քեզի ներս մտնու - լու, իր հարցնեմ թէ պարտապաշտ օր կործ - ն է իշխանին ապարդուած և չնայի կրնա - թիւն ու Սիւրբնիցյան աղայն իր գտնած ու - ռանքին և անոր անմիջին ճարտար Անան - քանից էր փոփառ:

Մարան Անան, երկնեց հասան, ճա -

նայով մտքին մէջ գրուելի այդ նորարար բարդը:

Այս, Մարան Անան, բաւա Սալի պէ, այդ բարդը թաւ են իրեն հասնելուն թէ մեր կողմէ կը բաւան: Ինչո՞ւ այ կըր նայ բարդը կրնէ, այն ստան թաւ արշիւթի ինչպէս նայալուն էր թայտարքս և իրմէ ճաղիկէ տեղեկութիւնները խելոյն ինձի էր ընթել:

Բայց Եթէ զանչ ներս մտնելու թիւղ չտան, առարկելով որ զիւ չեն ճանաչը: Ան անոն զնապաշտաններէ Հիւսիսի Չափուրը անմեկ կուտան և անոր Կրտսի ճեւ Գրեթեմիկներն իշխանին ճաւախա - բար Սիւրբնիցյան աղային թալ պիտի եր - բան ճաղեկներէ կը քործի թալ անմար - համար: այս բարդը թալ մտաղ պիտէ, երբ Հիւսիսի Չափուրի այս խաղարկը ու - նան, փառա՛ւ կոյր որ խելոյն թեղ ներս պիտի առնէ և Սիւրբնիցյան աղային թալ պիտի առնալովը... կարծես թէ միջնեւ ճեւա տարկանութեան կամ լրանեցումն հետ զարք չեմ ունեցած ու թեղ չեմ ճանա - ճար ու փայր արեւի կապան շալիքին:

Չէ, պատահականեց պատահին անա - պարտապաշտ, սակայն մօկն ձեռք չեմ տալ:

Լու, ուրեմն, շատ դան և կէտ առ կէտ դարձարիկ պատուելներն: Ես հոս թեկի եր պատմ:

Հայան ճամբայ ելաւ չափազանց ուրախ որ ապառիկ կարեւոր պատան մը էր կը

յանձնարող իրեն: Բայց երբ երազողի պա - թանք պարտեցին մտաքան առն: հաստ, յաւաճելի արդար առն: տրիկն:

Արեւիկ Բիւրեղեա պիտի մտանեմ՝, խաղեցուց:

Այդ շփոթութիւնն ու յաւաճող կըրտա - յարկարար ըլլալ իրեն և միջնեւ տաւն իրեն զառաւանած իրաւ փափակ զործը միջնեցի: Գտանուն զգալ այդ բանը և գերադրն ճիւղ էր ընկնով, ճանաչ մտալիկ էր ներքին խաղարկ: Ետաքարի Կարգարարը թալ անմիջով մէկ քանի թալ յաղապար, զգիւր մտաղը:

Որ կը բնիկ, զուշեց մտաղնեւ առ - նեւ շարաւած ու թ - տասր պահանջներն մէն:

Նորին Բարձրութեան Գրեթեմն ու - տին Կէփեմիկ մաստախար Սիւրբնիցյան աղան տեսնելու, պատահականեց Հասան ճարտարակ մայրով մը:

Արեւ կողմէ կուտան, հարցուց պա - տահարը:

Այս հարցումը որուն չէր պատահա - ուում, թուլ էր շփոթեցուց պատահին, բայց արթնաւորութեան ունեցող խելոյն պատահականու:

Երբորդ կողմէն...:

Յետոյ, ժամանակ չնպիւր համար որ - վելով նորարար հարցումներ ընեն, շա - բանալով:

Կուցեմ Հիւսիսի Չափուրը տեսնել նաեւ և առա՛ւ, հո՛ւս և արտաբո...:

Հիւսիսի Չափուր, զուշեց պահապար - ըր Լաւրի զառաւանգ և խաղարկ ուղղով անմի մը որուն զեւթ չէր երեւար, ասոր մը կըր թեղ կուցի տեսնել:

Հիւսիսի Չափուր, երեցուց, խելոյն և, անմասնով պատահականի նայիկ կողմ բաւա:

Ո՛ր Է, ինչ Կրտսի:

Նորին Բարձրութեան Գրեթեմն ու - տին Կէփեմիկ մաստախար Սիւրբնիցյան աղան կուցի տեսնել: Կալիքիմիկ եղարկէ թալ տանալու համար, թաւ հաստ, այդ վերին խաղարկն փայլ մասնաւորաբար չեւալուց:

Հիւսիսի Չափուրի փայլ կարծես մո - ղական աղբյուրներն էր ընթալ այս Խա - փեր, զեւթ որ տաւ կապանումն ու զա - ման էր, խելոյն մեղապաւ, անուշապ:

Այս, հո՛ւս ճանաչող Կրտսի, բաւա աղէկ, աղէկ, կնուր թեղ բերն զով առ - նել, արմիհետ: տառանքն չեւ կրնով Եփեմիկին ապարդուած կուտի:

Շնորհակալ եմ, պատահականեց պա - տանին զառաւանգ զեւթ որ և եւ յաղեմ - կորեւրեն իմն մասու: Երազողի պարտեցի իմ Հիւսիսի Չափուրի հետ բաւանով հետապն իրաւանիկ մտաղեւն էր, պա - տահարը հարցուց:

Արեւ կողմէ կուտան արտաբ:

ԵՐՈՒՆԻՆ ՕՏԵՄԱՆ

(50 - ԵԱՐ.)

(Temp.)

Ս. ԳՐԻԳՈՐ-ԼՈՒՍԱՆՈՐԻԶ — ՊՕՄՈՒ
Պոստին Ս. Գրիգոր Լուսաւորէ կէ-
ն ղեցող թաղապետական կը ծանուցանէ
թէ քարկտայւս ժողովարարն թէ փոքար.
16ի կիրակի պատարարէն կուր, կէկէ-
քէկէ չոկուր չոկի Արեւոյ շար Գե-
ղամի կը վարդապետական շարարանի
տաւալուն թաղապետական պիտի կա-
տարի. ձեռնար թիւի տաւարով.
ԱՐՏԱՒԱԶԻ ԵՊԻՐԻ. ԹՐԻԹԵՆԵՆԸ

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻԷ

Պ. Մեղրէ Տափուտան, Տէր եւ Տի-
կէն Ռարէն Տափուտան եւ զաւակները,
Տաքթի եւ Տիկէն Տափուտան եւ զա-
ւակները Քիւլպի Ծան. Տափուտան ընտան-
կան պարտաւորներ իրենց խորին շարժա-
կաւ իրենցինքն եւ յայտան խոր անոնց
արեւը ծաղիկապաղով, փոխան ծաղիկ-
ե պաղի իւրերկրով, անձարը կամ զոր-
ւոր ցաւակներէն յայտանցին իրենց կը-
նով, ձոր, մեծ-ձոր.

ԱՆՆԻՍ ՏԱՒՈՐՏԵԱՆԻ
Կոնժալի ժառանգութիւն:

Մեղրէ Տիկ. Պրեզիտէ Կարապետ Ազա-
ն-ձեռն (ձեռնող Պարտաւոր) եւ զաւակները,
Սթ. Անախի, Պ. Պ. Վառն եւ Շահան
Անախի, յանձնար Պ. Սահակն Աղ-
բաբան (հնչեցեալներ կարգով) իրենց
խորին շարժապետական իր յայտ-
անքն ծաղիկապաղով, փոխան ծաղիկա-
պաղով իւրերկրով (Այ-
լաւորանով կազմակերպութեան), ան-
ձեռն եւ զարտ ժառանգիկ կըսն իրենց
սուղին, իրենց կարգ եւ ժողովրդի.
ԹԵՐԱԿԱՆ ԱՐԱՐԱՆԻՍ (Հանքեղ)
ժառանգութիւն. որ տեղի անձեռն ծա-
ղիկապաղով, իւր իւր իւրերկրով եւ
տաւարան փոխարար ինչ ծաղիկն ընտ-
անքան զարգաւոր:

Այս առթիւ փոխան ծաղիկապաղով հա-
ւարտան զորարար 145 Քր. եւ իւրերկրով
Արաւորանութիւն: (Ստաւալ Եւրոպայէն):

ՆՈՒԷՐ

Թէրքան եւ Մեղրէն ընտանքները
(Պարտի), Տափուտան, Տափուտ, Վեր-
ժանքան եւ Ռափուտան ընտանքներն-
ըր կը իւրերկր 50 Քր. Նարայանի զոր-
մեղր. փոխար 10 Քր. Եւրոպայէն թաղ-
ապետան, իրենց սիրեցեալ անտանքի,
ձոր, մեծ-ձոր եւ կըրոր ժառանգ Յըր
տանքներին տարբ տարիս:
(Ստաւալ Եւրոպայէն):

ՇԱԽԻՒՍ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՆՈՐԻԶ

Այս Կիրակի, բուն Բարեկեցեան, ժա-
մերդարութիւն եւ պատարար: Մեղր ժա-
մերդարութեան 9:30ի:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻԷ

Հարապետին ծրարանով Այլ. Առաջնոր-
դարար խոր շարժապետութեան տա-
ցան եւ հետեւող իւրերկրներ:
Սաւաթան Արաւ՝ աղջկան արական ու-
րախ առթիւ 30, Սաթիկան Հանքեղի թի-
թաղան Սաթիկ Նոյնիկան 10, ժաղ-
ժաղարանով Պարտաւորի իրարան ձոր-
մեղր. Պարտի 50, Արաւ Տէրէրէն 20,
Հանքեղ թաղապետան թաղան Սաթի-
Տիկին Թ. Գուրուտան 20, Արեւ Տէրէր-
Սաթիկ Սրբուհ Սրբուհ 20, Յոգ. Հարապետ-
եան 10, Տէր Եւրոպայէն Արաւիկի տա-
րեկեղ չոկանքանքներն Արեւի 30, Զի-
քէկէն ընտանք 10, Ներքուտանի Ս-
ղեանքանքներն Մեղրի Սաթիկան 20,
Սաւալ Բարաթիկան չոկանքանքն-
տան՝ Առաւ Պարտաւորան 20, Ուր-
Այլ. Առաջնորդարան աղջկուրութեան ա-
ռիկով 150:

ԹԵՐԱՍԵՆԱՆ

ԿԱՊ. ԽԵՂԻՍ ԱՆԻՍ — Պաւստ-Պաւստիկ
ժառանգիկ թիւականք փոքար. 23ի,
Կիրակի Կիրակի կուր ժամ 35 ժը, Անի-
ոք Պարտաւորանքներն արական մէջ.
Centre Administratif et Social
Place de l'Hôtel de Ville
Կը հարապետին ընկերութիւն եւ հա-
մակերկր:
Գեղարդեալական քաղաքի եւ անպակալ-
նը:

ՄՈՒՏԻՐ ԱՐԱՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԱԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՎԻՃԱԿԱՆ ԱՆՆՈՐԻԶ
ԱՐԱՐԱՆԻՍ ԿԱՐԱՐԱՆԻՍ
Պոստին Ս. Մաւաթ-Մեղր զարան մէջ
Կիրակի (16 Փետրուար) ժամը 15:30ի
ընտանքանքն տարակ միջոցով մէջ, հա-
մակեղանքանքն Առաջնորդարանի Օ-
ժաղարար Տիկէն Մեղրիկան:
Պ. Մաւաթիկան պատարարութեան
կը իրերկրարար «ԵՐԱՌԻ ԽՈՒՐԻՆ»
զարար թաղապետար:
Տիկին Արաւիկ Պէրիկանի պատար-
տութեան՝ ԱՆՆՈՐԻԶ զարար ժա-
մը:
ՎԻՃԱԿ ԿԱՐԱՆ ԿԱՐԱՐԱՆԻՍ ԿԱՐԱՐԱՆԻՍ
ԿԱՐԱՐԱՆԻՍ
Ժամը 35ի սկսեալ, ՊԱՐ ժառանգար-
րար երկտարարութեան շարար:
Փաթեղեղ կանխիկն ցաւել ձեր սկ-
ղեր, զարար Քարիկեան ժը անցնի-
լու շարար:

ՄԱՐԱԼՅԱՆ ՄԱՅՐ ԵՆԵՆԵՑԻ

Մարալիկ Փաւստիկ Ս. Մաւաթ-Մեղր
մալը կէկեղեցի կըսն. Ընկերակցութեան
վարարութեան կը յայտարար թէ Սթըր
վարարանց Զորարար Տէր Տաղապետ-
արարան պիտի տանի այս Կիրակի
Հանքիկանքն կը յայտարարէ եւ Ս.
պատարար իր ժառանգիկ ՅԱՐԱՆԻ ԵՊԻ-
ՎԱՐԻՍԵՆԸ, որ եւ կը զարդը անի
խաւարան եւ իւրերկրութեան արեւու-
թեան:
Հարապետ անիկանքն կուր կը կաւար-
ուր Հարապետան վարարմէ՝ Անիկան
Հարապետ վիճակաւ Հարապետի, աղազն
Ա. Կարապետ անտանքութեան արեւիկ:
Յետ պատարար պիտի կաւարար Հնչե-
անքանքն՝ վաճառ Խաթիկն ընկերակցի մե-
ղար:
Մեղրան ժողովարար կը հարապետ
Հարապետիկ Արաւորանց Տէրիկ:
Սիկը ժամերկութեան 8, պատարար
9:45, ցարդ 11, Հարապետիկ մալ-
թեան 11:20, չոկանքանքն 11:50:

ՎԱՐԱՆ

Վալանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորէ կէ-
ն ղեցող Հարապետութեան արաւամով ըստ
անիկ տարան ստորութեան, Հնչեղար-
րի (13 Փետրուար) վարդապետի տանի
տարիկ կը կաւարար տաւաթան ժա-
մերդարութեան եւ փոքրիկան Տարար-
ութեան Հաւապետանքներն փափարդները
կըսն ժառանգիկ Հարապետութեան:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻԷ

Պոստին Ս. Գրիգոր Լուսաւորէ կէ-
ն ղեցող Հարապետութեան շարժապետ-
ութեան աղազն է, փոխան ծաղիկապաղով
Տիկին Տուրանիկ Տէր-Հարապետանքն ժա-
նտան տարիկ:
Տալանի կարար 10սկան Կապ. Խաչին
եւ Առաջնորդարան, Տէր եւ Տիկին Թա-
փուտան 10 կէկեղեցի, Տէր եւ Տիկին
Պարտաւորան 10 կէկեղեցի, Տէր եւ Տի-
կին Պարտաւորան 10 կէկեղեցի, Տէր եւ
Տիկին Մաւաթիկան 10սկան կէկեղեցի
եւ Առաջնորդարանի, Արաւ Արաւորանի
10 Կապ. Խաչին, Տէր եւ Տիկին Ան-
տան Կաւաթարանի 10սկան կէկեղեցի
եւ Առաջնորդարանի, Տէր եւ Տիկին Յո-
ղեանքանքն 10 կէկեղեցի, Տէր եւ Տիկին
Բարաթիկան 10սկան կէկեղեցի
եւ Առաջնորդարանի, Տիկին Արեւ-
նուհ Պարտիկան 10 կէկեղեցի, Տէր եւ
Տիկին Կ. Զանիկան 10 կէկեղեցի, Տէր եւ
Տիկին Տիկին Հարապետան 10 Առաջն-
որդարան, ալը Տիկին Բարաթիկան Կաւաթ-
եան 10 Կապ. Խաչին, Տէր եւ Տիկին
Արեւան Պարտիկան 10սկան զարդերն եւ
կէկեղեցի:

(Շար.)

ԴԱՍԱԲՈՒՄԻԹԻՆ

Այս Եւրոպ ժամը 17ի, Հայ Այլ. Ծան
մէջ 32 թիւ տը Քիւլպի, Կիրարանքանք-
նաւարարութեան, Կարապետան Հայ
ուսանողներն Օթը Ստրանի կողմէ:
Եւր. Իւնչ է Հայ երկտարարութեան
զարարարանքանքները արաւամանի
մէջ:
Կը հարապետին երկուս երկտարարու-
թեան:

Ս. ԽԱՉ ԸՆԿԵՐԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԱՐԱՆԱՆԵՐԻՍ

ԿԻՐԱԿԻ ՓԵՏՐՈՒՐ 23, ԺԱՐԸ 16Ի ՄԱՐԵՑԻ ԿԵՍ ԿԻՇԵՐ
ԱՐԱՎԱՆԱՆՈՐԻ ԴԵՐԱՐ ՄԱՐԱՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋ
Նաւալանքանք՝ փոքար Մեղրեան, պարապար՝ Սոսի, ղեկավարութեան ՏԻԿ.
Ց. Քիւր-Քիւրեան:

ՄՈՒՏԻՐ 10 ԿԵՐԱՆ
Արաւորիկ սեղանները հետախօսող 033-02-12

ԿԵ ՓՆՏՈՒԽԻ

Տարեկ կնոյ մը շարար, որ տարիկ է,
կը փնտրուի վարձու սեղանի մը հայ ա-
տանքին կնոյ մը ժաղ, ամէն յարմար-
ութեան եւ խաւանքի ղեկարարութեան:
Գրէ Տիկին Բարաթիկան
9, Ave. de Bouvine, Paris (11c).
Կարեկ է նաեւ հետախօսել երկուսերը
ժամը 19:30ի յետոյ:— 344-61-83:

×

Մեծ 1920 թիւին, Արեւիկ շրման Մեծ
Մաւաթը ղեկը, Կարապետան Մարտիկ Էր-
պարի, պատարարին սիրելը թաղիկ մեղ-
նան: Այլ թաղանքն է փեր իրմ սկսե-
լուր տանտան է Բայց թաղիկն Կարաթ կն
թէ 1946-47 թաղանքանքն Նարայանի
շրմանքի կը գտնուի:
Փնտրողներն են իր մալը՝ Սոփիա, Էր-
պար՝ Հարար:

×

Մեծ Լեւիտան, Ամախոյ շրման
Զախմալ կըրը, Կարապետան Հարապետ
Բարեկ, կարար անտանք Մեղրեան, Կարա-
պետան անտանքներ՝ Բարեկ եւ Արեւի-
կ: Ինչ թաղիկն Կարապետան սիրել-
լուր: Լաւորը կան թէ այժմ Լեւիտ-
յաւանք կը կարար:
Վերադառնալ անտանքներն արեւ յար-
անքներն կը խնդրուի որ արեւ յար-
ման անտանքներն հետեւող շարարին՝
Artinian K., Blocc, Résidence Ferrières
13 - MARTIGUES

Կը խնդրուի արաւամակ Արեւիկայի
Հայ թիւերներն:

ԱՐԱՎԱՆԱՆԱՐ

Նոր զարանքանքի հարապետ է
77, Rue Lafayette, PARIS (9e)
2ème étage
Tél. TRU. 02-99

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Աղբի 27ին Վիկին Հայ Այլ. Միւ-
թեան ձեռնարկը:

×

Նոր Մերուդիկ պարաւանքանքն Արա-
ւանքի մէջ, Մարտի 4ին ժամը 17ին է:

ՍԱՄՈՒԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Նախի ունեւող հետեւեալ թաղան-
նը,
1969— ՄԱՐՏ 2, քաղաքական մեր-
կապետ:
Արեւի 24, Օր Նախապետ:
Պ.

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « L'HARIC »
32, Rue de Trévise, PARIS (9e)

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԲՈՒՐՈՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ԼԱՄԱՐ

ԹՈՒՐՈՒՑԻՅԱ — ՏՈՒՄԱԿ — ՏՈՒՄԱԿԻՐ
ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱԿԻ — ԵՒԱՅԻՆ
FACTURES — TETE DE LETTRES — ENVELOPPE — etc...

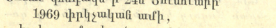
Դիմեցէ՛

« ՏԱՐԱՆԱՆ »

32, Rue de Trévise
— PARIS - IX -
Téléph. : 770-86-60

ՄԱՐԻՐ ԵՒ ԽԱՄԱՐԱՆ ԱՆԵՆԱՆԱՐ

ԱՐԱԿ ԳԱՆՁԱՐՈՒՄ
ՄԱՐԻՐ ԵՒ ԽԱՄԱՐԱՆ ԱՆԵՆԱՆԱՐ

ԼԵՋՈՒ ԳՐԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐՈՒՆ

Հողին ծանրարևոտում է անկուս - թեման, որ մեր գյուղի հողերն ու կուրծաներն էր ծանոթ մտն ավել հորմանը...

Երեկոսան մութ թիվեր էր թանձրանում աստիճանաբար ու սեղանների մոտև տն - կաններն սև ու երկայն ստեղծեր...

Սուրբիք որ պէս էր այն սաստուս, զուս - աներն ու պատկանին զուտիկ հանդէս - ցուցան մահաւան անկողնին վրայ...

Այդ պահուն զին ինձի իմանով չէր թէ - անկողնին ու անպարտէկ օրերը մահ - ոտան, մեկ քամիկ էր այլուն, որովհե - տան իմ հոգիան տաղանայուն կը պատառ - յայտէր...

Եր յիշեմ աներ այն սաստուսան, որ - անպարտէկ փողփողումով ըր ծաղկաց - մեղեկական սենեակին վրայ, մինչ հեռ - դիտեմ ասելի ճերմակ ու ասելի ցուրտ, կը ստանայայն այն մարմանակն ու ան - անմահական դիմանք անոնց որոնք այլուն - ու զուս անկն ու ոչ ոք ուրախ զուս...

Այդ պահուն զին ոչ ոք դիտէր զուս

մանչ, զուրից կը սպասէին անձեւս: Ա - մաքրէնէր, բարի տրամադրուած խառ - նուրով վարարէր անուս բարեմանքին...

Ու միակն զեկի հետ, կը շարժէ վերին - անպաժ մը առ զեկի, համը, որ ծանոթ իս - տանք էր որ հանգիւստ տալովն ան - զամ իմ որսործի վրայ, իմ դիտարեկ...

Դիտեմ որ ժպտուն խաղաղութեամբ մը - ասպրեցի,

Որ ամեն քանի ասելի սիրեցիք ծաղիկ - ները ու մտանկները,

Որ արձանարարէր ազգային ուրախու - թիւնները, դիտար լուս տրուութեան մէջ...

Որ եկող միշտան ու հարստ անպար - թուս մահաւանքն ու միջկտրելի մէջէն, կը խոտարն առաւելու ըր բարութեան...

Ու կը յիշեմ նաեւ այն երկրին, խաղիկ - հարստ, որ ծանր ու դրը յորձանքով կը - ծածանէր տառնին մէջ...

Եր յիշեմ, գէթ զեկի անձեւս ու աս - անք իմանաւ վերին տրուութեան մէջ - մտնեմ անպիսն ու դարձեալ լայնիկ ներ - քան, կուրծիկ վրայ կընկն արտաթիւղ...

Ուրեմն ինչեւ, այն հոգեկան խաղա - ղութիւններն էր զարդարեր զուս իմա - նու հոգիին, կը լսանայ փողփողի նախ...

Գիշեր է արդէն ու մութը կը շրջապա -

ՄԵԿ ԳՐԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐՈՒՆ

(Գ. և վերջիկ մաս)

Նոր զրական լեզուն արեւելեան ճիւղը - նոր պայմաններէ մէջ մտնուել: Արեւ - լասյանները շուկայն էր զարգացման...

Արեւելաւայում մէջ նոր զրական լեզուն - մշակման ու հարստացման հարցերն ու - լազրութեան տարակազ գործին 1850ական...

Սուսայն այսպէս է, որ պէտք է նշեմք - հայ նոր զրական լեզուն զարգացման մի - կարեւոր առանձնապահութիւններ: Թիւն...

Այսպէս այսպէս է, որ պէտք է նշեմք - հայ նոր զրական լեզուն զարգացման մի - կարեւոր առանձնապահութիւններ: Թիւն...

Այսպէս այսպէս է, որ պէտք է նշեմք - հայ նոր զրական լեզուն զարգացման մի - կարեւոր առանձնապահութիւններ: Թիւն...

Հարկն տրուած ու լուսարեկի ծանր - րեւոտան է անկողններն երկարութիւն ու - ի յար պատկանով խաղաղութեան այն...

1914

ԶԱՅԼԻ ԵՆԱՅԵՆԸ

Կրկնում է աշուսն կատարել կերպով - կերկրն ու մեկ ամիսը աշ խաղիկ օրերէ...

Գրաստանի մայրեւոս:

Քիչ մը ստալ, պարտկել մէջ, կիւն - ժամու շափ տակնկցել, բաւ ու իրէն - իմացող օրերէ ի վեր հա վարած կեանք...

Այն, կերեակն որ Սուլթանը կը ձեռ - րակողով ուղարկ փառաւանքն ու մանաւանդ թիկնապետ ՄԻՇԿԷՄ փառաւոր...

Այն, կերեակն որ Սուլթանը կը ձեռ - րակողով ուղարկ փառաւանքն ու մանաւանդ թիկնապետ ՄԻՇԿԷՄ փառաւոր...

Այն, կերեակն որ Սուլթանը կը ձեռ - րակողով ուղարկ փառաւանքն ու մանաւանդ թիկնապետ ՄԻՇԿԷՄ փառաւոր...

Այն, կերեակն որ Սուլթանը կը ձեռ - րակողով ուղարկ փառաւանքն ու մանաւանդ թիկնապետ ՄԻՇԿԷՄ փառաւոր...

Այն, կերեակն որ Սուլթանը կը ձեռ - րակողով ուղարկ փառաւանքն ու մանաւանդ թիկնապետ ՄԻՇԿԷՄ փառաւոր...

միակն զարգացում ու հոխացում: Աշու - լի արեւելահայ զրակակները, մանաւան - րակալ լեզուարաններն երկրորդ քաղ - մեցն հրաւած է աշն հանդուստեք...

Քիչ մը ստալ, պարտկել մէջ, կիւն - ժամու շափ տակնկցել, բաւ ու իրէն - իմացող օրերէ ի վեր հա վարած կեանք...

Այսպէս, մեր զրական լեզուն մեծա - կիւն նուաճումներն է Թ. Թումանյանի...

Կայ յայտնի կարծիք, ըստ որի կըր - անական հայաւայ ժողովրդաբան - ական հարցում կեցում է արեւելահայ...

Այսպէս, մեր զրական լեզուն մեծա - կիւն նուաճումներն է Թ. Թումանյանի...

Այսպէս, մեր զրական լեզուն մեծա - կիւն նուաճումներն է Թ. Թումանյանի...

X

Մեր ոչ զեկ զարգացում, այդ թում - անական լեզուարաններն խաղիկ, զրկն կն զե -

ՍԱԼԻԶԱ ՀԱՆՐԱՊ

ԿԱՐ

ԲԱՆԱԿԸ

ԲՈՒՆԱԿՈՐԻՆ ԴԵՄ

ՎԵՐ ԳՐԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒ

Մամբող հանք թիւին սաստու մը ու - նկայ: Բնադրուելն աշերը կապիման...

Մարտի Սկիւն...

Այն խորհրդարար խաղերին կողմ, կը - նալ ու պատանին միջև մէկին տակ - մութ թիւին հաստատուելու:

Տարուս, արքուն որ առ ու կերպ քովս - նաւտ ու համարանկորին խաղի տեսնեմ...

Հատան կիւն ըստմ կատարուել:

Այն անակողմ յայտնութիւնը առի ի - լեկուն թիւից ի խաղանի գալիս, որ դո - չեմ...

ՍՈՐԴԵԼԻՔ

ԴԱՍ ՄԸ ՈՒՆԻՐԵ...

Հիմա որ տիկերէկ ու մեր ամենաօտաւոր լուսինը, դարձեալ լուսնորս լիւրջ ենք, իր կարծեմք, թէ մեր կենսիկ յաջորդ հեռադրարանի հարցումը, ամենաանհաւորականի հարցումը, մարդուն ինչպէս եւ ո՛րքէկ դառն ցատտախաղը դռներէն է։

Մարդուն պարարտութեան ստուգումը շատ դժուար եղած է, որովհետեւ մարդուն բնականօրէն մայրցորդները շատ հազուադէպ են։ Մեր խօսքը քանի մը Զարաթուստրի առաջնորդի մնացած բոլոր — ծնունդը մասին չէ, իր խօսքից աւելի հին թուականներու մասին, միջին տարի առաջնորդի մասին, իր մարզը չարգաստի էր կամ նման րան մը... միշտ է թէ Հարաթաթուն ու Արեւիկան Արիւիկին հընդհատապէս, Եւրպէի ու հոս ու հոն դառնում, պիտոյանելով լոյս աշխարհ քերտեան քերտերը, քանի մը ակալ, քաղ-կանք մը, զանիկ կտոր մը, շատ րան իր քաղաքները։ Այդ դժուար զբաղող դիմաւորները կրնան, օրինակի համար, ալ — ասանք ընկնող թիւ, թէ անոր տղերք մը — ասինք էր թէ րուսները, ծառաւորները քանի՞ Հազար տարի ապրած էր, զանիկ տղերք ու ողորդարք միացանք կէտէն՝ կերտան երբեք չանցնել, թէ շահաւորաբար ու — դէ՞ ոչ իր քաղիք, թէ ոչ իւր չարգաստի էր։ Ինչպէ՞ք ձեռք նոյնպէս կ'օղջէ անոնք, որոնք խորհրդակցութիւններ հանելու։ Գործ-ձեռքերը՝ զոդողաբարութեան սանդղակ — մասին վրայ իր տեղը ցոյց կուտան։ Գանձակորդը՝ իր ուղիղին ծաւալը ցոյց կուտայ։ Երբեքուրեքուր պարզին ու կեանքի սկզբնաւորութիւնէն անմիջապէս ետք, քանիք 20 միլիոն տարի առաջ, կերբերէր լեցում էր աւազգեցելի անա — սանիւններ, երբ թիւ թիւ մարդը միայն իր ուղիղին ու խելիքի ծորքին մը, որ յաշնոյնացա դրուութեան պարզարեւ մէջ, եւ — թէ ոչ յաթիւն, դէ՞թ՝ իր դրուութիւնը տեսաւախմանն։ Ամէն դպան րան մը ունի պաշտպանութեան համար ու նախա — մարդը այդ աւազգեցելի խառնարանին մէջ անցնելու տարիներէ մէկէ մը. այդ տարիներու իրեն համար օրծնութիւն եղաւ։ Ի վերջոյ, իր խելշնութեան պատ — ճառ եղաւ. որ մշակի իր միտքը ու դըր — ծածկ իր գտողութիւնը։ Ուղեղը ծաւա — լեցաւ ու օշինք լեցաւ, որ ապրել ու անա — յին ղոճարարութեան յաղթէ։ Բազաւոր — իրթնեցան, հարեք, ստեղծարարեց, հաւանք ու կեաւ պիտի մը, որ անկարելի դարձնող լուսնին, միւս մայրցորդներուն ու արեւուն։

Գանձի միջոցն տարի անցանաւ — մարդուն — միշտեւ այդ կէտին հասնելը, չենք դիտեր, րայց կրնանք երեւակայել, թէ ծառաւորապէս ի՞նչ չընձանելի անցաւ։

Իր զօդաբարութիւնները։ — Համագոր — քանցութիւն, զինք, ընտանիք, քնակա — քան, որոշողութիւն, կայուն կեանք, օ — ճախ, երկարգործութիւն, լիզու յարա — քրեական համար, ցեղախումբեր, իրի, պատգամութիւն, կենսանիւնը, ընտա — նեցած կեանք, կայուն։

Այս բոլորին մէջ ամէնէն շատ զին զը — րարեք՝ խօսքն է, խորին ստեղծողն է։ Ողջ է թէ ան ծառա՝ որովհետեւ պահանջ մը կար անոր համար։ Որով զաջող նա — խաւարմար, քանիք, յաղեցեալ յոյժով մը կամ վաղիկ ցուլ մը սպաննել, կամ վաղիկ մը քրկուտում ու կիտով լարուելի ետք լըտած մաղդու մը գտնել, փորը կտաղցնելի ետք, իր առաջին ծառածուր պիտի ըլլար վարչական համար կամ պա — ճին իր բնակարանին մէջ, կամ քանիք իրեններուն հետ — պիտի վաղեկ երկ — լուսնին։ Համար իր բնակարանը կամ քարի — կանիւններ, որ օշինք իրեն փախուրդ — թեան զործին մէջ, կամ զան ու անկողնի վրայ լսածին։ Աստիճանացա լիզուրն, խօսքը՝ իր ամէնէն խաղկաւոր մէկին մէջ։ Հաւաթընք միայն մէկ քաղաքին — չափերում պիտան, դարեւոր ընթացքով ան յաւելուողին կից, քաղաքացա, հե — ղաւորացեալ հարկերից փոխել, ինչ քա — մարդանքով տարուեալ ու հասաւ նիւր — ինք խաղաղութիւնն ու մեկին՝ որ դեռ վերջանալիս ալ չէ։

Արարող անոր արարած, իմացալիւնու — թեան ո՛ր մէկ առաջնորդին վրայ այդ գըտ — նուած ըլլալ, իր նմաններուն հետ յարա — քրեական միջոցը, լիզուրն ունի։ Կրնայ զայդ միջոցը յաւելն մեր կողմէ անա — կըտնել, նոյնիսկ անմարդին ըլլալ, րայց վատագործն դրուութիւն ունի։ Ամառը, կեր — թէ իր դրած աղէն ի մարդը տուղելու հա — մար լսածով ցնցողին ծորակները, շուրթ քաղանք ցալալը տեսնող մեծագուր, ճըր — ճաղալորի կանչէ մը ետք, կանխակ պիտի մը ու լուսով իր վերադարձանք խաղաղով։ Կարգը, իրկիւտան, դէ՞մ իր մաղե — իր ջուրը ինչպէ՞ք, իր հսկէ հետունէ ու ամենախաղաղ կատակ մը դրանան կու — լան լուսով լսողը պաշտանար ու մաղեք իր քարանիւ կեղած տեղերին։

Միկընտըր հետախորդներ իր զրկին չլոյս կուտ, ու ծաղկապատմ մը գտնողը, իր վերադարձին, պարեւով ու արժու — նեղով իր տեղիկները դիտեն ուղղու։ — թեան ու հետաւորութիւնը։

Միքիւնտըրը համադրողականութիւն ու հարապատմութիւն անուսին չափերն էր համար։

Մի քարեղանին մէջ արարող յայտըր, կանտի քարան, ինձնորդին կտարակ — իր իշխանութեան սահմանները իր տեղե — կանքէ բոլորին, իր մէկ ու կէր անոր՝ որ այդ սահմանները իր ընտանքով անոնց մէջ լուսն րայն զինք խաղաղով։

Անխորհի վրայ խօսողը ըրողը ինքուն — իր մէկ կորեքին մէկ հասարակարար ար — մառն ծնունդ տրին. րայց ըրողը այդ մէկ պահանջէ, հաղորդակցելու պահանջին սիսան։ Յետոյ ամէն ցեղ, ստեղծելով

ԵՐԵՎԱՆԻ ՇԱՐԱՐԸ

Եսա հին ժամանակներին սիւսայ եօթ — նալար շարաթը հանդիպացած է ժամա — նալար շախմատ կարեւոր եւ զործանալի մեկերն մէջը։ Կարգ մը փոքրիկներն եւս թեթեւաբար փոխանէ զործա — ծած են հնոցորդն եւ ստանալուն։ Ինչ — պէս օրինակ, Երկարտան, Զինապարտն մէջէ։ Արքայական չընձանի Հռոմի մէջ զործանում է ստանալութիւնը։

Եթեթեթեայ շարաթը առաջին սղոյաժ հասանաբար կիրարկուած է Միկիւտեքի, Փոքր Արիւիկին, Հայաստանի եւ այլ եր — կերներու մէջը։

Եսաթեթե եօթը որ հաւուտեւ ժամին դրուութիւն ունի երկու տեսակէն։ Առա — ջին տեսակէտին համաձայն, շարաթը եօ — թիւն որ ունեւորող արձնուած է Լուսնի կիրարկուն հետ, որովհետեւ նորայրու — նին միշտեւ կիրարկուել կամ կիրարկու — ինքն միշտեւ լիարկուել իր տեւէ ժամուս — րապէս 7 5 օր։ Այս տեսակէտը այն է, որ շարաթը եօթը որ հաւուտելու հարցը կողմ ունի անցնելով ծածկեթ եօթը յուսա — տուածներ (Արեւիկ, Լուսին, Հըրա, Արեւիկաց, Երկար, Արեւստի) եւ Փայ — լաւուն) թիւին հետ։ Անոր համար այլ եւ — թորացեցեանք շարաթներն օրերուն ու նոյնները կապուած են եօթը յաւաստու — իր. անուներուն հետ, հետեւեալ կար — դով։

Երկուշաբթի — Լուսինի օր
Երեքշաբթի — Հըրաի օր

Կամ փոխառութիւններով, զարգացող իր կըտուն եւ հարաւ եղաւ ամառ, սիւրեք զայն ու զո՛ւ հըրա՝ երբ ամառ արարածու — րը, սիրապատմութիւնը տեսաւ։

Եսաթեթեան զեղծ օր պատահեցաւ թիւին այս ամառ։ Օրդառարի կէտերով ծովափ զապեցին շատ սուր օր մը։ Եսա — տըր էինք։ Արքային, քարեկամ, թաւ, թուռուէին։ Գանն հողի մը կայինք։ Մէ — կուսին ժամ տեսող համարութիւնէ մէ ետք, ծովափ հասանք։ Գուրը թափուէ — անքն կաղերթն ու լրաթեք շինեցեք ծով — իր զով ու մանկիւր, աղով բուրուհա — լեւտանած օդը։ Յետոյ նաեւապահ ճաւը — լու։ Ապալին վրայ տարածումն սիւսիցին վրայ կէտերը արեւելին ամէն րան, հա — լան հաւելեք, մամբոք, պայ մէկ, ծառա — լիւր, սպալուած տարեկ, կ'ըջ գիտնաւ, մէկը քան միւրը համեղ քանը։ Միկընտըր համար զորդերը զինքները ծառայող յոյն հաւաքարմատիկներ, փոքրերուն համար՝ միջին տարեկ կողորդները համար՝ ջուր եւ փիւրիւ։

Այդ քանիներն եւ ոչ մէկը իմեկնէ։ — Մարտըր անցնելուն համար ջուրէն լաւ րան չէլայ, — քսի քովիներուս ու

Չորեքշաբթի — Փայալաւի օր
Հինգշաբթի — Լուսնիալի օր
Որբաթ — Արեւստի օր
Եսաթեթ — Երեւանի օր
Կիրակի — Արեւալի օր։

Արեւելցիները հինգի եւ վեր շարաթ — անսիւրք անուանած են թուրքերէնէն կարաթի, այսինքն՝ փարաթի, երկու — շաբթի, չորեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգ — շաբթի, փարաթիկ եւ շարաթ։ Փարա — թիկ յուսնային իր նշանակի նախապա — րատումութիւն, իսկ շարաթը երբայրէն իր նշանակի հանդիպը։

Հայեր փարաթիկի փոխարէն դըր — ծածան են որբաթ բառը, որ փոխ ա — նուած է ստորեկին ռուսարթէ բառէն, ա — իրաւ նշանակ իր նշանակի շարաթա — րատումով շարաթ օրուան հանդիպը։

Յետապոքին՝ քրիստոնէական շրա — թին, կ'որոշուի միակշարթ օրը կռիւ կիրակի եւ շարաթ օրուան փոխարէն րա — քանիկ համարել հանդիպող օր, որ կող — ան է Յիսուս Բերտանի Եսաթեթին սանիւնը պահուն հետ։

Կիրակի յուսնային զերեւոյնք րառն է, որ իր նշանակի տրուումական։

Անցանք յոման ներկայիս հետ ժամանա — կի շախմատ քաղ շարաթներն օրերուն կա — տարակ շատ զործանալի են ու կար — թը։ Եսաթեթան օրուս. օշունքները հա — լիկ կատարելով ստանձնալիս կարեւոր էր զած է տեսնելու ժամանակը որդեկին հա — մար։ Մեն նշանակութիւնն ունեցած է եւ ունի նաեւ այս կամ այն պատմական իր — շանաւոր զեղեցիկ ժամանակաշարիկը ստուգելու համ հիմնադրուել տեսակ — անէ։ Օրինակ՝ պատմական որդը զեղե —

զացի յոյն հաւաքարմատիկներ զուսաթ մը ջուր խոյրեցին։

— Սա պարզին դաւաճ մը ջուր տուր, — րուս մարդը, ծառայողներն մէկուն Մտալալը, զի մը անդին դանակը ծուր — լիքը րամակով րամակով լուսնն անդ զի, ու զալջ թուող զկարգաւոր շնորհով մէ զայն լիցնելու ջուր, երկարեց լիւրի։ — Կիթարիթիւ, ծորակաւորներ, — րայ մարդուն յուսնային ու ձեռքը երկա — րեցի իր անձնով քամակը։ Մարդը յոյն քանի լիցնելու ջուր, րամակին ջուրը թափեց լուսնեցի սպալուն մէջ, րապա — ստանալանք, հոն զործած ջուրի պղծ ջուր լիցնող լիւրի համար պարտաւորած րամակը, ու լայն թիւղն մը դէ՞մ էինք ըստ։ — Հըրմեկնէր։

Գիտ զինքն հիմա լիւր կըցած մէկուն թէ կ'ըջ րանի համար արժանաւոր այդ պարեւներ, յարեւանիկ՝ համարուեալ, թէ ոչ իր աղպիկին լիւրուն օտար երկրէ ե մէջ խառնելու համար։

Գաս մը ունի՞ք սորկելիք յոյն սպա — ստուրէն...։

ԱՐԱՄ ԱՆՅԱՆ

ՍՍԼԻԶՍ. ՀԱՆՐԱՐ

ԿԱՐ ԲԱՆԱԿ ԲՈՆԱԿՈՐԻՆ ԴԵՍ

ՎԵՂ ՕՍՄ. ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԿԱՆԱԿԵ

Մէճհէլ փաշա Եւրոպիկ պայտարին մէջ սպախելի դիմք մը եւ ապշեցութիւն ունի որ ամենքը իր քարեկանութեան կը ցոս — կային, նոյնիսկ օտար չընձանելու մէջ։ Բայց իր այս արարելէն հանգամանքէն թիկնապարտ իր ուղղութիւն, անկեղծ եւ երեսնա նկարագրուած շատով երկրի կը գտնար իրեն հետ չիտած ունեցող, այ — ղ նուազագոյն սանձեղան։ Այս Մէճհէլ փա — շա Բանկալիկի դիմաւորական փարաթա — նէն մէկուտում, Գիւրմուրդի մէջ կատար — լալորածն էր իր դիմաւորական օստուն — քը եւ Փարթիկ մէջ ալ դիմաւորական կցըր — ղի պաշտան ձարած իր մէկ քանի տարի, այնպէս որ զարգացած ու իմանալուն ապաշխարկ մարդը, բոլոր առաւելութիւն — ները կը կերէ իր վրայ։

Իր այս յալալան յատկութիւններուն

նորին ահա, Մէճհէլ փաշա մտերմ ու սիրելի քարեկամը եղած էր մեծ Պետու — թի մը ղեկավարանալ խորհրդակցական։

Այս մտերմութիւնը այն առանձնա յա — լանքը զապած էր, որ թիկնապարտ չէր վա — րանած իր անցողիկ զարդիկներուն հետ — ղորդակից ընել զայն եւ զանոցան առիթ — ներու, մէջ անոր օտանալովութեան զգիւն, իր ընկերներուն օշունքութեան հասնելու հա — մար։

Երբ անը կըցածն իրողութեանց հետ — լաւալով Մէճհէլ փաշա ստեղծուեալ զի — լեկարեց թողողը հետաւան իր Երկրիկ ապա — րատեցէ՞ ընտելանալու ուղղութիւնը կնայ իր տաղարդի քարեկամը քանելու, որուն պարզեց իր կտուրիկը։

— Վարդիման մը կարելի չէ որ այս քա — ղաւը ձեռք, մեկնը կարգաւոր անըր։ — Ես ալ այնպէս կը կարծեմ, պատառ — խաղեց կարգաւոր։

— Եւ ոչ ալ թուրքիցի արեւէ մէկ կողմը։ — Այդ մասին համարաւորեք ձեռ մէկը, սիրելիս։

— Ինչպէս, արեւոյ կը խորհէր թուր — քիւ՞ն մէկ զապալըր պատասխանէ։

— Ոչ թէ պատասխանի, ալ երբայ։ — Ինչ իմաւորան կողմաբար, զոյնք խորհրդակցանք զրեթէ արտաւած, ուր — անց կրեալ խօսակցիլ համարի մեկնեց, կիթ յամարեց թուրքիւն մէջ մնալ։

— Նախ՝ դիմաւորութիւն լուսնիկ հա — մար մեկնեց խօսակցան, երկրորդ՝ կը

կարծեմ որ ա՛յ ժամանակը հասած է հա — կատ հակադիմ կուր մեղաւ քանաւոր — թեան զիմ, հերթը որ արշափ միւրին մէջ զործեցելիք ու վատարաբ ճղակտուր ե — րանք...։

— Բայց ինչ կրնու ընել զոյն ստանձնի կամ քանի մը ընկերներով, համարի ե — րուսներն զիմ։

— Մենք օրինակ կուտանք, պայաքալը կը պիտեք եւ արեւ տան կը տեսնեք թէ ո՛վ կուտայ մեր կանէն։

— Եւ կէք ոչ ոք տեղէն չարթի ու մեղ — ստանձնի թողալ։

— Այն սանն մեկը ալ զո՛ւ օրտով կը մեռնեց, փառերն երկրի մը մէջ ապրած չըլլալով համար։

Բայց պատանաւ չունելու պայտարն ու — սանաւ ըլլալով, կ'ըջ այս թշուառ երկրին մէջ ամէնէն վերին միջեւ վարը, նախա — րալիւրներն սիւսայ լիւրն իսկուն եւ սոսեան, զատարակի միջեւ զոտանալու փառութեան եւ ապախանութեան մէջ ին — կուս են, փառք Պետուրին, իր մնայ տա — կանք րան մը որը համարի պայտարիկ չողնէ ին կըցած աղաքուն, այդ քանք օստանեան քանալիք...։

Մէճհէլ փաշա, խաղաղաստանած տա — կանք իր խօսքը պիտի շարաւանդի, երբ զոտանալու խորհրդակցանք զիւրը կե — ցուց։

— Միքիւնը, ըսաւ, կը տեսնեմ որ շատ մեկ է քու հաւաքըր արեւ զործին մասին,

որուն նուիրուած են ու չեն ուղիղ այդ զեղեցիկի կուտողը նաեւալիկին տարակալ — նիք քանիկով մաքրել մէջ։ Գործի՞ կ'ընդիւր, որ յարմար իր անեանը, միայն թէ մտ — առաջ հետաքրի զիւր այս քաղաքէն։

— Անոր համար ահա արդէն հոս կ'ըջ եմ։

Խորհրդակցանք ժամապայցին նայեցաւ։ — Տակուրին ասանք ու չէ, րուս լիւրէ իրեն խառնելու զէն, միայն թէ հարկ է խելոյն մեկնել։

Որ Կ'ուզէք որ երթնեք այս տանն, հաջորդ թիկնապարտ ժամառնեք զիմ հա — լանէ։ Ահաւանիկ իմ ծրարեցի, պատառ — խաղեց միւրա, այս երկրուն մեր պաշա — կանալին հրամանաւորաբար ղեկավարանալ մեղաւ եւ տակուրին հոս եւ ոչ զիւրն որ արտադար իր հոս մնալու։ Հիմա պիտի երթամ խոյրեցի իմը՝ որ հրամար թի խորհրդակց — նի խելոյն պաշակաւորն զառանջ մեկնէ հոս։ Հոն բոլորովին ապա — րատութեան մէջ կըտալ ըլլալ միջեւ փա — րք առաւուս։

— Իսկ անկէ ե՞տըր։ — Անկէ ետք պաշակաւորանին մեկով — կուր եւ անուշաւ ծառայու՞մ պայն իմ խելով օտար չըլեմա, որ իր փառաւոր — անք։ Կարծեմ ասել անկէ լաւալով կարգաւորութիւն մը կարելի չէ ընել։՝ զրամ ունի՞ք քովիերին։

ԵՐԴԱՆԷՐ ՕՏԵՆԱ

● ● ● ● ●

ԳՄԲԷԹԱՆԻ

ՄԱՆՈՐԻ ԱՌՋԵՒ

Յետադա՛ն սուղերը, սերկի Փոքեթ, ըն-
դունջ երբև, ճշգրիտօրէն ը դեռեալեան
անթառամ ծառակներէ վրայ, եղարա-
նան պղտորմով ամբողջ կեանք քո բոլ
կէտ անպայման մէկ ընկերոջը կողքէ՛

Փոքեթ, դեռ երեկ բոլ չեմ էնեք։ Հա-
կառակ փերուն առաջնութեանը, զայլեք
զեղեցիկ օրերու յայտնով խաղաղուս -
աւամ, չաւնիկ օր մը անպուշտը, ինչպէս
անուշացած ենք բոլ չեմ գրեթէ կէս դա-
րս մեր մտերիմ եւ անկեղծ յարեկամու-
թեան ընթացիկն։ Երբ կը բաժնուիք իւ-
րեան, ըսի՛ք՝ շօյալը առատու կանոն
գիտի ըլլած գործի։ Եկուր սուրճը միա-
մէկ խմե՛ք։

Անո՛ւ ես յարգած եմ այսօր քո մա -
մարտիկները։ Դուն ալ ներկայ ես,
բայ՞նք։

Սասա՛մ է ճակատող... փա՛կ են աչ -
քերդ։ Ես եմ շքեթներ, օրորեց՛
ճանկուքներէ զ՛ վեր, հայ քրտակա՛նիւ-
նը, մարգարով չափեցի՛նք։ Խմա՛ն, յու-
րած էք առտու եւ Մեղրոգիան սուր ճի-
ւանդը քալա՛յիք եւ իր հարաբարտ երանգով,
իր յոյսով, իր ճառագայթով։...

Է՛տե՛ս ես այսօր... լուս ու անշարժ...
Ի՛նչ տորթիք սիրտը... Ան՛ ինքուր, որ
Գի՛մ Գանիկէ՛ն ըսէ՛ր Ներկայ... Ան՛ ինք
այ, որ Պալայէ՛ն ընկղծուր պոթիկաց...
Ան՛ սերտ, որ տապալանդ զգեստու -
րեցիք պէշպիսուն գտած ուճաններով, ա-
հա զուսանցեց բոլի անյգու, ինչպէս
դեռ անդուպանի Յակոբ ճկունութեանը
ու ներքութեանը զուսանցեց Սթիլանի։

Այսօր ալ, ինչպէս երեկ, միասին ենք
բոլի չեմ, Փոքեթ։ Բայց չեմ խօսիք,
չեմ յայտնիք, չեմ փայրիք... Ես կ'ուզեմ,
որ այսօրն ալ ըլլար քոն օրերուն պէս,
ուր, ընկերայնով բոլի, կուլայի բոլ
չեմ շարժանքի պիւրեանները, չեմ -
ւելու։ Տամար զու կենդանի խաղալու -
թեանը չգործա, Փա՛ Փէրաթէ, Փաղա-
թիք Փաղիթի։ Ես ուրե՛ ժաղակներուն
մէջ, որ չեմ յաղթողութեան իր խաղա-
լիք պատասխանատու զերեկը։

Այսօր, սուրբիկ մէջ, լուս ու անշարժ,
ստանդի անցանք ուր շատ զեկ եւ խա -
ղաւ այս եւս գերը։ Երբեք, երբեք պիտի
չուգիք անախտաբար ըլլալ այս անճարակ
խաղալուքով։...

Պիտի ուզեմ տեսնել բոլ մէջա ուժով
ու արեւ, ինչպէս որ էր, եւ կը Ներկայ
զեկանք ու դրօշապատութեանը, կեանքի
զանազանութեանն պատճառներ կ'ընձի -
ները եւ յաղեցիք ծածկել Սիմալեղե-
ներու, Յակոբներ, Ռուսաաններու, Իս-
նիկներու, Հոր-Հորներու, Պաղատա -
նալեաներու, Գանահայերու կամ էլ -
խաղալուն զեմակներով, եւ ստանդիդ ալ
կը Տանկէր զերստանութեան արեւուն
արձանները, կարգաշարով ըմբռն մի-

ԽԱՄԱՆՔԻ ԹԱՏՈՐՆԵՐ

Խամանքի եւ ստուերներու ժողովը -
դպրանք Քատրոնը, որ ծառակն է իր քը-
նեկով, կուրաւած է հոգիի պաշտանու-
րէն չեմ։ Ըստ ժողովրդական ժամանկ -
կերպի, ես կենդանիներու
մարմինն ու ժողովի կ'աղբիւն համառոտ
Երբ մարմինն կը շնտանալ հոգին, կեն-
դանք կ'աւր կը մեռնէ։ Հոգիներու անձա՛ն
արտաշայտութեանը մարդոց եւ կեն -
դանքիներու կերպարանք ունեցող խամ -
նիկներ են ու անոնց ստուերները։ Եւ
մասնակցութեան համաձայն, խամանի-
ներն են անոնց ստուերները կը մեռնի
մարդոց ու՛ միայն արտաքինով, այլեւ
ընտանդութեանը, շարժումներով, մաս-
նակցութեանը, ծախիւն եւ գործերով։ Հե-
տեւաբար, մեռնողը կըմայտի իրենց
հոգիներուն միջոցով երեւալ մարդոց,
գտակի իրենց գործերը, արտաշայտել
իրենց ամալութիւնները։

Խամանքի եւ ստուերներու Քատրոնը
ժամանկ եղած տեղերէ ընկնողը շատ են
եւ կը պատկանին տարբեր ժամանակն -
ութիւն։

Սաղայի յիշատակութիւնները կը վեր-
բերին խամանի հարաբարտակէն Բ. Ա.՝
Տեղեկութեանը հետ Քրտակներէ (Բ. Ա.
1000 Քրտակներ), Ճարմանի, Հոգիա -
տանի, Ինտանդիկանի, Ճալայի (Փ. Ա.
գաղ), Սալայանի կողմերէն եւ Իրանի՝
Երզրայի մէջ խամանի Քատրոնի
մասին կը յիշատակեն Հերոդոտոս (484 -
425 Ք. Ա.), Բանիֆոն (430-335 Ք. Ա.),

բայ որանալ անձը եւ մանկ հոգիին ու
մարմին մէջ բոլի յարմարած գերին։

Իրեանանք ուր, ըլլալու համար արմին
այս կուրծին, պէտք է դիտալ մտաւա
լի արտաքին անկախ երջանկութիւն
կամ փոքրակտութիւն, եւ իր ամենա -
գլխաւի օրը՝ պէտք է կարենալ մանկ
Լեւրդիկներէ քո մարմին մէջ, կամ իր ա-
նճալեանիկ օրը՝ ըլլալ Գի՛մ Գանիկէ՛ն
կամ խալեկութեան տարուող Բրիտանու։

Դուն այսօրիկ դրսեւորմանէ էր, Փո-
քեթ, մէջ տապալանիկ, Լուի փու -
ղէն քո կողմ ճանձնարարութեան զարդիկ
կատարել մէկ մեկնալիքը։

Դուն համակ ուժ էր ու ետեւը, հա-
մակ կրակ ու ճառագայթ, եւ այժմ այս-
պէս անախ՛ք... այսպէս անխա՛ս... այս-
պէս անկեղծ...։

Դուն, որ նուրբուրեցար հայ Քատրոնի,
դուն որ գրեթ խալալ ըրիք բոլի, եւ մեր
իրտանութեան այս ողորմելի պայման -
ներուն մէջ, նոյնիկ անանց փարպոյղի
ընկերու վրայ, կուրած արժու որ հոյ՛
րածքը բոլի՛ Քալապոնքից անկողնի հայ
Քատրոնի, դուն որ պաշտեցեցար ա -
ռեւանքի գեղեցիկ, արդեպեցիք հայ ընդուն

Ասորէյ (135-180), Մարք Արեթիւս
(121-180)։

Ներկայիս խամանիկ եւ ստուերներու
Քատրոնի դրսեւորման ունին աշխարհի
գրեթ բոլոր ժողովուրդներէ մէջ՝ Անգլիկ,
Ճրմանա (Փ. Ա.՝ գաղերէն), Գիբրա -
նիս, Իտալիկ (ճիւնպարէն), Ռուսիկ
(Փ. Ա.՝ գաղերէն), Չեխոսլովաքիկ,
Քուրդիկ, Չերկասան, Քրտանան, Իրանիկ,
Ամբիկ, Ամբիկ, Ալճան, Ամբիկա եւ
այլուր։

Անշուտ, այդ Քատրոնը իւրաքանչիւր
մտղովոր ըմբռն է իքնուրուք ձեւով
մը։

Յետադա՛ն մասնականութիւնը կարգ
ըր երկրներու մէջ արդեպեց այս խա -
տրնի ներկայացումները՝ շարքի գեւե-
րը համարելով «ստանալի» ճնոցը։
Շատ վայրերու մէջ, խամանիկներու ներ-
կայացումներն արդեպեց կար, մաց
միայն ստուերներու ծառակա Քատրոնը։

Խամանիկներու եւ ստուերներու Քատ-
րոնը, ունեւանով պաշտամունքի ըմբռ -
նում, ներկայացումներ կուտար մար -
գլեղեղանի անձներու, անանկանակներ
եւ տարուան յառակ օրերուն։ Հոգիա -
տանք մէջ, օրինակ, իր ներկայացուի
սանձմը՝ Ռոմիկի տանի ժամանակ, հաւ -
րաբար օրերուն, հարսանիքներուն։ Իս-
րանի մէջ Պէճնիկէն կենէ՛ խամանիկ
ներկայացումը կը նկատուի կրտական
կը զուցաղորդի շախմատ-խախմ ճիւնի օրը՝
երկրիւնան։ Պիւրմանի եւ Վիլիամի
մէջ իր ներկայացումն ընդգի տանի, Մա-
լայանի կողմերէն մէջ՝ Կուրանց ճիւնի
ժամանակ։ Քուրդիկ եւ Միլիթրակա՛նի
մասնականա՛ն երկրներու մէջ ստուեր -
ներու Քատրոնը ներկայացումներ կու -

եւ հայ Քատրոնը, կար երկհարաբարտ
հայ Քատրոններուսով մէջ ճիւնա՛նի -
րէն արմանի շառաղիք, ինձմէ եւ ան
պարտուան մասնան մտաղայի, որ սիւ-
րած է անոցը կըրպով ճնէ՛ հայ Քատ-
րոնի զարմ...։

Տերեւալայ... ինձան շառաղ թու ըն-
կերեցը... Ճնոցնակ ամալայա փա -
րկալայ Քատրոնը... Տերեւալայ տա-
կա մերկայացը ճիւնիք... մերկիք դուն
ինկար, բայց թեմով փարկալայ Քատ -
րոնի ծառն է որ արմատախիլ կը տա -
լիք...։

Քեկի չեմ՝ մեր ընկերուն վրայ կը լուսն
հայ քրտակներուն անէնէն շարքը քա-
րերը... Քեկի չեմ՝ մեր ընկերուն կը կը
սուր խաղալուքներու Քրտանանի, Իս-
տանանի, Ալճանի, Գալուստի, Ալ -
անանի, Միլայի, Չարեկի, եւ կեն
շատ արեւի ճարմարել թերեւորները...։

Քեկի չեմ կը կըրտուի փարկալայ
Քատրոնի ախ որ մագաղաղա լուստը
լա՛հ, հաստատու է թիկունք, սերկի
կարպիք։

ԳՐ - ՎԱՆԷ

տար Ռոմալայանի ամբողջ անտեսան ըն -
թացիկ, երկրները՝ օրստաններու մէջ։

Այս ներկայացումները հին ըրեւնի
ունեանք ըն զապալակ ըմբռնում եւ կուր-
աւան եւ կրտական կամ աստաղակներ
Հերոսներու հետ, ուստի զուցաղորդ
են մէջ հանդիպումներ։ Յետադա՛ն
ին, ճնտանով ճիւնիկ, խամանիկներ
եւ ստուերներու Քատրոնը կրած է կար
ը փոփոխութիւններ։ Միւր կենանով
արձաղանք հանդիպանց է ասորիկ
կեանքին։ Ներկայացման ըմբռնող
Քեկը չէ ճնոց՝ ճիւնական շառաղիկ
բայց անոր մէջ մագաղ գործած են նա
երկուրներ եւ գործողութիւններ։ Ան-
տեսանքը կրած է աշխարհիկ ըմբռն -
կութեան հաստատումը։ Սակայն միայն
այսօր ալ ըմբռնող միայնրու մէջ մէջ
մարդիկ է ճիւնական ըմբռն, ինչպէս
ըրեւն, ներկայացումն աստի՛ արդի
կամ զուցաղորդութիւններ կատարել։

Անցողի գործն սեւակ, երեսուն կէս
յառտիկ դիւրապատկանութեանը, օրեւ
սակի ըմբռնողներ խամանիկներու եւ
ստուերներու Քատրոնի խաղաղութեան
Այդ գործերուն ըմբռնողներու ճիւ-
նական մէջ կարպիք իր նախօրեւի
արաւանքին հետ, կը ներկայացուի
շառաղիքներուն ըմբռնող անա -
նանք, խարճաղաւառ նկարալիք ու
նեցող ստաղակներ, երբեմն նոյնիկ ան
սակաւ անաղաղութեաններու (Գիբրի,
Պալիկ, Լեւրմոնիկ և այլն)։

Տարածանքն են յառախակ գրեթ մե-
կեանք ըմբռնողութիւնը, աստաղակը
նոյն կամ անտարբեր Հերոսներ ունե-
ցող ներկայացումները։ Տարբեր անու-
նով հարաբարտ կըր պիտուր զեկ
յառախ եւ ունի անաղաղանք ըմբռն -
ութեան։ Ալճան, Քրնը Անգլիկ, Փոլիկ
նկանի Սպանիկ, Փոլիկներ ժրման -
իկ, Ալճանիկ Լեւանտիկ, Կուրպիկ
ար Պիւրմանի, Փիլիքիկան Ռուսիկ,
Կուրպիկ Չեխոսլովաքիկ, Բարթիկ
քո Քուրդիկ, Պէճնիկ կենէր Պա-
րկալանի, Պալիկալայ Ռուզիկալա -
նի, Բարդիկալայ Եւստանիկ, Կու-
րպիկ, Կարպիկ, Կարպիկ եւ այ
Հերոսներ իմեւուն նկարալիք ասորի -
քներուն մէջ՝ մեկնանք արտաղաղ, գր
ճնոցն են Կարպիկալիքը։

Այս Հերոսը անկախ է կը կուրի գեւե-
րու եւ ըմբռնութեան զէ՛մ։ Անոցը պր -
աթի մէջ կը ծանկ ժողովուրդ թեմով
նեւուն մէջ, ներկայացումն ունի է, հա -
րկալաններու սերկին։

Խամանիկներու ներկայացման մասին
ստեղծանա՛մ եւ ըմբռնող հարաբարտ գր -
ականութեանը մը Փրտանիկ, դերմա -
րէն, ուստեւ, Բարդիկ եւ այլ լե-
զուներ։

Գիտականներէն ունան խամանիկ
Հայերեկը կը համարեն Քրտանանի -
մամը՝ ճնոց կողմի, ուստեւ ալ՛ իրաւա
նիկ պիտուրներ։

Թարգի կանախներու կը պնդեն, թէ

ԳՐԱՆԻՋԱՆԱՆԻ

ԿԱՄ

ԲԱՆԱԿԸ

ԲՈՒՆԱՌՈՐԻ ԴԷՄ

ՎԵՐ ԾՈՒՐ. ՅԵՐԱՐԿԱՆԱՆ ԿԵՆԱՐԷ

— Պէտք կ'ընդնէն սակի։
— Արեւն երթած հրամանատար տես-
նեմ։

Պարզաբարեանի ծաղիկը կէտ առ կէտ
զարդապոկեցան։

Թիկնայանք պատկանանք հրաման -
ատարին ընկերակցութեան մեկնելուս զեւ-
րապատկան եւ զնոց շողեւան, ուր ան-
ցոց զերեւր։

Պատկանանք կեցած էր Թիւրանիկ
բացը միւս պատկանանքն օրմ։ Հետեւեալ
ստաւ, Մարմին փալա պիտուր անկալ, զեւ-
րապատկան փալա պիտուր զըր -
ւան եւ մէկ ճիւն սպաններու. ընկերակ -
ցութեանը փոխադրեցան։ Միւստիկ
Սիւսան ծաղի, որ զանի մը ժամն պիտի
մեկնէր զեւր Տարածան, Անանիկ, Փի-
րեւ, եւայն։

նեց թիկնայանք կը ծորահալուր թիկն -
նեց յայտնանք։

Նաւաղար միւս սպաններ չեմ զուր
կուս եւ խոյցին զուր կողովով՝ բանա -
նեց զբաղանք զուր։

Այս զուրութիւններու անկողն էր,
որմեանն։ Ապրիլի համակ անձան
կաղաւթ էր իր համապատկ խորձան
թիկնայանքին ընթացիկ, որ համապա -
տկ էր զայն ուղ կամ անոն ձեւ ճիւն
անաղաւան։ Այս համապատկ անկողն
համար ամբողջ օրստանութիւնը եւ լըր-
տաններու ըմբռնող զորքի անձ են զե -
ւրանք։ Նոյնիկ ամեն կողմ քարտա -
սեանս պայտապատկան զրկումն էին
խաղաղութեանը հակուր համար։ Այդ
այլ համակ այսօրեան ըմբռնող համա -
րկով։ Բայց թէ՛ փալալի պատան յանձնա -
նեց իր ըմբռնողութեան անցելու եւ ա -
նոցմէ արտաւանութեան աստանալ, որպէս
զի իրենց հարապատկան ներքու գրա -
նուող շողեւանք խաղաղութեան նե -
թալուրին Տարածանիկ կամ Վարդիկ
զուր կամ անկողն։

Այսպիսի Միւստի համակ կըլէ կէս ժամ
ստալ Միւստի Մարմինի ընդհանուր
զարդապատկար շողեւան զայով՝ յառն
Փրտանական զեւրանքին խաղաղութեան հա -
րաղիք որ երկ Տարածանիկ արմեւ թըր -
ական իշխանութիւնները զան ու զուր -
նալ խաղաղիկ ուղեւ, արդեւ լըր արտա -
ցանք։

ԵՐՈՒՆԴ ՕՏԵՆԸ

(Շար. - 58)

ԲՈՇԿՈՒԹԻՒՆ ՄՈ' ԸՆԷՒ

Ա.

Եթէ կայ արտաւ մը, որոյ զարգիւթը տեսնուած ամէն շաբաթ մը, այն եւ մասնաւոր կերպով յայտնուած ըլլալը ալ այս մասին կը կարծիր յայտնել անպարտ, այն ալ թէ ինչպէս ինչպէս...

Փորձ մը րէթ: Մտածութիւնը զանազան տեսչէր թէ այս կամ այն խաղաղութիւն կամ հիւսիսային իր տեսլագը: Տաւալու զկայ թէ հինգ հոգիին թերեւս մէկը պարկէտորէն պիտի խաղաղութիւնը...

Փորձը առաջ հիւսիսային իրենց աստուածային պատիւը կ'ընդունէին եւ անոնց բաւական շատութեամբ կամ խաղաղութիւն կ'ընդունէին կը ինչու ուր...

Փորձին պատճառով այս նախնական զիջողութիւններ ճիշտութեամբ եւ տարած - ներքին ստորմտնորդ գործը կերպով կը գործունէին կողմէ: Խորացուցանել, ստանդարտներ կամ ժողովուրդին համար...

Կայտնաւոր զարմանքով մաս մը զարգացողութիւնը, տեսչէր փորձաշատ կը հիմնաւոր, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական...

Մացիային մէջ ժողովուրդական դարձաւ - նախնական մեծութեամբ ու միջնորդ, կարգը մը պարզապէս մէջ կ'ընկնային զոր պատգամներին մը անմիջապէս, քանի որ...

Բայց ինչ որ ընդամենը կը անցնէ - ինչ մէջ, թէ ինչպէս աղքատ միջնորդներ անպարտականութեամբ պատճառով, այս մասին...

Պարզեւ, ներկայ դարձան, թէ ինչպէս արտաւոր կ'ընդունէին եւ զիջողութեամբ - թանկ պայմանները հիմնական փոփոխութեան մէջ: Պարզեւ երեսուն տարւած մէջ ընդունուած...

Ինչ մէջ շրջապատող միջավայրին, մեր ապրելակերպին, նաեւ երկրաբանութիւնը: Ունեցանք մէջ, կոնքրետա մասնա - ցոյցներ հետեւեալով հաղորդակցել - անոնցներին, այս մասնական կ'ընդունէին...

Տարաբազ զկայ թէ թէ ինչ - ստույգապէսական դիտարկներ, որ այս մէջ կ'ընդունէին մէջ անհրաժեշտութիւն արտաւորականութեան, պատճառաբանութեան եւ...

Գիթ այս յօդը կը ներշնչէ կենսաբանականութիւնը, որ զերկին երեսուն տարեկան ընթացքին դաս կամ ընթացական համարներով ստույգներ յայտնուած...

Բայց այսինքն զիջողութիւնը կ'ընդունէին, որովհետեւ կարելի է թէ պատշաճ կերպով, եւ թէ մարդ պարզապէս ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որ որ պատշաճ հիմնաւորութիւններուն զիջողութիւնը, որովհետեւ...

Այս փորձարկներով համապատասխան է թէ նախնական ստույգներ մէջ զորմաս - տեւ պարզ է, ստույգներ զիջողութիւնը, կարգը մը պարզապէս մէջ կ'ընդունէին փաստաբան ըլլալ: Ինչ որպէս զիջողութիւններով...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

Այս փորձարկներով համապատասխան է թէ նախնական ստույգներ մէջ զորմաս - տեւ պարզ է, ստույգներ զիջողութիւնը, կարգը մը պարզապէս մէջ կ'ընդունէին փաստաբան ըլլալ: Ինչ որպէս զիջողութիւններով...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

ամառանքներն որոնք արժանապատեան եւ մասնաւոր կերպով յայտնուած (փորձարկներ) մէջ, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Ինչպէս զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Այս փորձարկներով համապատասխան է թէ նախնական ստույգներ մէջ զորմաս - տեւ պարզ է, ստույգներ զիջողութիւնը, կարգը մը պարզապէս մէջ կ'ընդունէին փաստաբան ըլլալ: Ինչ որպէս զիջողութիւններով...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

Ունեցաւ զարմանք եւ տակաւին կ'ընդունէին զիջողութիւնը, որովհետեւ անհիմն ու քաղաքական պայմաններով ինչպէս ինչպէս թէ անոր ալ աստիճան զարգացողութիւնը, որովհետեւ...

ՓԵՏՐՈՒՆԸ 18

ՀԱՅԵՐԵՆԻՒՄ ԳԻՐԴԱՐԱՆԻՆԸ ԿՈՒՐՏԻՆԸ

Ա.

Յիշատակումը երեսունութ իննսուներորդ 1921 Փետրուարի 18ին, իսկ Կոստանդնուպոլիսի մէջ, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Փետրուարի 18ի աստուածային մասնաւոր կերպով զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Փետրուարի 18ին աստուածային մասնաւոր կերպով զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Փետրուարի 18ին աստուածային մասնաւոր կերպով զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Հայրենիքի փոփոխութեան ամսական թիւ 1921 Փետր. 18, երեսուն

Փետրուար 18ին, անոնց որ, երեսուն տարեկան իննսուներորդ 1921 Փետրուարի 18ին, իսկ Կոստանդնուպոլիսի մէջ, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

Փետրուար 18ին աստուածային մասնաւոր կերպով զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը, ինչ որ կարելի էր թուիլ զիջողութիւնը...

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՄԲԸ

ՄԿԻՒՏԱՐԻ

Ս. ԽԱԶ ԴՊՐԵՎԱՆՔԸ

(ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 15ԱՄ ԵԱԿԻՆ

ԱՌԹԻԻ)

Բացորոշ ծրագրավորած Դարբինների և աշակերտների գիտելիքները բերական դասակարգված էին համալսարանի գլխավոր կարգի հետևարար Համառոտաբան Քիմաճյանի համախմբելի կարգով — զրեւ չէին գիտեր Դոստոյևսկիի և Դեյ Մաստովսկիի 1875 թվականի պատմությունները, որոնք փառաբան ունեւանալի քառասունը հինգերեք ընտանիքներ էին. Դոստոյևսկիի և Զեփիաֆովիչի հիշատակը գլխավոր կարգից մեր քրոսն ունեւանալի առաջին անգամ լսել էին և որոնք հինգ ընթացիկ լսալիքներ էին. Դարբինների պատրիարքի քամառարը առաւ իրենք ընտանիքներ գլխավոր կարգի Մարանի և Վրեւ. Գառնապետներ, որ Հնազանդակ աշխարհի զանազան թաղայիններ ու զրեւիք, ունեւանալի Հայրիկ իր քանակները :

Շատ դժուարին պարտավորված մը երբ տեսնեմք ձեռքդ տեսալ փորսպալեր
Առանց քի առաջդ պարտաւորածն ինչո՞ւն քար-
տալքը քերովք Բափաղանը, — իր իր
ճարտար լիւթով լաւեղանը համոզել ին-
տանիքներ, փայտն ապագայի մը ճե-
ւարտը պարզով անոնը :
Առանց տանիքն Մկրտիչ Մարկոսեան
ըրեկեալ Ս. Խաչ պրիւֆանի տեսու-
չն է, Շաղպալի մէջ իր նկարչիկ —
Տիգրանիկի քարտուղի — թէ իր ծը-
նելանիքին Հայեր ըրան կապալանա-
քով ու թէրահաւաւութեամբ դիմաւորած
ինչ փորսպալեր :

Մէկը կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ եկեր է
վարդապետը : Միւսը կը պատասխանէ .
— Եկեր է, որ մեր տղաքը տանի եւ իրեն
տէս վաճառէ :

Արևելք ժուկ հեղինակ .
— Ինչպե՞ս միջինն, Հիմա չե՞կան : Կ'երբեք
էի իմեթնադուլի մէջ տէրտէր ընկել
մարդ չգտան... Հիմա իսկեք ինձ մենք
հեք ինձեր... Մենք տալա չենք զրկու
իսթանադուլ ո՞ւր, մենք ո՞ւր : Զատիկը
տա՞նք :

Կա՞մ ծուկերի տակը պիտի չ պահեն :

Ա՛յ՛, այսպիսի մտայնաբխան տեղը դա՛նք առաջինը բնապահիչների հերթը տասնհինգ տարեկանների համար՝ Պոլին լիբան դարձրե՛ք Վարդապետը, որ դեպի Տիգրիս հասնելու էր համարան լիցյա այցելիք էր Կեսաբի, Խարբեր, Արաբական և Մալաթիա: Խաղճն ուրիշ տեղեր ալ պիտի չկա՞նք, նոր աշակերտներ բերելու հա՛մար :

Դպրեղանքը կը զրուէք ամբողջ հիմերը,
 Ժպտա՛նք թրքախօս պատանիները ա-
 մէն բանէ առաջ կը սորվէին մայրենի լե-
 ճիւղէ։ Ուշիմ տղաներ էին։ Ծառավոր ըն-
 տանանքս դիւրեթիւր յաթո՛ւարանի պատ-
 մաններուն։ Հայոցան զԴպրեղանի հրօ-
 շաւորէն շրջանաւորէ մէջ, ընդ հոխանաւ
 Ս. Խոս Երեմիայի

Դպրվանդանը նոր աշակերտներ ընդունած է աճիկ տարի 1968 - 69 տարւոյը - հանէ ընդունուած են 63 նոր աշակերտ - իր: 15 տարուան ընթացքին Դպրվանդանը խորհի տակ ուսում առաջացւ են 544 սաներ, հետեւեալ քաղաքներէն - Տեղապահներ՝ 89 աշակերտ, Կեսա՝ 87, Սերապուհ 62, Չուխ 63, Հոթայ (Ամբիբո - Իսկանդեր) 33, Եղիար 26, Գաթիճիս 22, Սմատա 16, Սր - իշուր - Հէլեդի 18, Մայաթի 21, Բաբայ -

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԻՍՐԱՅԷԼ

ԿՐՆԱՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼ

[illegible]

Սպառնալիքը լռուակ է և ոչ ոք չուր ունի թի հորինելի կ'ըլլայ իստգ հասկոցնել թի ձկնիկի ուր փոխ - զլեթի չըրնան :

Ներկայիս գրեթեբոլորիս իշխանութիւնները ձերբակալած են արար երեւ աշտ ընկիւնները (Գրքը մեռած է) որոնց մէկ վիթրտոր կայ և իտալեցիներ, որոնք ինչ-եւթեթիւր լալտի են, և հրապ ուղտի են աւանդիկներուն վրայ : Կըտուի թի վեր թիլ պատահողիկ Ներսէ մըն է, բայց չՆշուած թի պարզ զորքեր մըն էր թի թի իտալեցիան ապստոյնութեան սպառնալիքանց մէկ գրոյմարտ :

× Պաղատաւի մէջ, Հինգշաբթի առա-
ւօտ զորձադրուած է եօթը հոգիի մահա-
պատիժը : Ասոնք ալ լրտեսութեան հա-
մար դատապարտուեցան : Երեք զինու-

2015 թ, Կրիսթիանա Ֆրանկո 9, Մարտին 9, Անդրադա 14, Սամանտա Հիլդե, Սառա Էրեբ, Զորոմ Էրեբ, Բալու Էրկու, Սի - նոպ Էրեբ, Ուրֆա Էրկու, Նիլսոն Էրկու, Օրաու Էրկու, Պրինցիբ Էրկու, Ակն մեկ Գրիլլիեր Էրեբ, Տարսոն - Ատանո մեկ Գրեմս մեկ Արաբաու Էրկու, Փեմբուրգ

Իրոք մէկ, Առաքելան երկու, Քննչան 2
Գրքերովն հրատմէ զարդ 158 շրջա-
նաւարտներն, որոնցմէ երեք հոգի միայն
արեգայ ձեռնադրուած են, մէկը Տեղաւոր
Բարեկարգի, երկուրդ՝ Պոլսեցի Տեղաւոր
համալսարանի ուսանող են ներկայիս :

Բազմաթիւ շրջանաւորներն իրենց ու-
սումը վեր շարունակեն արժեքաւոր վար-
ժարաններու մէջ : Կարևոր թիւ մը կը
կազմեն ստեղծարարներն ու զոքոքի աւ-
արդէք ընտրողներն :

Դժբախտաբար չբնաւարտուները չեն փափաքած ընդգրկել ուսուցչական աւարտէջը, որուն ա՛յնքան պէտք ունի բարձրագոյն Հայութիւնը: Պոլիսն անգամ չի կարօտի անուշաւ 8-10 հոտու հայաշէշ, մանկավարժ եւ թրքահայաստի դաստիարակներն: Իր հայրենի լեզուով դասաւորող չի ունի իսկաններն չամառ:

Խոսք էի հանար րլլալ անշուշտ խմբա-
դրի կամ հանրային գործիչի մասին :
Տեղական պայմանները թույլատու էին նը-
ման ասպարեկներու համար :

Գարեգին պարերարը կը վախճանէր
1961ին : Իր յաջորդը, Ծորհրդ պարերարը
կը յարմարէի հիմնադրը սրբազանին

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ԶԵԽԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱԳԷՆ ԵՏՔ

(Գ. եւ վերջին մաս)

Առանց հանդիմանի կարելիքի կարճ տարածումով, կատարած կատարյալ դիմագրություն կամ խաղաղական երևույթներն է: Կառավարությունը չուզեց իր կրթող խաղաղական դիմել առանց ընամագրության: Կարծես, որոշակի կա մեծ ունի երկրին ապագայ: Այս տարիքը, խաղաղական դեպք, բառական ու ձևեր ձգված են որպեսզի կարճատև դրամա խաղան հարկեր կատարվեցին մեծ ջրեր համարել: որոշակի փոփոխվեց է, որ խաղաղական դիմագրությունը առկա իրենց բնույթից ձևեր առնել: Առկա նաև ժամանակակից տարբեր դիմագրություններ կարող են լինել: Դրանք կարող են լինել խաղաղական առանց ընամագրության: Բնական առկա են տարբեր, որոշակի կարող են հանդիմանալ որ առանց առանց բնական խաղաղական լինելու են այդ բնական ձևեր ձգված կարող ապրուստի մեղադրանքի բարեկամ:

Արտաքին, հասարական գեկուպարտ
Քիւնն արդարեւ չէ զաղաքախոտի միւ
Դէ, որ քի ճգտի քարեկան կիսմիւ
կաղաքի, եւ քի ապաւան, յամենայ
դէպ Կոստիկիւնը, հարաբարեւոյ
արմաւանաձայն յաղորդիվիւնն ի կոտի
ոնի: Յաղորդիվիւնն արմաւանքաւ
նէ: Միվիւնն արաքաքսիկ, դիւն
րաւ եւ զաղաքեւր մէջ, առիկ
ապրիւն եւ ունի դմա՞ռ առիկ լալ
հարաբարեւոյն: Աղաքաւ
կաղաքի քարեկան քի ստեղծ շոյ
գաւառնն: Իսկ ստեղծ քի ստեղծ
լալը հաղորդիվիւնն մեղանայ մը

բականները զնդակահարուեցան, իսկ
չորս քաղաքայինները կախաղան հանուած
էին, ու ինչպէս Յունուարին, ցուցադրը -
ուած հրապարակին վրայ : Այս անգամ
Հրեայ հկա :

դործը :

Դպրեւկանքը արդէն ճանչցուած կրթա-
կան հիմնարկութիւն մըն է Պոլսոյ եւ

զատուի մէջ: Գաւառացիին այժմ զփկա-
մախութիւն չի յայտնել իր զաւակը Պո-
լիս իր իրկելու համար:

Բաւական նախ օրեր անցնելէ ետք,
Գպրեխանքը ներկայիս զրեթէ հաւաստ-
բաղչած է իր էլեմտաւքը, որ կը ներ-
կայացնէ 750-000 Թրք. լիբանց (չուրժ 75
հազար տարւոյ) գումար տալ:

Մտադրել արդեն չենք 150 հազար լիրա (15 հազար տուրք) Կիլոպէնկեան Հիմնադրութեան, որ երեսուն հազար լիրա հաստատանայ կաճաճում, 45 հազար կրթական ծրագրերէ, 75 հազար մեկնակալի Հայերէն: Մնացեալը կը հոգայ խնամակալութիւնը հազադասուիթեամբ, ինքնուրուի նախադասութիւններով եւն:

Պոլշայի մեր հայրենակիցները հպարտ են իրենց զպրեկներով, որոն հորհին սերտ կապ հաստատում է նախկին մայրաքաղաքի և զաւառի Հայութեան մի - ջնւ։ Եւրջ հինգ հարիւր բնկորներ փրկուած են կորուստի և կապում հայ կեանքին։

Գարեղեղին պատրիարքի անունը ընդմիշտ
կապուած պիտի մնայ Սիւրետարի Ս. Խաչ
Գարեղեղեանին, որ կ'աճի ու կը բարգաւաճ
կէ տարածուի առհասարակ:

որ շատ ծանր է և և կերտոնացեալ: Ահա
 Թէ ինչո՞ւ քաղաքութիւնները չեն իրակա
 նացելով առանց բախտաւորութե: Աստղ վը-
 ռայ պէտք է աւելցնել կուտակցական
 ֆաւորերու անվտանգութիւնը քաղաքա-
 կանութեան մը նկատմամբ, որ կը նուա-
 ղեցնէ իրենց զերէն և տկարացնէ իրենց
 էլիտանութիւնը:

Միայն այդպիսի բնույթի համարձակող է հասնում թէ րոպե արարածի, իրենցինքն պատժանալու, իրենց կամ սխալներին էն է բաժանող էն անմահ, որոնք հոգեւն երկիրը դուրս շնկելից արշավանալ կազմում են: Ասեպնք ձեռնառնա՞նք իրենց արարածի, արարածին մտայնութիւնն ուն է: Միւս կողմի, բարձրագոյն փայտերին էն մտայնութիւնն արարածին էն է արարածի արարած է մտայն անմահ ուն՝ ծանօթ ծանօթ իրենց պատկութիւնն աւել տանք իրենց էն գոյանէ: Ասեպնք իստիկն ուն ինքնատուր էն կարգին զեպն կարգաբնիւն է իրենց մտքի իրենցինքն իր գործունիսն կարգ կելով կազմակերպ մարդկայնութեան, գործանելով էն շարքան իրենց ժամանակակից բնականութեան, որոնք էն մտայն ինքնակարգութեան տէր: Չափազանցով իրենց զերբը էն, տարբերութեան մարմններն որոշ տարբերութեւ արարածին էն իրենց մտքին, ապրելից էն ճանդհաման էն ինքնակարգ:

Քեան: Ասոնք կը ներկայացնեն յետադի-
մաժական ծայրայեղ, պահպանողական-
Քեան ամէնէն յատուկաբար զիմը այն
սահմաններուն մէջ, ուր ստանձնած եւ
ցարկաւած եւն ոտխտխտութեան կ'արժ-
քատակն ինքնալի աւանդութեան զե-
մերը, մէջն ըլլալով ազդեանծոյթի շ-
նքն ու ցեղապաշտութիւնը: Կը նախըն-
տես զանկ արտաշնամուտը պահուել հա-
մար իրենց ստանձնանքներէն զիբեր:

ի տարբերութիւն «Նոր դասակարգը -
 քերական», զանգուածները կը թուին կա-
 ցութեան համակերպած ըլլալ: Հլու հը-
 րադարկը կն. տղիտութեան մէջ պահուած՝
 առանձնապէս շահադրուած կն պահե-
 լու եւ բարելաւած տալի ինչ որ ձեռք
 ձգած կն: Բնականաբար պահպանողական

ին, որովհետեւ բան մը ունիլ պաշտպա-
նելիք, եւ քանի մը մտաւորականներու
որոշումը չիմաստիւ ապաստով իրենցը
մասին չի հետաքրքրեր ժողովուրդը մը,
որ դարեր շարունակ պահպանաւորութե-
րը ինքնակա իշխանութիւնները դրու-
թեանը: Կառնածով կը Նախի մտաւորա-
կանութեան մը, որ ին խորաններով
դառնել կ'ենթարկէ այնքալ, զի մարդիկ
թեմաքը իրենց մեղք մը չանցատաւէ -
ԲԱՆՈՒՄ

տութիւնը :
Դեռ յատակ չէ թէ ի՞նչ մարման պիտի
ունենայ այն պայծառը, որ զդոյտիւնի ու-
նի «պաշպանողականներուն» եւ «պաշ-
տակարաններուն» միջեւ : Առ այժմ առուե-
լաթիւնը առաջիններուն կը պատկանի :
Սակայն սպառնալիք ընկերատութիւնը, որ
հաստատուելու միայն չէ Ուրժ. Միութեան

Մինչև, այսօր ոչ մէկ անձնաւորութիւն
ննջելիք պարտապիշ չուրապատու թիւան
էջէ, որ, յենչով ապաստիւն ուներ
լրաց, պիտի կարենար արդիականացնել
ապագայութեան թիւներ, օրուան պա -
տանշնարանն հաշուցնել փարպապտու -
թիւնը և, այս ձևով, պիտի իրենար ա -

[illegible]

ՀՐԱՆՏ - ԿԱՐՈՒԿԻ

0 11 0

ԲՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԻ՛ ԸՆԷՒՐ

(Գ. և Վերքին մաս)

Յոգնութիւն, ուժապատուութիւն զի՛մ
զործանաճող դիւրեւ տեսնութիւն ու թիւ-
ր տարիքի և հաշուէ։ Ուժապատուութիւն
— թիւը, ապրումները ներկայ դարու
համայնագրութիւն շարժերէն մէկն է։
Յոգնութեան դրսյալները մերթ մարթ
— նախա, — մերթ հոգեկան հանգանակ ու-
նը։ Բայց մարմնականութիւն և հոգեկանի
մէջ պատուար չկայ։ Հոգեկանը կրնայ
արտայայտուիլ մարմնական արտահայտե-
լով, իսկ մարմնականը՝ հոգեկան խան-
— դարունմելով։ Բայց զարմանալով կը
տարբերեն պարզապէս համեմատ։

Մարմնական յոյժները ընդհանուր —
պէտ ֆիզիկական շարժարար աշխատանքի
հետեւեալ է և տարբարակ համահետա-
— նայ, յամար տառնող դիւրեւ, ըստ իր օր-
ուսան հանդիսան է քան իր դիւրեւեան
յուս, բուն չկայ։ Բայց մարմնական, ֆի-
զիկական յոյժներն ազատութիւն, որ-
բը կրնան տակ լուրջ բնայ, ինչպէս
զանքի զորքարանք մը թիւր պարտաւոր —
վարտութիւն, ապրումները, արեւ —
նային խաղաղութիւն և թուրապարտ —
ներ, Բարսիլիս կամ խելքի պարտաւոր —
ութիւն մը և ուրիշ քաղաքներ, այս —
տարաբանի պէնսնեմ։

Այս պարզապէս բոլոր դրացուցիչ դի-
ւերը ապրող կը մտնէ։ Եթէ քանի մը օր —
ուսան հանդիսան ու դրացուցիչ պարզ
զինք մը, որքանով Սէ կենսանկութիւն
անդրական ըլլան յոյժները փարս —
տելու, — բնական ընդ բնութիւն մը
անհրաժեշտ կը դառնայ։

Բայց յոյժներով, ուժապատուութեան
դրացուցիչ կրնայ հոգեկան բնայ, ինչ
որ յամարապէս է. ամենաբնայ մասն —
զուրկութիւնը, ընտանեան բարեկեցիկ, —
ապրումը խաղաղութիւնը, կիմք —
յալան փոխադրութիւնները և այլ ապրու-
նք կը մեծապէս կ'ազդեն սոցալապար աշ-
քարապիւր կարգերու վրայ և կը խան —
գործը ջոյկան դրսեկութիւն և հոգեկան
վարժան ու զարմանալովները (ափիւ —
րիկութիւն)։ Ինչ որ յամար յառաջ կը բերէ
հոգեկան տառնող կամ նապը ընկնում օր —
տախտիկութիւն, որոստ պերճանակ և Կարն
սոցալակութիւն ինչ — անսահման ուժա-
պատուութիւն, յամար անքունութիւն և
խոր անգիտութիւն։

Դժուար պարտաւորները մէջ դրացուցիչ
սոցալակական դիւրեւ, հանգարար, օրս —
փոխութիւն և այլ միջոցներ, քաղաք —
մատակարար անօրոշան ուշադրելով իրեն —
կան զարմանալով։ Մասն հոգեկանայ
(քաղաքիկական), հոգեկան (փիւթիքութիւն)
և ծանօտ դիւրեւ կրնան թաղանթի հետ —
զին հոգեկան պիւնսնեմ ու անկողութիւնը։

Բայց թիւրքները, մասնաւորապէս հո —
գեկանապատանները միայն կարող են ընա-
րել պատանձ դիւրեւ, անոնք շարք և
դասով ուրիշ դիւրեւ, նոյնիսկ ուսուխը-
ներու հետ խաղաղութիւն հետեւանքները,
որոնք մասնաւոր կրնան բնայ։

Բարեբախտաբար հոգեկան խաղաղ —
մասնեան զարմանալով համար դր —
սանաճող դիւրեւ, տառնող դիւրեւը
վաճառումը արդիւնաւոր է, զէ՛թ Ֆրանսի-
սի մէջ։ Բայց, համարուն օրինակն ար —
զիւրէն, հիւսնապարզ կը յաղկեն տառնող
դիւրեւը հոգեկանայ դիւրեւ ձեռք ձեռք,
ձորքէն իրենց մասով դիւրեւործներու և
չափազանցել անոնց զորմանութիւնը որ
կերթն մարտեկան կրնայ յաղկել։ Այն —
լիսայն թիւրք մը կը ինչէ կը մէկ հիւսն —
զին պարտաւոր, կին մը, որ հեռագիտէ
զարմանալով օրական 70 զինանաւ հոգե-
կանայ զինք մը (միքսպլանտի) կ'անէ
կարի։

Պէտք է ինչէ նաև քաղաքապիւր պա —
րապան, հոգեկանայ զինք մը, որուն
կարք էր կերթիւրէն, — մասնաւորապէս
Գիւրմանով մէջ, վաճառման դիւրեւութիւն —
ն է անօրեւոյնը զորմանութիւն յին
կերթու կողմէ, պատան կրնան քանի մը
նապար անհետ, անտես և թուրքութիւն
հարգանքներու աշխարհ պատան։

Տարբեր տառնող, համարաբար արմ —
էտ, հոգեկանայ դիւրեւը սոցալակութիւն
մէջ համեմատաբարութիւնը հասու Սիւն —
րիկութիւն մէջ։ Ի մէջ այլոց անպարտելի, —
անոնց խաղաղեցիցիքն ապրելութիւնն
օրուստեմ, անփախ կողպակտու համար
տառնելը։

Պէտք է որքան զգուշ բնայ հոգեկան
զինքնուր զինքնուրմութեան մէջ և խոչնա-
րէկ հետեւել թիւրքի թիւրքութեանն
բուն։

Նոյնքան և տակի վաճառար և վաճա-
ղար են կարք մը խաղաղ (սիւրիւն), —
յոյժի մասնաւորութիւն, ինչպէս մաքսիքները,
որոնք դիւրաբար ամբարձրան կու —
ուսան դիւրեւութիւն կը պարտաւորեն —
զուտ կամ անփիւրկի, կենսանկութիւն Սէ կ —
ուրիշ ինքնութիւն խաղաղութիւն։ Այն և նման
խաղաղ դիւրեւ տառնող կը զորքան ջոյ-
կէ դրսեկութիւն, կը փառանք յոյժն —
ութեան դրացուցիչութիւն և անքուն կը պա —
րէն է։ Ենթադրան յոյժները ինչ զգուշ, —
կերթու անտես կրնայ անքուն մասն և մեծ
մէջ պատանելով ծանր աշխատանքներ կ —
նէ։ Բայց մարմնի կը շարժանով սոցա-
լակ և ի մի ինչպէս տառնել։

Խիստանալով, զգուշ նախապէս վաղը
միկուր կը արդէնէ, վաղըք միջոցով
անօրեւութիւն քանիք խիստանալով համար
(սոցիմիւր), միկուր տարբերութիւն ընթաց —
քին մեծ զախիւրկութիւն պատանապէս
մարտական ջրհանգիլներու մէջ։ Մարտիկ —
ները այլ սխառն զորմանքի քանիք, մաս —
նաւորաբար վաղուր և հեծանքի մըր —
քանիքնեան մասնաւորապէս արտաշխատութեան
քանիքները, որոնք մէջ մէջ քանիք մըր —
ցումի թիւրքացիք իսկ չանթարար կրնան —
բոլորովին սոցալակ և, և անքան մեծան։

Ինչ որ պատան կուտ Ֆրանսիայի մէջ
թիւրքներու զորմանութիւնը արդիւն օ —
րէնքի մը հրատարակութեան և միջոց —
ն էր մասն կարք մը մարդիկներու մէկի
քննութեան արտադրութեանն։

Դժուար խաղաղ դիւրեւութիւն խաղաղ —
ցում են անպարտաւոր դիւրեւը, զորս շատ
մը կերթն անօրեւոյն կը զորմանեն և ի —
րենց անօրեւոյն կարելու, և զիւրթ Ս —
նայի մասով, ինչպէսպէս համար և ու-
սանք թիւրքան հանգարար այլ մեծ ին-
քանքներու կրնայ չափազանց վաճաղա —
ւոր, նոյնիսկ մասնաւոր բնայ, կըր մա —
նաւաճող անօրեւոյն դիւրեւուն կերթն-
քանան վաճառապէս (կլանս թիւրքիսիս)
ապրապան խաղաղութիւններ։

Չալալին ցրգումնեն և անփութեան
զէ՛թ յամար կը զորմանուն ինչպէս —
ցուցիչ (սնայիսի) և քանքը (իմիւ —
րիւ) խաղաղական դիւրեւ, զորս կ'անքան
ներկայ պարմանքներ կը հարկապէս։
Անոնց չափաւոր զորմանութիւնը, զորս
մը պարզապէս կը մէջ անհրաժեշտ և աս —
տապար է, անչառն կըր թիւրքին դիւր-
զում քանիքութեան կ'առնուն։

Դժպտաբար անքան յամար հախ —
մէկ կ'ըլլան անպարտաւոր խաղաղացիքն,
դիւրեւորման չափեր, ինչ որ վաղուր —
ութիւն կը ստեղծէ, կերթն յաղկելով մա —
րութեան, և որ նաւազանքի խաղաղակ —
կարողութիւնները, մասնաւորապէս ին —
չպիւրութիւն։

Տառնուր կարելի է շարք խաղաղութիւն
պարտաւորներ և զինք, օրինակ՝ հախ —
կենսանկութիւն (սիւրիսիսի), որոնք կը
հաստատեն արմատ մասնաւորութեան շատ
մը հիւսնապիւրկութիւն մէջ հրաշարար
տառնելութիւնը և միայնապէս անոնց
անօրեւութիւն կամ ինքնապիւրկութիւն զորք —
մութեան վաղուր, զոր քանքը կ'առնի —
տանան։ Շարքի մասնաւորութեան արտա-
յայտակ անքունները և անքունքի շառն-
քըր անոնց դիւրեւը մեծը կրնան հա —
րութեան, անոնց պատանքը մեծ հախ —
մասնութիւններու հասում և և խաղաղութիւն
կերթիւրէն մէջ զիւրմարութեան հանգար —
մանք տառնում է։ Ինչ որ պատան կ'առն —
է մարմնական դիւրեւորք շար անքուն —
ներու կարմութեան, օրոքը փառանք
նոր դիւրեւը կը կարտի։

Անչառն կան մարդիկ որոնք հախառն
մարդկանքներու մէջ կ'ընթան և բոլոր
դիւրեւը թնաւորքը նշանակում, կը մեծթեւ
անոնց զորմանութիւնը, նոյնիսկ ինքն —
թիւրք մըն է դիւրեւորք։ Ապրիլիսները
ընդհանրապէս մշտական մասնաւորութիւն
և անքուններ և, որոնք մա՛նէ լառն կը
վաճառան։ Դիւրեւորքներ անտես անքուն
մէջ կը կարմեն։

Ֆրանսիայի մէջ օրական 400 հաղար զե-
ր — զինք կը ծախուր, այսինքն քանի մը
միկուն տառի կամ սոցալակ, որոնք մէկ
մասը՝ թիւրքան դիւրեւորք, մասնաւոր
դրանք ինքնապարտաւոր կամ ուրիշներու
խորհրդով։ Թիւրքան Ֆրանսիային ընկ —
նային Ապրիլիսպարտեկան օրէնքը կը
նպատակ դիւրեւը մեծաքանակ սոցալակ —

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18

ՀԱՅՐԱՅԻՆԻ ՓՐՈՒԹՈՒՆԱՆ ԿՈՐԹԵՑԻՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Գ. և Վերքին մաս)

Ամուր քաղաքով հանդերձ հաղաթանքը
Հայրենիքի Փրկութեան Կոմիտեն սկսել
պարտաւորութիւն շահակն։

Նախաժամանակ էր կերու հնարաւոր —
ութիւն, Հայրենիքի Փրկութեան Կոմիտէ
անդամներէ մի մասը արտապէր էր բո-
վարական ուժով դրո՞ւ տայ և խորապէս —
լով Կոմարտիկ հախարի բարեկեցիկ
պատանը, Շարքը — Նախընթանք մի-
այլ միայնա Չաղաղութիւն։ Ամուր զե-
րապա կ'ըն համարում լառն կը — Կառ-
նէ — Սիւն Չար — Կարապաղապ զինք, որ

մէջ, քանի որ կը հասուցանէ զիւրապէս
գիտանք դիւրեւը զինք 70 ան հարկը։
Բայց միկունին կերուրքը հաստատուել
հարաբարութեանքին յառաջանալու ու
թիւ կերթիւրէն, մասնաւորապէս Ան —
րիկութիւն մէջ, ուրիշ պատան է տառն —
ալի զիւրապիւրկութիւն։

Անոնք պատանով խաղաղութիւն —
ութեան ջրհան կը կարմարը, ուր քաղաք —
ութեան և ինքնապիւրկութիւնը պատաններ —
մըր միայն կ'ընթանան ու կը խաղաղութիւն —
կուրեն և մարդկութիւնը կը մեծը օրուս —
դրութիւնը քանիքը զոյնապիւր քաղաք աշ-
քանկութեան, զորս կը խաղաղութիւն հախ —
յալան արտադրութիւն մը։ Կարծիք ու
համարմունքներն է որ կը մեծ նախ զե-
րութիւն, մեծաքանակ սոցալակութիւն, որ կըր-
պով մըր ապրիլիսպիւրկութիւն կը ներքնէ հ —
տառնալովան հանգարտակութեանն —
վաղուր խաղաղութիւն հիւսնապիւրկութիւն —
վաղուր են տառնարանական վիճակներու
զէ՛թ։

Տարախոյ զկայ թէ անպատանակ,
մարդկանք և սոցալակապիւրկութիւն այլ ան-
վաղուր միջոցներ կրնան առնել լառն ապ-
հալի մարդը մարմնական և հոգեկան
սոցալակութիւն և կարելի, նոյնիսկ լառ-
նէ, կարք մը հիւսնապիւրկութիւն։

Դժպտաբար շատ զինքը կ'ընթանում
և կը զորմարմունք թիւրքներու այլ օրուս —
թեմար ըրամ թիւրքարութիւնները։ Ան —
մասնաւորութիւն կը նախընթան ինչ զոյն-
ապիւրկութիւն փորձել, յամար ինքնա-
դրուր կամ ուրիշին խորհրդակցել —
և որքանով և չափազանցել աշխարհի զե-
րը, որոնք բունէ պարզապէս զինքն զինքն
միշտ անքուններ և անոնց վաճաղարար —
թիւնէ։

Ան թէ ինչու պէտք է զոյնապիւրկութիւն
խորհրդով թիւրքութեան ընկել։

ՏԻՓԻՔ ԼԵՒՈՒՆ ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ

ՍՈՒԼԻԶՈ. ՀԱՆՔՐՄ

ԿԱՄ

ԲԱՆԱԿԸ

ԲՈՒՆԱԿՈՐԻՆ ԴԷՄ

ՎԷՂ ՕՍՄ. ՅԵՆԱՓՈԽԱԿԱՆ ԿԵՆՆԻՔԸ

— Փառա կ'էջնաթ, շատ զէն կը գտա՞նք
դիւր, պատասխանել միայն զէն մը չիս —
թիւր, ինչու կ'ուրիշ որ վաղարարան
թիւրապա՞նք մը լրտեսով, թիւրապա՞նք մը
մասնաւոր, որ մայր զէնապիւրկութիւն —
նիկ կատարելով վաճառութիւններ կը վաճա-
րէ և անոր ամենին հասարակութիւն —
ստեղծանքին մէկն է։

Լրտեսը այնքան անկեղծութեամբ ար-
տասանել այս խոսքերը որ թիւրապա՞նք
բողք էր խոսկոյն։

— Արդեօք սխալո՞ւմ եմ կը մասին,
խորհնցու։

Յետոյ շարժանակեց։
— Ա՛րդ դիւրեւ թէ մեր հասարակութիւն
կուսան պարմանան իրեն. թշնամի կը
փնտառի այսօր... մէկը Պոլսոյ շահաւոր —
որ շողեւաւոր ստեղծանքներով ու լրտես —

նեկով պարզապէս եր, միկնէ այս առ-
տա, կըր Չոմար Գալէ հասումը, շիւթա-
ցի՛նք որ կ'ան նորանոր խաղաղութիւն —
ներ կատարուին։

— Այդ ամէնը տեսայ, բայց չհետա —
բերելովսդ պատճառը հասկնալու։

— Չափաբանը անտարբեր էր կերթ,
չոյնեւան մէջ միկնէ ցտա մէկը չկայ
որ այս իրադրութեան շիւթանայ։

— Բայց եթէ այդ ստեղծանք մեկ կը
հայտանէ՝ կ'ընչուր կը համարձակուի Սե-
յանիկ և ուսնէ Խալիկով կերթու, ինչպէս
որ այս ցերեկ թիւրք։

— Այդ ի՞նչ գիտանալը քանի մը...։

Թիւրապա՞նք, այս խոսքին վրայ, կր-
նայ զորմանք և հետագայ, ափ ի թիւրան
միկնով կ'ընէ կ'էջնաթ։

— Այդ մարդը կատարելով յիշար է, մը-
տանակ լրտեսը։ Բայց ինչ որ այլ բնայ,
կ'անգիտի մայն էր որ իր հեղաք քանիք, ի-
մա կը մայն ցերեկ այս շիւթանակէ ցտա
հանի...։ Կատարելով քանիք, և և չեմ հա-
տառար որ պիտի համարձակի Սեյանիկի
օտը կրկին...։ Կէս զինքին հեղաք պիտի
հանգարի Սեյանիկի, բայց չափաբանութիւն
արտադրուր միայն պիտի կրնան ցտա
կէլէ շողեւանէ, հետեւապար մասնաւոր
անքուն կըր պարտաւորութիւններն սկս —
նելու...։ Հիմա փառք չէ որ մայրեկան
մը կրնայ աշիւ հետեւանի։

Լրտեսը ինչու օր օրանք և տեսու ար
թիւրապա՞նք նաւապիւրկութիւն հետ սեղանի մը

տակէ նստաւ թուրքի կը խոսար։

Պէտք անոնք զոյնալու։

— Ասո՛ւ, պիտի՞նք կը խոսարը, լառն —
չէր խաղ մըն է աշը, որ այժմ էրեւն
կ'ընթակէ և, այսուհանդերձ և շատ կ'ա —
խորձով, մասնաւոր խաղը դիւրեւը, կը
նեղէ՛նք որ զոյնքինը նստին։

Նաւապիւրկ ծուռ ծուռ նայեցաւ լրտե-
սին կերթ և կը պատար որ թիւրապա՞նք
քանի միկնով, բայց ընդհանրապէս, վա-
նայ իրաւ սխալութիւն և միջոցան զէ՛նքով
մը բոլար։

— Ինչին թիւրքան, ջրհանգիլը նստը,
քանի որ պարման հաճուր կը դուշ այս
խաղին, և և եթէ կ'ուրիշ դուշ նշանակ —
ցէ իմ թիւրքը։

— Ենթանայ հանգարմանը, պատասխա-
նելով իրաւ ամուր մը վրայ տեղաւոր —
ուրով։

Խոսքը կէս օրուս չափ տեսնէ։ Թիւրա-
պա՞նք խաղաղութեան և կը պարտաւորուէն
նոր խաղ մը պիտիւր, որ կը պարտանալ մը
չաղով նաւապիւրկութիւն հետ շարժանի-
ցէ մեր խաղը, լառն կ'ընէ կ'էջնաթ։

— Ետու լառն, պատասխանելով թիւրք —
պա՞նք միջոցան զէ՛նքով։

— Փառան կրկին կ'ընթանայ։

— Ինչպէս որ մեղք վաճառութիւն կը
կամի աշխարհ կ'ընենք, պատասխանել

Խալի կ'էջնաթ։

Թիւրապա՞նք ծանայով հանդերձ սխա-
լը վաղարմանք մը ունենալ լրտեսին հախ —
զէլ, ջրաղբիւրի վիճակ մը կը ստանալ
հետեւանէ։ Յայտնի էր որ մարդկութիւն
մասնաւոր մը կը վաղարմանք կը միջոցը։

— Ժամը քանի՞նք Սեյանիկի պիտի
հանդերձ, հարցուց Խալի կ'էջնաթ։

— Կարծեմ հալիկ, կերթ մա՛նէ, շող-
եւաք լառական յաղաղութիւն կ'ընք Չոմար
Գալէ տակ։

— Այո, իմ պատանաւ...։ Որքան
ստեղծանքի ծախքը պիտի հանգար։

— Միշտ արտադրութիւն էր Սեյանիկի քա-
մար կ'ընէ։

— Տուած որոշումն փոխելու կ'ընէ
ստեղծանքին շահին, պատասխանելով
թիւրապա՞նք կորովի չեղով...։ Լառն —
քաղաքիկ հեղեղակով մասնաւոր չէ՛ զե-
րանքը սոցալակ։

— Դիւր ցտա՛ն և քանի մը ցտա՛ն
կրնան խաղի, լառն։

Խալիս հանգարով, պատասխանելով
Խալի կ'էջնաթ, թէ մեր ստեղծանքը կը
տառնանք այս կերպով և թէ անկող —
կրնար կը քանիք։

— Ես քանիքն փոխադրութեան շատ
նիկ և անքուն պիտի մասն միշտ Սեյան —
իկ հանդերձ։

ԵՐՈՒՆԷՆ ՕՏԵՆԸ

ՓԲԱՅԱԼՅԻ Քաղաքապետական իշխանու-
թյանը հարց մերժեցած են եղան Պաշտօնի ա-
ռույթը ապա Վարդիքի քանակի չընդարձա-
կան, ինչպիսի ստանդարտներ ինքնաբերա-
բար բրած էին, երբ երկրապետը Ձեկ-
նառնադատի էր կոչված: Երեւոտապետը, ինչպե-
սեւ ստանդարտներ էր կա-
նգէ, Փաշտօնի էր չէ-
կողորդ ապա ստանդարտ պիտի մը իրաւի ու-
սույթը:

ՊՈՒՔՐԷՆԸ Հասած են մտածելու ետեւ-
ութիւնն է Կուլեկեղով, բոլորովին ստա-
նդարտ կերպովն է Մտածելու Վերադարձ-
ը:

ԳԱՆՈՒԹԷ ԳԱՆՈՒԹ

ԳՈՐԻՃ ԶԱՄՈՒՄՈՒՄ «Փորձարկել» արտ-

Հին մէջ, ազգային փորձարկումները երկու հարյուր տարիների ընթացքում... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Իսկ իր բախարհ կ'ունենանք մեր մէջ

ունենալու... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Երբեք հայ համայնք, վայելք թիւի բացի, իմանալ ազգի՝ թէ Հայք չեն անցիր:

Բարեկեցութեամբ մեր մէջ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Իսկ այս անգամ մեր մէջ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Աշխատանք, վարձք, հաց, կրակ, խրատ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Այն ամանը հարաւոր էր դառնալ ընդհանուր... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

կարգի մէջ կ'ապրէին:

ԳԱՆՈՒԹԷ ԳԱՆՈՒԹ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ՕԲԱՆՈՒՄՈՒՄ մէջ Գաբրիէլ Եղիար... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ՊԵՐՈՒՄՈՒՄ մէջ, իրաւահայ գիտնական... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ՊԱՆՈՒՄՈՒՄ 2. Մ. Ը. Մ. ի նախաձեռնութեամբ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ՀՈՐԻՃՈՒԹ

Յուշարար Նին հոգին յանձնեցինք ընկերակցութեան ընդհանուր... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Հայ էր, որ ուրիշ ընկերակցութեան հետ էր... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Ստորագրութեամբ մեր մէջ... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ԳՐ. ՓԻԼԻՍՈՒՄ

Իմ կույսին... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Յուշարար Նին հոգին յանձնեցինք ընկերակցութեան ընդհանուր... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

ԳԵՂՈՒՄԱՆԵՐԸ (420)

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները... Մարտի 1-ին, Աշտարակի մարտիկները...

4507 ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 11447

ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐԷՆ ՎԵՐԱ

ՀԱՅ ԳՐԳԻ ՏԱԳՆԱԹԸ

Շատ տեղին է ահազանդը , որ կը հըն-
կեցուի այս օրերս հայ թերթի ներկային
ու ապագային համար :

[illegible]

Այս տեսակետին չառ կարելու դեր մը
կրպագուած է հայ մամուլին սրտա-
նշանին մէջ : Առանց անոր՝ կապը կը
լարուի մամուլ, երկիրը եւ սփիւռքի տարրեր
երկիրներու մէջ ապրող ցիւրուցան հա-
մաթեան միջեւ :

Սիրէ՛ առաքելութիւնն մըն ալ ունի հայ
Սերբը։ Մայրենին լիզուելը արտփնցեղ ա-
ռնել, որոնք իրենց տան կամ զգոյրից ա-
նէլ տալիք չեն ունեցած զայն արթկուռ։
Օրինակ, Յոսափ էր հիմարութեամբ
իրեն սեփական զգոյրը զէր, զորածա՛ն է այն
հաբիրաւոր տղոյն եւ աղջկնիկներուն հա-
նար, որոնք որոտնցոյնը տէ՛ր կրկնա-
պէս Յայրենի էր էին սորբալ եւ տա-
ւալին իրենց ուսումը չաւարտած՝ չեն
ուսում է՛նի կենանքի յորձանքին մէջ, ի
ննդիր գաւառաւոր Սայգի է։

Կարճ կտորից դեռ այդ սերունդները։ Մի կերպ թվի երկից չափազանց արդեն եւս որպես խեղճի շատեր զգալիներեն, նույնիսկ լուրերն ալ եւս չարժան։ Զառիակն — եւ կանխագուրդ, որ հետեւին օրհանգիսի ընկն ծնողաց, որոնք անապատան եւ անասուն, ինքնուրիկ անոնց պիտի չեն փնտրան ինքնուրեք շարժումը։ Թուեալու ժամանակն այստեղ չենք կրնար օրորել ինչու չէ։ Զառիակով լրացանալով իրենց լուրերը լուրեր չափազանց շատապատճառով լուրեր լուրեր չափազանց, որ, թուեալով չէ, առաւելին անցած պիտի չարտահայտուի արդու կամ փառքի պիտի ունենան օրը կարգաւոր չափերէն թեթեւք մը, շատու

Ինչ որ կ'ըսուի հայ մամուլին մասին՝
շարժառիթուն է նաեւ հայ գրքին հա-
ւար :

Անպաշտպան շատոնց հնչած է հայ գրքին
ստամբ, որ ստաշնապի մէջ է տասնեակ
արեւելեան ի վեր։ Ու այս՝ ո՛ր միայն ա-
նտառաբեր, այլ նաեւ Մեքէմաւոր Արեւել-
ի հայաշատ երկիրներուն մէջ, որ նոր
հայերու հախերը կը ստորիկ իրեն
արեւելի լիւրջ հայ աղապարի վարով —
Զարմաշով լիւր զաներ արեւմ, որ հա-
յերը գրեւոր տաճարէն

Լեւոնը տեսնեցի տարիներէ ի վեր
 ինքեան տարի հայ զրառուներու զարակ
 րէն փոխադրուած են միջերանցները ,
 ե փոխներու և խնամութեան տակ կը
 հանուն առնէր: Զարթուածին նոյն երև-
 ւոյթին Արևելքէ մէջ ալ տեսնուիլն է:
 Յատկանշական է այս արարգասն: Պատ-
 տուները բարդ են: Միայն լեզուն չէ մե-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԸՍՏ ԼՈՆՏՈՆԻ

ՖՐԱՆՄԱ ՀՇԴՈՒՄ ԿԸՆԻ

Երկրորդի ժամանման նախօրեակին
որ եւ լուրջ տաղնայ մը կը ծնի, Այդ
իշխ եւ Ֆրանսայի միջեւ, եւրոպական
որ ծրարի մը շուրջ, զոր հրապարակ
եռամբ կ'ըլլայ ար Կոլ, մերջերս :

[illegible]

Արդյուն դեպքերը, էլիզիբեթյանապետին համաձայնություններ, այս առաջարկները խիստնցած է Լոնտոն , ուր իր յայտման ուր ուր ապրիլի 18-ին ունեւած են, Ամբլայթսի Լոք, Ալեյտիյի վարապետը Քրիստոփանս այս թիւարդանքներ յայտման է Քեյթլինի (Երբ Պոն Կոնտ) է վարիտներ (Պեմիա, Լիբանս - Երբ, Հոյստա) ու նաեւ է մանուկանդ իտալիայ Նահանգները :

Այս յայտնութեան քիչ ետք, Յրանա-
ւարտաքին նախարարութիւնը ճշգրիտ
էր կ'ընէր, ուր կը շնչտուէր թէ Անգլիոյ
եղապանին հետ տեսակցութեան ընթաց-
իւն, որ Կոյ նոր բան չէ բաժն, իսկ կրկ-
նաւ Փրանսական տեսակէտները եւրո-
պայ մասին : Յրանաւ չուղեր իսկ հեր-

աւարը: Կեսերի պայմանները բոխտած
ու: Ախարսի իր զարգացիւթիւնի հետեւե-
լի: Գիտութիւնը նոր նշանակութիւն կ'ա-
րձակայ: Եւրոպաները, ծայրասիական
ու հաստատելու շանտը իր փոխարեւոյ-
նէրէն ու զիրքը: Մարդիկ ժամանակ
ներս կարգաւ: Անկի հաճելի եւ
ներքին եւ ու նաեւ արդաւ եւ զիստ
աշխարհի նիւթապէս — օրտակ տրեւոյն-
ընկերայն ծայրասիական միջոցաւ, հե-
տադիւրի եւ շարժանկարի քիչ փնտու-
րապաշտան նիւթեր:

[illegible]

Քաջալերինք Հայ թերթին հետ նաև
այ հեղինակներու ստեղծագործութիւն —
ըլը, որպէսզի զոնկ մասամբ փառասի
այ զգրակաւորներն, որոնք արդարանայ Հա-
ւն զգրակէք»ի համարք :

քել անդլիսական լուրերուն այն մասը, որ
կը վերաբերէ երեք փոքրբնու անձառ –
ման, այդ նոր հասարականութեան մէջ,
ստանալիս թէ այդ պատմութիւնը այն –
քան ծիծաղելի է, որ հերքումի իսկ ար –
ժանի չէ :

ՄԻԶԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿՐՆԱՅ ՀԱՆՐԱՐՏ ՉՄԻՆ

Երեսուցիքի շուկային եզերահարձուրեր հրապարակում անգամ, որ Իսրայելի վերջին քայլն օգտագործող զինակցին, որ երբ տեղ Ֆլորենցի մահափորեքի է վեր: Արաբներ, Ռաբբի Բոր, հինգ ժողովուրդ Սև - լիմիթի ուժեր որ պայթյուն է Երեսուցիքի հարևան թաղին հերթեր մեկ մեծ ֆ - ճառասան մեծ: Երկու մեծակու է տար վերադարձ կար, ամփոփախ է 150 արար թերթավար կար էն Առաջին, հանգույն էր Իսրայելի արդեն շատ եկան էր: Իսրա - լիլ արտադրող մահափորեքներն օգտա - ռեսուրս թուղոր էր յայտարարել: — « Առաջինական կազմակերպություններ Ելիսպետի, Յորդանիան, Լիբանանի, Ի - ռաբբի է այն քույր երկրներում (որտեղ եր մեկն երկն չղովա՞ման օգտագործող) անկանոն ուժերն էն: Կը զորքն մեծ հասկոխ էր վրայ, Ֆլորենցին Երեսու - չիք էր, ԱՄՆ-ինքն Կառու - մահափոր երկար է, բայց մեղ մեծն էր կարդ: Ի դեպ, անաշտերիցորդ արար կառավարվողն էր ճառարան առաջիններն էն, որտեղ էն համարանկրթ զինակցին հասկոխել: Սկզբ - ի վեր էր զորքն զինակցին շքանիս, իսրայելի թե զեհեր դեղեղ չզինվեղ երբ իսրայել էր ճեմ: Բայց դեղեղ էր զինանոթ թել այդ երկարությունը սխալ է չ: »

Գահերէի Ալ Աիրամը վատահ է թէ իրար յիշեան «գառախանի» այս անգամ եղիպատի պիտի արուի :

Ամէն կողմ, միջուրուր շատ ծանր է : Բորգառան լուռ կը մնայ : Ֆրանսա մը-տանող է :

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԳՐԱԴԱՐԱՆ

[illegible]

Աթէնքէն արտաքուստ է գերման լը-
սաղորդ մը, որ արեւմտեան Գերմանիոյ
լարդ մը թէրթէրու թղթակից է, զլիսա-
որաբար Զուստոյէ Յայրունիք: Այ-

ապստամբած է որ չէ յարգած արհեստա-
վորական բարոյականը եւ յօղանձնե-
րած է , որոնք իր պտանեկէն երկրին ա-
զգաշուրթիւնն ինչ :

ԻՄՐԱՅԷԼԻ Մէծ ասորոնապետը հրա-
մարկեալ Մտաւ երթալէն , արուած
լլալով որ Խորհրդային իշխանութիւնե-
րը զեւ միայ չէին տուած : Ինչ քան

La Caracole (*)

Կապրիել Մացնիճյան հաղորդվում
էր հրապարակիրներին է, որ բառերը չի
մայմժմբ ու ճշմարտությունները կ'ըսե,
ստանց վերադաշուններն է: Ճշմարտու-
թյուններ, որոնք կրնան համարվ չլրվյալ ա-
մեններ, թայց կարևորը իրեն հավա-
րաչ չէ: Կարևոր է որ մարդը, մասնա-
նանգ հրապարակադիրը, հաստատվի ու
զարգեւում ըլլայ նախ ինք իրեն հան-
դէպ:

Այդպէս մէկն է ՄացնէՖ: Զի վարա-
նէր խօսելու նիւթերու մասին, որ այժ-
մէական չեն կամ մասսաները չեն հետա-
քըքրեր, ոչ ալ մանաւանդ աշխարհի իշ-
խանները:

Միևեկտի այս սպորտիստն է, որ հաղթեց Մադաթի կը որ պախառակները երբեք աչն թերեւոր ծանաւանող , որ ինն ժամանի կարծիք ունեւանող , ինչ որ պարտաւած էր— ի՞նչ թէր էր նաւանի կայ աչն ներկայիս աչը տեսնելուով — Գնալով օրաթերթին: Այս թերթը կարծէ թէ Մադաթիկը դիւարը բնօր էր յայտնաբերար չուն ճարտարաւոր կը յօւնաւնէրը եւն , զորս կը ներկայաւորէ ճատրով թէ , որոյ կարողութիւն է : Լա Բարաթ : Խորաւորայ այ խորհրդանշական է , թանի եւ կ'հաւանար ինն կէս — չրբանհերուս , զորս ձիւ կը կտարթէ :

Վերաբարձրական, առեկ ճիշդ փախվելի
 յոյճաւանդաւ աշա չաբերն ի՞նչ, տեղ զը
 տառն են նաւս. Մայնի՞նք այն յոյճաւանդը
 որ զվարեբերն Հայերուն կռն Հայի՞կ
 Հայերն են որոյն արձապաշտը կրան ենք
 առնելն, նոյնի՞նք Հռոմայաւան թաղը
 մանասորք: Սոսոյն մէջ՝ Քաղաքին Յու.
 չաբանանք, Վերաբարձրակէն Պոլսոյ՝ ենս,
 Վերաբա՞ն են աշա ջէրեր, րայց լաւ է կրկին
 կրկնաւ: Ոչ միայն աշա ջէրեր այլեւ մա-
 թաղը զիրեր, ուր երեսան հ'իլլէ՝ Յապազ
 ՝ յաբանին սոնդի՞ն զպաշտաւ :

Գաղաթիվ Մացեկի գաղաթաւներէ
կարս նսեւ, ու յօր : Իր տեսիլները
գաղաթիւն ինքնազիջ եղանակ : Զպիլ
է իմանիլի գաղաթաւ, որ րաւոր լաւ
ընտրելի էր Իր գործած : Իսկ զիտակ,
հետոյ մասաւորապէս, Գաղաթիվ Մացեկի
ճիւղերէ յար զի : Փաստաւորան է երեւ-
նել իր նպատակ, լայն արդար ցատկեր :
Դասաւորութեան խօսքն է ձկնէ անէ-
լանականաւ իր Կանտանի զայն Բալայի
ընտրելիութիւն կամ ոտու իշխանի երեսը
Բով անէլիականաւ Իր Մացեկի զիմ
անկախութեան, որ կողմէն որ պալ ու
Իր զիւր Տարաթաւ Քաղաքան է իր
անկախութեան իմանիլ ու անկախութիւնը :
Լաւ է կարգաւ յա չէր, նսեւ, իր յո-
ւանութեան ունեւորն Տաւար, որ զիս
Մաղաթիվ իմ ճիւղ քանի քաղ :

II. II.

(*) Ed. de La Table Ronde, Collection
« La Table Ronde de Combat ».

250-000 Զեյնեթ ղեկավար ղիմուս բ -
ամս են արևմտեան երկիրները ալցելու
ամսը

ՄԻԱՅԵԱԼ ԵՆԱՆՔԻՆԵՐՈՒ նախկին նա-
պաստան՝ Թրուսիոն հիանալիորոյ մասն է
տամուրսի բոլորքումի հետեւանքով : 85
արեւելան է , բայց կ'ըսուի թէ վիճակ
տանողի չէ :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ կառավարութեան մէկ
բոլորակակէ կը ստանանաւիակէ Աթու-
նահէնէ հաւանաբար իւր

ՄԱՂԱՔԱՆ ԲՈՒՇԿՆԵՐՔ՝ ՓՈՂՈՑ

ՎՐԱՍԱՆԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՕՐԻՆԱԿՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆԻՐ

Ի պատիւ Կոմիտասի ծննդեան 100ամ — Լազին, 1939թ յայտարարուած է ժողովրդական երգերու հրադրումը եւ ծախսը — հրաժարի տարը : Հայաստանի Կիսովերններու Ազգայնախոյն արուեստի կաճաճող սեղանները երկրին զանազան շրջանները պիտի այցելեն՝ ծախսաբերու համար ժողովուրդին շրջաններուն վրայ մտացած ճին երգերն ու պարի եղանակները, ինչ — պէս նաեւ նոր օրինակած արդիական ժողովրդական երգերը :

Մեծ յարեկանին առթիւ երաժշտաէր — ներուն համար զեղեցիկ անակնկալ մը պիտի ըլլայ, անստարկայս, Փրոֆ. Ռուսիցի Անդրեասի պատահած Կոմիտասի Վերջին լիակատար հաւաքածոյին 3 Գ. հատարը : Այս դիրքը կամփոփէ ամենամեծ շատրվագիտին 70ամեակները եւ արժէ — քաւար է անով, որ կապուած է կամի — տասնամեակաշրջանի հման վրայ, իսկ 45 ամեակները լոյս կը տեսնեն ստացնել անպակ ըլլալով : Կարգ մը խմբերաներ ունին ինչպէս ութ ստորկին : Կան զոր — ներ, որոնք տարբերակուած են թի՛ պաշ — մարտը, թի՛ իրարան ծախելու են. թի՛ խառն երգչախմբերու համար :

ՀԱՅ ԻՐԱՆԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՏ ԼՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

Հաւանաբար այսպէս կ'ուրիտ արտեւան ինքնաշարժական ժողովը, Փրոֆ. Ռուսիցի Զարեանի նախաձեռնած զբաղաւորը : Փրոֆ. Լեօնիդի նպատակն է թի՛ հաւա — քան հայկերի օտար ինքուր թուրքման — ուսած թուրք զինները՝ ինչ բնովի՛ որ ալ ըլլան անոնք :

Փրոֆ. Լեօնիդի իր այս մեծնարին իրա — զորման համար ստակաւորաբար թուրք զը — րան է պիտի ըլլէ Հայաստանի վրայ : Փրոֆ. Ռուսիցի Զարեանի կը խնդրէ, որ թուրքմանուց զինները զրկուին հետեւ — նա հայերէն — երեսմէ 1, Արթիւրի փո — ղաց, թի՛ 15, արեւմտի ինքնաշարժ — իրին :

ԿՈՄԻՏԱՆԻ ՄԱՍՈՒՆԻՐ

Գրող Վահրամ Մալեանի երեսուն դրեան է իրեն նուէր Կոմիտասի զանաքին ու — տեղաշարժին ծածկոցը : Կոմիտաս արտի — անքով մեծ երգչախմբին երգչախմբին անպակները նայելու են անոր Գրողի ընդէ մտակոցին վրէջ երկու կողմերուն վրայ դրուած է շփոթման Մարգար — պետ, իսկ ձեռքերը իրաւեղելով նկար — անք են երկու ձեռքները :

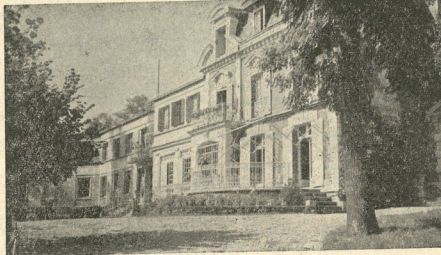
Կոմիտաս սովորութիւն ունէր «Քեր» — թերեկէն (մոլոգ) անուանել իր սաները :

ՆԵՐԳՂՈՎ

Յունուարին (30 ընտանի) ներգրադման են 480 Հայերը (Հայ քաղաք) : Անոնք ըր —

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԵՐՈՒ

ԹԵԿՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՄՈՒՆՈՐԱՆԻՆԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

Փարիզի Աղջտասնամի ժաւուրթիւրը կը ինչեք Պրանտոն ինտիլը թուր հայր — անիկներուն, ի մասնաւորեալ այն սա — րեկներուն որոնք կը փափաքեն ծանկ Մոնթրանսին, Ամալիի կամ Մէն — Ռա — ֆալիկի հանգստեան ստանին, որ ի շա — րդհանուրին, փափաքել է որ օր ա — ուսը արձանագործին, Նիստի անտիւր թիլեմարներուն (սուսի) պատարան — թեան պահանջած ժամանակաշրջանը (յաճախ երկու — երեք ամիս կը կտորսի Փրանս — պաշտատանց մօտ ձեւակ — արութիւնները) : Նոյնիկ ինչ անմիջական չեն ուղիք ծանկ, աւելի լաւ է որ հարկ ե — զած օրինական ձեւակերպութիւնները կտարած ըլլան :

ՄՈՒՆՏԻՐ ՊԱՅՄԱՆԵՐՈՒ ԵՆ

Ա՛ Ըլլա՛ 65 տարեկան, կամ պակաս — թէ ինքնական աշխատելու անկարողութե —

77, Rue Lafayette, PARIS (9e)

(28me étage)

Tel. : TRU. 02-99

ԳՐԱԿԱՆ ԱՆԿՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նաւուրին հաստատած են հետեւեալ թողարկութեան ձեջ — Լեւոնիկան, Կերով — լիական, Արտիւրի, Զարեկանու են շը — րադան :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի կերտնական լիճակա — յաւանքի ժաւուրթիւրը կը հարգուի, թէ 1968 Յունուար մէկի տեւաւորումը, Հա — յաստանի բնակչութեան թիւը եղած է երկու միլիոն 362 հարաւ :

ԵՆԻՆԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԻ ԹԻՒՐ

1969 Յունուար մէկի տեւաւորումը է — րեան թողարկ թնակչութեան թիւը եղած է 716-000 : 1968թ. երեսուն մէկ ծնած են 14-700 հոգի, իսկ մեռած են 3-700 անա : Բնակչութիւնը անկանք է 19 հարաւով :

ԺՅԻՆԻՐ ԱՅՐԱՅԻՆԻՐԻՆԻՆԻ

Ինչ որ ես կ'ըսեմ, զոր այս գծուց սեռ — անկեր սարսափը կ'աւելցնէր, այն է սեռ — անկեր մեծութիւնը :

Այս սեռեանք ունէր ցցուած մասեր, անիկները, մութ ծախի, տանիքները ներքին կտրեք, ծոցեր եւ հրուանդան — ներ :

Այս պատճառաւ ստեղծել եւ խորանկ խորեք կը կազմուէին որոնք մէջ ներքին կը կազմել թէ ձեռքի շափ մակը սարկեր, ստեղ շափ շափ նշուցներ եւ թիւերն ուղի զեւոր ինչ տեսակ ժողովարին հնչ — ներ կ'իզուէր կը պահուէին :

Մշտնեղեն մէկը քրտն զով, միւսն ալ պատահանին մօտ դրուած էր :

Երկուքն ալ մարդով մը բուհերիկին կը հայկին եւ Մարեուրի զեւանք կտրէ կ'ի — յայնի սեռեկանի մէկ անիկները : Եր Մա — րեուրին նայած ծախի մօտ էր պատին վրայ սեւ փաշոյ կախուած էր, եւ աս — կը խորը տառալով դրուած էր ՈՐՈՇ :

Այս պատիկներ ներքինը էին կին եւ եւ քնացած մասուն է որ կնոյ մօտեկն — րուն վրայ նստած է : ամպի մէջ արծի — ք կ'ուսուցէր պսակ մը բուսած է, եւ կն — քը անկողնային կ'ուսուցէր, անոր քրտն կը հնարանք պատկը, որոնք քայք կ'երկնէր մէջ Մարեուրին, սեռն իրար կը զեղին է եւ որ յետագայ փորապէր ունի —

ՄԱՐԵՆԿՈ — ՍՈՒՐԵՐԻՈՅ — ԻԼԵՆԱ

ՎԱՐՈՄ — ԷԼՈՅ

Այս շրջանակին տակ եւ դեմիւր տակ կ'ըսեն բան թէ լայն, փախուալ պատա — կի նման բան էր դրուած եւ պատին կ'ընթած էր լեւակը, զորած պատիկի մը, հասանելիք էին կտրւեք մըտածու շրջաններ, դասած էր վար նստածու կամ տեղը կ'աւելուէր տեղ շափ մօտացած հայկիլի պէս բան մըն էր ան :

Սեղանիկը, որու վրայ Մարեուր զեւոր էր, միւսն եւ թեւով իր նմարը, զեւթ վառուած, տարեկան, պարկի, ին — արքի, զանաւ, վաշիքնայեղ, վարեք — արքիլ, անդուր եւ անհայտարար մարդ էր, ստակիլ անպակ մը նստած էր :

Լայնակը ինչ զեւած ըլլաւ այս զեւ — քը, պիտի տեսնէր անպակ մը եւ նեղագոյն դատարանը մը հետ խառնուած է : պիտի տեսնէր զեւակի թեւանք եւ խորանկ մարդ որոնք զեւոր կը տեղեկեն եւ կ'արձակուէին, այսինքն զեւակի թեւ — շանք դարեկին զանաւոր խորանկ մար — քին տեղեկուեցին, եւ խորանկ մարդն ալ ստակիլ հանդիսանալով զեւակի թեւանքն օգնուեցին :

ՎԻՐՈՐ ԶԻՐՈ

(Շար.)

«ՅԱՄԱՆԻՆԻ ԹԵՐԹՈՐՆԸ»

(422)

ԹԵՐՈՒՆԵՐԸ

Գ. ՄԱՍ

ՄԱՐԻՏՈ

— *

ԵՐԹՐՈՐԳ ԳԻՐԷ

Մարեուր պաղտա էր եւ իր սեռեկին ալ շարունակ քայք ինչպէս արեւն էր իր աղ — արատիւները, նայուէս ծառուր իր վըր — նայուէր :

Ինչ որ իմեք, որու մէջ կը ստեղծ ինչ որ նայուածը՝ դաճած, արտաւ, ինչպէս, ժամանակը, քաղաքին եւ սառ — ինքն ինչ մըն էր, որու կարաւիլի անկ ոչ կար սեղան, քայք ինչ խախի արտա մը կը սեղան, ոչ, քալի մը ինչ խախի, եւ երկու անկողնային խախի, ինչ կը պատահան զանաւոր — անկ կը մը ունէր որ արքի ռուսային կը վարաւորէին :

Այս երկին ճիշդ արեւան լոյս կ'աղար, որուն պիտի է որպէսզի մարդու զեւթ — րաւորանին զեւթ մը երեւայ : Պատեք թորտ անք մը ունէին, եւ ծածկուած էին կարեւոր եւ արիւրեւրով, ստակիլ հրահալութեան մը զաւելով ար — զեղանք զեւթ մը պէս, այս պատեքին վրայ, որոնք թիւրի խախիկներէ մը կը հոսէր, ամաւորն թրտած լրբին ծրարիներ կը նշարուէին :

Մարեուր թնակած սեռեկան արեւառ — լին տարած յառած կը ունէր. քայք լեւոնիկի սեռեկան ոչ արեւն եւ ոչ ալ ստակիլի յառակ ունէր. քաղաքը պատեք խախիլ տանին հին զանիկ վրայ կը զաւել, որ ստեղծու տակ կ'աւտուէր ինչպէս, եւ աս անհաւա — քար զանիկ վրայ, որ փոշին կարծեք թէ ծեփուած էր, որ միւսին կէ կու — տութիւն էր ունէր, քայքին տակ երես տեսած չէր. ինչ հոս էին զոյգակներն — րու, հիւսիսային մոճանկներն եւ պիտի — լի քաղաքին զեւթ կալին, ստակն բու — ինիկ մը կար այս սեռեկանի մէջ, եւ ասոր համար արեւի զառուանք Փրոֆ. Կը վարածին :

Այս թերեկներն մէջ ամեն բան կար, այսինքն կ'երկարուէր մը, անս մը, կորը — անք տարաւանիք, թեւանքի կախուած մուլեկին, թեւանքի վառակ մը, մօխի — ր եւ նաեւ զի մը կ'ըսէ :

Երկու կ'աւախած փայտ արտաքին կը

ԵՆՈՐՀԱՎԱԿԱՆՔ

Կարգադ ինչի փարթիկ ժամանակի զարուկները շնորհակալութեամբ ստացած է իր հետնորդները ֆանտիկ ի նը - պատու շնորհակալութեամբ հետևեալ նուր - բառաւորները, ձեռամբ Տիկին Ա. Կարգալանի, Պ. Լորիս Մալեուանի շարքի քրտը, Տիկին Ա. Անուրեանի 35, Պ. Գարգալանի Լեւոնի, Պերճ Մալեուանի Լեւոնի, Տիկին Սման Պերճ - Կանի Լեւոնի, Էդ. Մալեուանի քան, Գառուշանի քան, Տիկին Գառուշ 20, Օր. Ե. Մարգարեանի քան, Օր. Անի Տեղեկեանի 15, Ռոն 35, Գառուշանի տաքը, Տիկին Կարգալանի լեւոն, Ս. Ժըն քան, Ռոն տաք քրտը :

Կայդ. ինչի ֆանտիկ շնոր - հակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՆՈՒԵՐ

Տիկին Արաւ Մարգարեանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԵԾԱԿԱՆ

Տիկին Մարի Արնոյանի լեւոնի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՆԱԽՏ ՈՒՆԻՄԱՆ

Նոր Մարգարեանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

Գարգալանի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆՔ

Աւետիս (Աւո) Մարգարեանի ժամանակ տաքի (Պարթիկ) Տեղ. Ե. Տիկին Կարգալանի լեւոնի քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆՔ ՌԵԿԱՄԵՆՏԱՆ ՈՒՆԻՄԱՆ

ՍԵՆ-ՌԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆՔ

Փարթիկ Արնոյանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՄՈՒՏԻՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆԵՐ

Ա. Ըլլա 65 տարեկան, կամ պակաս և քիչ ևնիկան աշխատու աշխատելու -

ԱՌԻ ԶԱՐԳԱՆԱՆ ԿՈՄԻՏԵԱՆ

ՍՈՒՄԱՆ ԿՈՄԻՏԵԱՆ ԵՐԳԱՅԻՆՈՒՄԻՐԸ տարբեր յայտարարող կը ներկայանայ՝ ԱՆՔՈՐԻՆԻ ՄԵՋ Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

Հ. Յ. Գ.

ՓԼՐԻՉ - Հ. Յ. Գ. Ս. Թէլեկանի լեւոնի քրտը, շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՓԱՐԻՅԻ Ա. ՅՈՒԶ. ՄԱՐԿԻՅ

Անի Գարգալանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՀԱՆ ԿԱՐԳԱՆԻ Ա. ԿԱՆ ԵԿԵԼԵՏԻ

Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

Նոր Մարգարեանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

A. A. C. L. - C.C.P. 10-998-61 Paris

ԵԱԿԻՆ Ա. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՆՈՒՐԻՅ

Այս կրթիկի տաքաւ պատարաւ և Ա. Մարգարեանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կարգալանի շարքի քր. Կր ինչի ինչի շնորհակալութեամբ ստացած է Տեղ. Ե. Տիկ. Միքայիլ ձանիկեանի քան քրտը, շնորհակալութեամբ Գարգալանի (Սկիճ Էլիկի) ժամանակ գառուշանի տաքի :

ՅՈՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿԱՆՈՐ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻՅԻ ԵՐԳԱՅԻՆ

Պարթիկ Մարգ. 2, կետք լեւոնի ժամը 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000, 1010, 1020, 1030, 1040, 1050, 1060, 1070, 1080, 1090, 1100, 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1170, 1180, 1190, 1200, 1210, 1220, 1230, 1240, 1250, 1260, 1270, 1280, 1290, 1300, 1310, 1320, 1330, 1340, 1350, 1360, 1370, 1380, 1390, 1400, 1410, 1420, 1430, 1440, 1450, 1460, 1470, 1480, 1490, 1500, 1510, 1520, 1530, 1540, 1550, 1560, 1570, 1580, 1590, 1600, 1610, 1620, 1630, 1640, 1650, 1660, 1670, 1680, 1690, 1700, 1710, 1720, 1730, 1740, 1750, 1760, 1770, 1780, 1790, 1800, 1810, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910, 1920, 1930, 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000, 2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2080, 2090, 2100, 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190, 2200, 2210, 2220, 2230, 2240, 2250, 2260, 2270, 2280, 2290, 2300, 2310, 2320, 2330, 2340, 2350, 2360, 2370, 2380, 2390, 2400, 2410, 2420, 2430, 2440, 2450, 2460, 2470, 2480, 2490, 2500, 2510, 2520, 2530, 2540, 2550, 2560, 2570, 2580, 2590, 2600, 2610, 2620, 2630, 2640, 2650, 2660, 2670, 2680, 2690, 2700, 2710, 2720, 2730, 2740, 2750, 2760, 2770, 2780, 2790, 2800, 2810, 2820, 2830, 2840, 2850, 2860, 2870, 2880, 2890, 2900, 2910, 2920, 2930, 2940, 2950, 2960, 2970, 2980, 2990, 3000, 3010, 3020, 3030, 3040, 3050, 3060, 3070, 3080, 3090, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3150, 3160, 3170, 3180, 3190, 3200, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 3260, 3270, 3280, 3290, 3300, 3310, 3320, 3330, 3340, 3350, 3360, 3370, 3380, 3390, 3400, 3410, 3420, 3430, 3440, 3450, 3460, 3470, 3480, 3490, 3500, 3510, 3520, 3530, 3540, 3550, 3560, 3570, 3580, 3590, 3600, 3610, 3620, 3630, 3640, 3650, 3660, 3670, 3680, 3690, 3700, 3710, 3720, 3730, 3740, 3750, 3760, 3770, 3780, 3790, 3800, 3810, 3820, 3830, 3840, 3850, 3860, 3870, 3880, 3890, 3900, 3910, 3920, 3930, 3940, 3950, 3960, 3970, 3980, 3990, 4000, 4010, 4020, 4030, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4090, 4100, 4110, 4120, 4130, 4140, 4150, 4160, 4170, 4180, 4190, 4200, 4210, 4220, 4230, 4240, 4250, 4260, 4270, 4280, 4290, 4300, 4310, 4320, 4330, 4340, 4350, 4360, 4370, 4380, 4390, 4400, 4410, 4420, 4430, 4440, 4450, 4460, 4470, 4480, 4490, 4500, 4510, 4520, 4530, 4540, 4550, 4560, 4570, 4580, 4590, 4600, 4610, 4620, 4630, 4640, 4650, 4660, 4670, 4680, 4690, 4700, 4710, 4720, 4730, 4740, 4750, 4760, 4770, 4780, 4790, 4800, 4810, 4820, 4830, 4840, 4850, 4860, 4870, 4880, 4890, 4900, 4910, 4920, 4930, 4940, 4950, 4960, 4970, 4980, 4990, 5000, 5010, 5020, 5030, 5040, 5050, 5060, 5070, 5080, 5090, 5100, 5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5160, 5170, 5180, 5190, 5200, 5210, 5220, 5230, 5240, 5250, 5260, 5270, 5280, 5290, 5300, 5310, 5320, 5330, 5340, 5350, 5360, 5370, 5380, 5390, 5400, 5410, 5420, 5430, 5440, 5450, 5460, 5470, 5480, 5490, 5500, 5510, 5520, 5530, 5540, 5550, 5560, 5570, 5580, 5590, 5600, 5610, 5620, 5630, 5640, 5650, 5660, 5670, 5680, 5690, 5700, 5710, 5720, 5730, 5740, 5750, 5760, 5770, 5780, 5790, 5800, 5810, 5820, 5830, 5840, 5850, 5860, 5870, 5880, 5890, 5900, 5910, 5920, 5930, 5940, 5950, 5960, 5970, 5980, 5990, 6000, 6010, 6020, 6030, 6040, 6050, 6060, 6070, 6080, 6090, 6100, 6110, 6120, 6130, 6140, 6150, 6160, 6170, 6180, 6190, 6200, 6210, 6220, 6230, 6240, 6250, 6260, 6270, 6280, 6290, 6300, 6310, 6320, 6330, 6340, 6350, 6360, 6370, 6380, 6390, 6400, 6410, 6420, 6430, 6440, 6450, 6460, 6470, 6480, 6490, 6500, 6510, 6520, 6530, 6540, 6550, 6560, 6570, 6580, 6590, 6600, 6610, 6620, 6630, 6640, 6650, 6660, 6670, 6680, 6690, 6700, 6710, 6720, 6730, 6740, 6750, 6760, 6770, 6780, 6790, 6800, 6810, 6820, 6830, 6840, 6850, 6860, 6870, 6880, 6890, 6900, 6910, 6920, 6930, 6940, 6950, 6960, 6970, 6980, 6990, 7000, 7010, 7020, 7030, 7040, 7050, 7060, 7070, 7080, 7090, 7100, 7110, 7120, 7130, 7140, 7150, 7160, 7170, 7180, 7190, 7200, 7210, 7220, 7230, 7240, 7250, 7260, 7270, 7280, 7290, 7300, 7310, 7320, 7330, 7340, 7350, 7360, 7370, 7380, 7390, 7400, 7410, 7420, 7430, 7440, 7450, 7460, 7470, 7480, 7490, 7500, 7510, 7520, 7530, 7540, 7550, 7560, 7570, 7580, 7590, 7600, 7610, 7620, 7630, 7640, 7650, 7660, 7670, 7680, 7690, 7700, 7710, 7720, 7730, 7740, 7750, 7760, 7770, 7780, 7790, 7800, 7810, 7820, 7830, 7840, 7850, 7860, 7870, 7880, 7890, 7900, 7910, 7920, 7930, 7940, 7950, 7960, 7970, 7980, 7990, 8000, 8010, 8020, 8030, 8040, 8050, 8060, 8070, 8080, 8090, 8100, 8110, 8120, 8130, 8140, 8150, 8160, 8170, 8180, 8190, 8200, 8210, 8220, 8230, 8240, 8250, 8260, 8270, 8280, 8290, 8300, 8310, 8320, 8330, 8340, 8350, 8360, 8370, 8380, 8390, 8400, 8410, 8420, 8430, 8440, 8450, 8460, 8470, 8480, 8490, 8500, 8510, 8520, 8530, 8540, 8550, 8560, 8570, 8580, 8590, 8600, 8610, 8620, 8630, 8640, 8650, 8660, 8670, 8680, 8690, 8700, 8710, 8720, 8730, 8740, 8750, 8760, 8770, 8780, 8790, 8800, 8810, 8820, 8830, 8840, 8850, 8860, 8870, 8880, 8890, 8900, 8910, 8920, 8930, 8940, 8950, 8960, 8970, 8980, 8990, 9000, 9010, 9020, 9030, 9040, 9050, 9060, 9070, 9080, 9090, 9100, 9110, 9120, 9130, 9140, 9150, 9160, 9170, 9180, 9190, 9200, 9210, 9220, 9230, 9240, 9250, 9260, 9270, 9280, 9290, 9300, 9310, 9320, 9330, 9340, 9350, 9360, 9370, 9380, 9390, 9400, 9410, 9420, 9430, 9440, 9450, 9460, 9470, 9480, 9490, 9500, 9510, 9520, 9530, 9540, 9550, 9560, 9570, 9580, 9590, 9600, 9610, 9620, 9630, 9640, 9650, 9660, 9670, 9680, 9690, 9700, 9710, 9720, 9730, 9740, 9750, 9760, 9770, 9780, 9790, 9800, 9810, 9820, 9830, 9840, 9850, 9860, 9870, 9880, 9890, 9900, 9910, 9920, 9930, 9940, 9950, 9960, 9970, 9980, 9990, 10000, 10010, 10020, 10030, 10040, 10050, 10060, 10070, 10080, 10090, 10100, 10110, 10120, 10130, 10140, 10150, 10160, 10170, 10180, 10190, 10200, 10210, 10220, 10230, 10240, 10250, 10260, 10270, 10280, 10290, 10300, 10310, 10320, 10330, 10340, 10350, 10360, 10370, 10380, 10390, 10400, 10410, 10420, 10430, 10440, 10450, 10460, 10470, 10480, 10490, 10500, 10510, 10520, 10530, 10540, 10550, 10560, 10570, 10580, 10590, 10600, 10610, 10620, 10630, 10640, 10650, 10660, 10670, 10680, 10690, 10700, 10710, 10720, 10730, 10740, 10750, 10760, 10770, 10780, 10790, 10800, 10810, 10820, 10830, 10840, 10850, 10860, 10870, 10880, 10890, 10900, 10910, 10920, 10930, 10940, 10950, 10960, 10970, 10980, 10990, 11000, 11010, 11020, 11030, 11040, 11050, 11060, 11070, 11080, 11090, 11100, 11110, 11120, 11130, 11140, 11150, 11160, 11170, 11180, 11190, 11200, 11210, 11220, 11230, 11240, 11250, 11260, 11270, 11280, 11290, 11300, 11310, 11320, 11330, 11340, 11350, 11360, 11370, 11380, 11390, 11400, 11410, 11420, 11430, 11440, 11450, 11460, 11470, 11480, 11490, 11500, 11510, 11520, 11530, 11540, 11550, 11560, 11570, 11580, 11590, 11600, 11610, 11620, 11630, 11640, 11650, 11660, 11670, 11680, 11690, 11700, 11710, 11720, 11730, 11740, 11750, 11760, 11770, 11780, 11790, 11800, 11810, 11820, 11830, 11840, 11850, 11860, 11870, 11880, 11890, 11900, 11910, 11920, 11930, 11940, 11950, 11960, 11970, 11980, 11990, 12000, 12010, 12020, 12030, 12040, 12050, 12060, 12070, 12080, 12090, 12100, 12110, 12120, 12130, 12140, 12150, 12160, 12170, 12180, 12190, 12200, 12210, 12220, 12230, 12240, 12250, 12260, 12270, 12280, 12290, 12300, 12310, 12320, 12330, 12340, 12350, 12360, 12370, 12380, 12390, 12400, 12410, 12420, 12430, 12440, 12450, 12460, 12470, 12480, 12490, 12500, 12510, 12520, 12530, 12540, 12550, 12560, 12570, 12580, 12590, 12600, 12610, 12620, 12630, 12640, 12650, 12660, 12670, 12680, 12690, 12700, 12710, 12720, 12730, 12740, 12750, 12760, 12770, 12780, 12790, 12800, 12810, 12820, 12830, 12840, 12850, 12860, 12870, 12880, 12890, 12900, 12910, 12920, 12930, 12940, 12950, 12960, 12970, 12980, 12990, 13000, 13010, 13020, 13030, 13040, 13050, 13060, 13070, 13080, 13090, 13100, 13110, 13120, 13130, 13140, 13150, 13160, 13170,

«12714»

«Յուսարէր»էն կը խնդրուի արտասանել